Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

T.C.

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YEREL DEMOKRASİLERDE KENT KONSEYLERİNİN ROLÜ: BURSA KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAKİM KARABULUT

ANABİLİM DALI : SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ
PROGRAMI : YÖNETİM BİLİMLERİ

DANIŞMAN : DOÇ.DR. RAMAZAN İ ENGÜL

KOCAELİ 2009

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

T.C.

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YEREL DEMOKRASİLERDE KENT KONSEYLERİNİN ROLÜ: BURSA KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: Hakim KARABULUT

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Tarih ve No:07.01.2009/ 2009/1

Doç.Dr.Hamza ATEŞ **Doç.Dr.Ramazan İLENGÜL** **Yrd.Doç.Dr. Ahmet NOHUTÇU**

KOCAELİ 2009

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Yönetime katılım konusu günümüzde çağdaş yönetimlerde ortaya çıkan, yönetim ve hizmet kalitesini arttırdığı değerlendirilen bir olgudur. Kent konseylerinin yerel demokrasilerde katılımı en geniş ölçekli ve sistematik olarak sağlayabilecek bir yapı olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle yapılan çalışmada; 2005 yılında çıkartılan 5393 sayılı yeni belediye kanunu ile kurulması emredilen kent konseylerinin kuruluş amaçları, kuruluş yapıları, çalışma sistematikleri, fonksiyonel olup olmadıkları ve şehir hayatına katkıları değerlendirilmiştir. Çalışmada; demokrasi, katılım ve yönetişim kavramları üzerinde durulmuş, özellikle katılımın önemi vurgulanmış, katılımı sağlamaya yönelik olarak kullanılan araçlardan bahsedilmiş, kent konseylerinin yasal dayanağı olan yönetmelik çerçevesinde uygulamada karşılaşılabilecek sorunlara ve çözüm önerilerine yere verilmiş, ölçek olarak büyüklüğü ve kuruluş tarihinin eski oluşu göz önüne alınarak Bursa Kent Konseyi incelemeye tabi tutulmuştur.

Araştırma kapsamında çeşitli bilgi ve yayın konusunda zaman mefhumu gözetmeden desteğini hiçbir zaman esirgemeyen Doç. Dr. Ramazan IŞIKLI, Yrd. Doç. Dr.Ahmet NOHUTÇU, her türlü kaynak ve fikirlerini benimle paylaşan 2006 yılı Yönetim Bilimleri yüksek lisans programındaki arkadaşlarıma, bilgi paylaştıkça çoğalır sözünden hareketle bilgi birikimlerini ve tecrübelerini bizimle paylaşan Yönetim Bilimleri'nin değerli öğretim üyelerine, zorlu eğitim süreci boyunca iş ile eğitimimi birlikte yürüterek başarmam konusunda destek olan aileme, en zor anlarımda benden her türlü desteğini esirgemeyen sevgili eşime, canımdan çok sevdiğim kızlarıma, kamu yönetimine olan ilgimi hep canlı tutan, yüksek lisans öğrenimi ve tez araştırması süresince elinden gelen tüm gayreti gösteren ve desteğini esirgemeyen saygıdeğer hocam Doç. Dr. Hamza ATEŞ'e ve bakıp Bursa

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

G 21 ķube Müdür Vekili olmak üzere adē geçen müdürlükte görevli tüm personele tekekkürlerimi bir borç bilirim.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....I
İÇİNDEKİLER.....III
ÖZET.....VII
ABSTRACT.....IX
KISALTMALAR.....XI
ŞEKİLLER.....XII

GİRİŞ.....1

BÖLÜM-1
DEMOKRASİNİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ VE DEMOKRASİYİLE İLGİLİ OLGULAR

1.1. TANIMI.....8
1.2. HALK.....9
1.3. DEMOKRASİNİN TARİHÇESİ.....9
1.3.1. Antik Çağ da Demokrasi.....9
1.3.2. Orta Çağ da Demokrasi.....10
1.3.3. 18. ve 19. Yüzyıllarda Demokrasi.....11
1.3.4. 20. Yüzyılda Demokrasi.....11
1.4. DEMOKRASİMODELLERİ.....12
1.4.1. Klasik Demokrasi.....13
1.4.2. Koruyucu Demokrasi.....14
1.4.3. Kalkınmacı Demokrasi.....14
1.4.4. Liberal Demokrasi.....15
1.4.5 Halk Demokrasisi.....15
1.5. DEMOKRASİYLE İLİŞKİLİ KİLİT KAVRAMLAR.....16

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Cumhuriyet.....16
1.5.2. Demokrasi ve Sekülerizm.....16
1.5.3. Güçler Ayrılığı Ilkesi.....17
1.6. DEMOKRASININ ARAÇLARI.....18
1.6.1 Parlamento.....18
1.6.2. Siyasi Partiler.....18
1.6.3. Anayasa.....19
1.6.4 Sivil Toplum Örgütleri.....19
1.6.5. Kolluk Kuvvetleri.....20
1.7. DEMOKRASIDE HAKLARIN GELIŞIMI.....21
1.7.1. Insan Hakları.....21
1.7.2. Kadınlar.....21
1.7.3. Azınlıklar.....22
1.8. UYGULAMADA FARKLI GÖRÜŞLER VE ELEŞTIRILER.....23
1.8.1. Çoğulculuk Görüşü (Plüralist).....23
1.8.2 Seçkinci Görüş.....24
1.8.3 Marksist Görüş.....24
1.8.4 Korporatist Görüş.....25
1.9. ULUSLARARASI ILIŞKILERDE DEMOKRASI.....26
1.10. DEMOKRASI, YÖNETIM VE SIYASET.....26
1.11. DEMOKRASI VE HUKUK.....29

BÖLÜM-2

YEREL DEMOKRASI BAĞLAMINDA HALKIN YEREL YÖNETIME KATILIMI

2.1. YEREL DEMOKRASI VE HALKIN YÖNETIME KATILIMI.....33
2.1.1. Demokrasi, Katılım ve Yönetişim Kavramları.....34
2.1.2. Yerel Yönetimlere Halkın Katılımı.....38
2.1.3. Avrupa Kentsel Şartına Göre Kent Yönetimine Katılım.....40
2.1.4. Yerel Demokrasilerde Katılım Yolları.....43
2.1.4.1. Doğrudan Demokrasi Yöntemleri.....43
2.1.4.2. Planlama Çemberleri.....45

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Kurullarē.....46
2.1.4.4. Gelecek Atölyeleri.....47
2.1.4.5. Yuvarlak Masa Toplantēlarēve Forumlar.....48
2.1.4.6. Kamuoyu Yoklamalarē.....48
2.1.4.7. Halk Toplantēlarē.....50
2.1.4.8. Elektronik Demokrasi.....51
2.1.4.9. Telefon.....55
2.1.4.10. Dilekçe.....56
2.1.4.11 Gönüllülük.....57
2.1.4.12. Sivil Toplum Kuruluklarē.....58
2.1.4.13. Kent Konseyleri.....59
2.2. YEREL GÜNDEM 21'ĶN TARĶHÇESĶVE TÜRKĶYE UYGULAMALARI..63
2.2.1. Yerel Gündem 21'in Tarihçesi.....63
2.2.1.1. UluslarasēSüreç.....63
2.2.2. Türkiye'de Yerel Gündem 21 Uygulamalarē.....72
2.2.2.1. Ulusal Program.....72
2.2.3. Bursa'da Yerel Gündem 21 Uygulamalarē.....76
2.3. YG 21'ĶN TEMEL UNSURLARINDAN KENT KONSEYLERĶ.....81
2.3.1. Kent Konseyi Yönetmeliği.....81
2.3.2. Kent Konseylerinin Amacē.....81
2.3.3. Kent Konseylerinin Yapēsē.....83
2.3.3.1. Kent Konseylerinin Oluķumu.....84
2.3.3.2. Kent Konseylerinin Organlarēve Ķleyiki.....85
2.3.3.3. Kent Konseylerinin Mali Yapēsē.....86
2.3.3.4. Kent Konseylerinin Personel Yapēsē.....86
2.3.4. Kent Konseyi Yönetmeliği ine Yönelik Elektiriler.....87
2.4. YG 21 ĶLE KENT KONSEYĶNĶN FARKI.....91
2.5. YEREL DEMOKRASĶKENT KONSEYĶLĶĶ KĶSĶ.....92

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

BÖLÜM-3

YEREL DEMOKRASİ UYGULAMASI OLARAK BURSA KENT KONSEYİ

3.1. BURSA İLİNE AİT KISA BİLGİLER.....94
3.1.1. Bursa'nın Coğrafi Konumu, Doğal Yapısı ve Önemi.....94
3.1.2. Ulaşım.....94
3.1.3. Bursa'nın Tarihi.....95
3.1.4. Osmanlı Dönemi ve İlk İller Şehri Bursa.....98
3.1.5. Cumhuriyet Döneminde Bursa.....101
3.2. BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ.....103
3.2.1. Kuruluşu.....103
3.2.2. Örgüt Yapısı.....103
3.3. BURSA'DA YG 21 UYGULAMALARI.....105
3.3.1. 5393 Sayılı Yasa Sonrası Kent Konseyi ve YG 21 Uygulamaları.....105
3.3.2. Yerel Gündem 21 Meclis, Konsey ve Çalışma Grupları.....105
3.4. BURSA KENT KONSEYİ.....107
3.4.1. Kent Konseyi Çalışma Yönergesi.....111
3.4.2. Organları.....111
3.4.2.1. Kent Konseyi Genel Kurulu.....111
3.4.2.2. Kent Konseyi Yürütme Kurulu.....113
3.5. BURSA KENT KONSEYİNİN ÇALIŞMALARI.....114
3.5.1. Bugüne Kadar Gerçekleştirilen Kent Konseyi Toplantıları ve Gündem Maddeleri.....114
3.5.2. Bugüne Kadar Gerçekleştirilen Kent Konseyi Toplantıları'nda Tartışılarak Hayata Geçirilen Uygulamalardan ve Büyükşehir Belediye Meclisine Sunulan Kararlardan Bazı Örnekler.....118

SONUÇ.....122
EKLER.....127
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....144
ÖZGEÇMİŞ.....150

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ÖZET

Demokrasi tanımı tam olarak yapılamayan sihirli bir kavramdır. Demokrasinin tarihsel gelişimi incelendiğinde antik çağlardan günümüze kadar çeşitli demokrasi uygulamalarının bulunduğunu görmekteyiz. Günümüzde farklı anlayışları içeren demokrasi modelleri bulunmaktadır. Demokrasinin tam olarak uygulanabilmesi ona uygun vasıtaların oluşturulması ve sağlıklı işletilebilmesi ile mümkün olabilecektir.

Arzulanan demokrasinin hayata geçirilebilmesi için ilişkili olduğu kavramlar çok iyi anlaşılmalı, yorumlanmalı ve uygulamada bu kavramlara azami dikkat edilmelidir. Demokrasinin varlığından bahsedebilmek için siyasal sistemde bazı araçların bulunması gereklidir. Demokrasinin uygulanmaya başlamasını neticesinde bireylerin hak ve özgürlüklerinde gelişmeler yaşanmıştır. Demokrasinin sağlıklı işletilebilmesinde hukuk, idare ve siyasetin rolünün çok önemli olduğu unutulmamalıdır.

Yerel demokrasi demokrasinin küçük ölçekli uygulama alanıdır. Yerel demokrasi uygulamalarında katılım daha da belirgin bir özellik kazanır. Katılım demokrasinin en temel kartıdır. Bu nedenle katılım konusu bir çok uluslararası hukuki düzenlemelerde ön planda tutulmaktadır. Yerel demokrasilerde vatandaşın katılımını sağlamak için çok farklı katılım mekanizmaları bulunmaktadır.

Katılımın önemine istinaden dünyada ve ülkemizde "Yerel Gündem 21" olarak adlandırılan bir uygulama düzeneği hayat geçirilmiştir. Kent konseyleri bu düzenek içinde en geniş ve büyük ölçekli katılımı amaçlayan bir uygulamadır. Kent konseyinin yasal dayanağı Belediye kanununun 76. maddesi olup uygulama İçişleri Bakanlığınca çıkarılan "Kent Konseyi Yönetmeliği" ile detaylandırılarak hayata geçirilmiştir. Ancak; yönetmeliğin incelenmesi neticesinde uygulamada çeşitli sorunlar yaratacağı tespit edilerek çözüm önerileri geliştirilmektedir.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

olarak büyük ve ülkemizde yasal dayanaĵ ēolmadan 1580 sayēeski Belediye kanunu çerçevesinde 1995 yēlında ñķehir Danēkma ve Dayanēkma Konseyiò adēyla kurulmuĸtur. Kurulduĵ u günden itibaren günümüze kadar geçen sürede bir danēkma organē olarak Bursaĝyē ilgilendiren bir çok konuda müzakere zemini olmuĸ, burada alēnan pek çok karar Bursa Büyükĸehir Belediyesince hayata geçirilmiĸtir.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ABSTRACT

Democracy is a magic concept of which definition can't be done exactly. When the improvment of democracy is looked over, we understand that there has been several democracy practices from the past up to now. There are democracy models which consist of different understandings today. Democracy's exactly practice is possible with being set up suitable means for it and with its being well arrenged.

Concepts which are related to democracy should be understood very well, interpretted and be cared for them in practice to be able to put into effect desired democracy. There should be some means in political system in order to be able to say that there is democracy. As result of beginning to put into effect democracy, there has been improvements in person's rigt and freedom. It shouldn't be forgotten that justice, management and politics have very important role in well practice of democracy.

Local democracy is small application area of democracy. Partipication becomes more noticable feature in local democracy practices. For this reason, partipication matter is is taken seriously in many international judicial arrengements. There are so many partipication means in local democracies so as to provide citizen partipication.

A partipication practice named as "local agenda 21" is in use in our country and in the world for the importance of partipication. City councils, in this mechanism, is an application which aims the most crowded and the largest partipication. The legal basis of city councils is seventysixth item of municipality law number 5393 that this application has been put into effect as detailed with city council regulation of the Ministry of Interior. But, when we look over this regulation, it has been understood that it will cause many problems in practice and solution proposes have been generated for the problems.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

as volume and without legal bases in our country, has been founded with the name òCity consultation and solidarity councilò according to old municipalty law number 1580. Since then, as a consultation means, it has been a discussing platform for many problems which are related to Bursa, many decisions of this council have been put into effect by Bursa Metropolitan Municipality Parliament.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

KISALTMALAR

A.e.	:Aynēeser
a.g.e.	:Adēgeçen eser
a.g.m.	:Adēgeçen makale
BKH	:BM Binyē Kalkēnma Hedefleri
Bkz.	:Bakēnēz
C	:Cilt
FMCU-UTO	:Dünya Birlekmık Kentler Federasyonu
ICLEI	:UluslararasēYerel Çevre Girıkimleri Konseyi
IULA	:UluslararasēYerel Yönetimler Birlîğ i
IULA-EMME	:UluslararasēYerel Yönetimler Birlîğ i, Doğ u Akdeniz ve Ortadoğ u Bölge Tekkilatē
MED-DEM	:Yerel Yönetim ve Demokrasinin Güçlendirilmesi Projesi
METROPOLIS	:Dünya Büyükkehirler Birlîğ i
p	:Sayfa (Ķngilizce kēsaltma)
S	:Sayē
s	:Sayfa
SEDAM	:Semt Danēkma Merkezleri
UCLG	:Dünya Birlekmık Kentler ve Yerel Yönetimler Tekkilatē
UCLG-MEWA	:Birlekmık Kentler ve Yerel Yönetimler Ortadoğ u ve BatēAsya Bölge Tekkilatē
UNDP	:Birlekmık Milletler Kalkēnma Programē
vb.	:ve benzeri
vd.	:ve devamē
yy.	:yüzyē
YG 21	:Yerel Gündem 21

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ŞEKİLLER

Şekil 1. : Bazı Ülkelerde Kadınlara Seçme Hakları nın Verildiği Yıllar...22
Şekil 2.1. : Yerel Gündem 21'in İzlediği Uluslarası Sürecin Harita Üzerindeki Tarihsel Yolculuğu.....63
Şekil 2.2. : Binyıl Kalkınma Hedefleri.....71
Şekil 2.3. : Bursa Büyükşehir Belediyesi YG 21 Organizasyon Şeması.....81
Şekil 3.1. : Bursa Büyükşehir Belediyesi Organizasyon Şeması.....104
Şekil 3.2. : Bursa Kent Konseyi Üye Profili.....109

TABLOLAR

Tablo 3.1. Antalya Büyükşehir Belediyesi Meclis ve Çalışma Grupları.....107

EKLER

EK-1 : Kent Konseyi Yönetmeliği.....127
EK-2 : Bursa Kent Konseyi Çalışma Yönergesi.....135

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Alışagelmiş kamu yönetimi anlayışında kamu hizmeti üreten kuruluşlar iktidarı elinde bulunduran siyasi otoriteye karşı sorumlu olmakta ve bu otoriteye hesap vererek onun düzenlemeleri ve talimatları ile hareket etmektedirler. Ancak içinde bulunduğumuz yüzyılda demokrasi düşüncesinin ülkemizde alışagelmiş demokrasi uygulama sistematiğinin dışında yorumlanmaya başlanarak toplumun tüm katmanları tarafından bu başlık açısıyla benimsenmesi neticesinde yönetim anlamında yeni anlayış ve yaklaşımlar doğmuş, bu anlayış ve yaklaşımlar yasal düzenlemelerle hayata geçirilmeye başlanmıştır. Bu düzenlemeler kamu kurum ve kuruluşlarının ürettikleri hizmetlere ilişkin müşterileri konumunda olan halk ile daha fazla iletişim ve etkileşim içinde olmalarını gerekli kılmaktadır. Dolayısıyla hizmet alan kesimlerin yönetime etki ederek alınan hizmetlerin sayı, tür ve kalitesini de etkileyebilecek yönetsel faaliyetlere çeşitli biçimlerde katılmasını olgusu toplumun hemen hemen tüm katmanlarında giderek kabul gören bir yaklaşımdır.

Bu durumun bir uzantısı olarak, Türkiye'de son dönemlerde çıkarılan bir çok kanunda yönetime katılmayı sağlayan araçların düzenlendiği görülmektedir. Bunlardan bir tanesi de 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesi ile öngörülen ilçe konseyidir. Belediye Kanunu'nda ilçe konseyi olarak adlandırılan katılım sisteminin aslında ülkemizde şehir Danışma ve Dayanışma Konseyi, İlçe Konseyi, İlçe Kurultayı, İlçe Halk Meclisi, İlçe Dayanışma Meclisi, İlçe Senatosu, İlçe Parlamentosu, İlçe Meclisi gibi farklı adlarla söz konusu kanuni düzenlemeden önce bazı belediyelerin gönüllü öncülüğünde oluşturulduğu bilinmektedir.

Türkiye'de kent halkının yönetime katılmasına ilişkin ilk örnek Ankara'da 1980 öncesinde ortaya çıkmasına karşın, genel olarak hemşehrilerin ve kentteki sivil toplum örgütleri ile diğer tarafların kent yönetimine katılımını sağlamak üzere 1990'lı yılların başından itibaren farklı adlarla ancak benzer amaçlara sahip olan, ilgili tarafların bir araya geldiği ve karşılıklı görüş

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

...arda dükünce açıklamalarının yapıldığı platformların oluşturulduğu görülmektedir[1]. Bu platformlar; Urla'da "Kent Senatosu", Aliağa'da "Kent Parlamentosu", Milas'ta "Kent Kurultayı", Bursa, Antalya, Kocaeli, Dikili, Muğla ve Karkıya'da "Kent Meclisi" biçiminde isimlendirilmiştir[2].

Bunun yanında Birleşmiş Milletler ile varılan mutabakat sonucunda ülkemizde 1997 yılından sonra Yerel Gündem 21(YG 21) çalışmalarının yaygınlaşmasında yukarıda anlatılan tarzda platformların artmasına yol açmıştır. Çünkü YG 21 projesine katılan yerel yönetimlerden kent konseyi benzeri bir yapılanmaya gitmeleri istenmiş, bu tür yapılanmalar desteklenmiş ve teşvik edilmiştir.

YG 21 kapsamında oluşturulan bakış açısı katılımcı yapılar, "kent konseyi" adıyla yerel ilgi gruplarının tarafından oluşturulan çocuklar, yaşlılar ve engelli platformlarından, gönüllü çalışma gruplarından, mahalleye yönelik çalışmalardan, kadın ve gençlik meclislerinden, kent gönüllüleri evlerinden, çeşitli projelerden, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği çalışmalarından ve uluslararası çalışmalardan oluşmuştur. Program ortağı konumunda bulunan şehirlerde oluşturulan YG 21 Kent Konseyleri vb. platformlar, merkezi yönetimi, yerel yönetimi ve sivil toplumu "ortaklık" anlayışıyla bir araya getiren yönetişim mekanizmaları olarak tasarlanmış ve yapıları bu birlikteliği sağlayacak şekilde oluşturulmuştur. Şehirlerin nüfus ölçeklerine bağlı olarak, bazı şehirlerde çok sayıda kuruluşun temsil edildiği gündem ve beyin fırtınası kapasitesi yüksek konseyler, kendi çalışma yönergelerini hazırlayarak bunlara göre faaliyet göstermiştir. Konseylere, kentin kalkınma önceliklerinin ve acil sorunlarının tanımlandığı, müzakere edildiği ve çözüm önerilerinin üretildiği demokratik yapılar işlevi yüklenmiştir. Kent konsey veya meclisleri için nazari anlamda dükünsel boyutuyla tanımlanan bu işlevlerin uygulamadaki işleyişinin istenen seviyede olmadığı, yapılan uygulamaların

[1] Türkiye Ulusal Rapor ve Eylem Planı, "**Birleşmiş Milletler Kişisan Yerleşimleri Konferansı Habitat II**", 1996, s.68-69.
[2] Erten, Metin, **Karkıya Kent Meclisi**, İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayınevi, 2004, s.44-53.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

a pek dönük olmayan bir katılımcılık düzeyinde kalınış eyonunde görük ve saptamalar bulunmaktadır[3].

Böylece, 1580 sayılı Kanun döneminde gönüllü olarak oluşturulan bu yapılar, 5393 sayılı kanunla zorunlu hale gelmiştir. Kent konseyleri, kent yönetimine katılım açısından önemli bir işlevi yerine getirme konumunda olmakla birlikte, yapı ve işleyişten kaynaklanan ve kent konseyinin etkinliğini sınırlandıran bir takım olgulardan da bahsedilebilir. Bu kapsamda, gerek 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesi ve gerekse de ilgili yönetmelik irdelendiğinde, uygulamada bazı sorunların yaşanacağı görülmektedir. Büyükşehir, il, ilçe ve belde belediyeleri bağlamında kent konseyleri değerlendirildiğinde, her bir seviye için farklı etkinlik/etkinsizlik öğelerinden bahsedilebilir.

Bu çalışmanın *amacı*, 2005 yılında yenilenen 5393 sayılı Belediye Kanunu paralelinde vatandaşların yönetime etkin katılımını hedefleyen Kent Konseyleri hususunda demokrasi, katılım ve yönetişim kavramlarını teorik ve kavramsal anlamda incelemek, uygulama alanı olarak Bursa Kent Konseyi incelemek, yasa ile hedeflenen yönetime vatandaş katılımının yerel demokrasiye arzulanan biçimde katkı yapı yapmadığını ortaya koymaktır.

Bu kapsamda 5393 sayılı Belediye Kanununun Kent Konseyleri konusunu düzenleyen 76 ncı maddesinden ve içişleri Bakanlığının Kent Konseyleri Yönetmeliğinden hareketle uygulamada yasal düzenlemelerin yaratabileceği problemler tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca vatandaşların yönetime etkin olarak katılımının sağlanmasına için, yasal açıdan alınmasına gereken tedbirlerle ilgili önerilerin ortaya konulmasına amaçlanmaktadır.

Yerel demokrasi ve katılım konusu bu çalışmada ele alınamayacak kadar çok geniş olmasına, dünya üzerinde ve ülkemizde yerel yerleşim birimlerinin nüfus ve adlandırma açısından türlerinin fazla olmasına, dünya üzerinde demokrasi ile

[3] Göktürk, Atilla ve Sultan Kavili, "Bilgi Çağı Kamu Yönetimi İçin Önerilen Bir Model", Gündem 21(ö), **I. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi Bildiriler Kitabı**, Kocaeli, 2002, s.1005.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

kemizde yerel yönetim unsurlarının seçiminde ve yönetime vatandaş katılımı hususunda çok farklı usuller kullanılıyor olmakla birlikte, çalışmanın ana çıkış noktasını oluşturması bakımından oldukça önemlidir. Bununla birlikte demokrasi, katılım ve yönetişim konularını geniş bir alanı kapsamaktadır. Konuyu anlaşılır kılmak ve detaylardan arındırmak için sınırlandırmaya gidilmesi kaçınılmazdır.

Çalışmanın *problem durumu*: Demokrasinin ülkemizde tam olarak uygulanabilmesi için ilişkide olduğu disiplinlerin önemi gerçek anlamda özümsenebilmiş midir? Siyasi partilerin demokratik sistemde varlığı demokrasinin sağlıklı işleyişine anlamına gelir mi? Yönetimde merkeziyetin sebebi nedir? 1982 anayasasıyle temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasının sebebi nedir? Demokrasi ile hukuk ilişkisinde hukukun göz ardı edilmesi ile demokratik yapının varlığından söz edilebilir mi? Bu disiplinlerin demokratik yapıya olan katkılarının arttırılması için yapılması gerekenler nelerdir? Kamuda hizmet alan konumundaki vatandaşın ihtiyaçlarının günümüz koşullarında çok kısa zaman dilimlerinde farklılık göstermesi karşısında hiyerarşik ve katı bürokratik yapılar yeterli olabilmekte midir? Yerel demokrasilerde vatandaşın yönetime katılımı için oluşturulan katılım mekanizmaları nelerdir? Kamuda vatandaşın yönetime etkin katılımını amaçlayan düzenlemelerden biri olan İkent konseyiö uygulamasının gerçekten teorik anlamda hedeflenen işlevselliğe uygulama boyutuyla kavuşabilmiş midir? Kent konseylerinin kuruluş amacı nedir? Bu uygulamanın daha fazla işlevsel olabilmesi için alınması gereken önlemler ve çözüm önerileri nelerdir? Sorularına verilebilecek cevaplara ulaşılmaya çalışılmaktadır.

Hipotez: Yerel demokrasilerde halkın yönetime katılımı, yönetimin ve alınan hizmetlerin tür, sayı ve kalitesini arttıran, ülkede demokrasi kültürünü geliştiren önemli bir role sahiptir. Kent ölçeğinde bir katılım mekanizması olarak tasarlanan İKent Konseyleriö ile etkin, verimli, kaliteli hizmetler sunan bir yerel yönetim mekanizmasının oluşumu ve yaşadığı kenti sahiplenmiş, mutlu, kentinin bugününe ve yarınına yön verebilen hemşehrilerin ortaya çıkması hedeflenmektedir. Kent konseyleri 5393 sayılı yasa öncesi yerel

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

sal dayanaşı ē olmadan çeĸitli adlarla kurulmuĸtur. Ancak, çeĸitli adlarla kurulan bu yapılar 5393 sayılı yasa ile bir standarda kavuĸmuĸlardır. Bu çalışmada belirtilen, kent konseylerine yönelik yasal düzenlemelerdeki eksiklerin giderilmesi neticesinde kent konseyleri ülkemizdeki sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmişlik ile artmasıyla paralel olarak uygulamada tasarlanan amaçlara ulaşabilecektir.

Bu çalışmanın *varsayımları* ise ĸu şekilde sıralayabiliriz: Kent konseyi yapısının yasal düzenleme neticesinde hayata geçirilmesi ile vatandaşların yönetime etkin olarak katılımı amaçlanmaktadır. Bu yapı oluşum itibari ile kentte yaşayanların tamamını kapsamaktadır. Ancak, uygulamada öncelikle nüfus ölçeği sorunu nedeniyle oluşumun, katılım ve işlevsellik anlamında sorunlar yaşadığı görülmektedir. Tespit edilen sorunların çözüme kavuşturulmasıyla bu yapının daha etkin ve verimli olabileceği söylenebilir.

Yöntem: Çalışmada öncelikle konuyla ilgili literatür taraması yapılarak günümüze kadar yapılmış olan çalışmalar toplanmış, bu alanda yazılmış olan kitap, dergi, makale, araştırma ile internet ortamında konuyla ilgili yayınlar incelenmiş ve detaylı bir değerlendirmeye alınmıştır. Yerel demokrasilerde katılım yolları ile ilgili yerli ve yabancı literatürde yapılan çalışmalara ulaşılması hedeflenmiştir. Konuyla ilgili yapılmış temel nitelikteki çalışmaların çoğunluğuna ulaşıldıktan sonra internet yoluyla konuyla ilgili çalışma raporları temin edilmeye çalışılarak uygulamaya ilişkin bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır. Değerlendirmede betimleyici bir yaklaşım izlenmektedir. Bu çalışmalardan elde edilen verilerle çalışmanın teorik yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır. Ülkemizde kuruluş tarihi itibariyle eski, nüfus ölçeği olarak büyük ve uygulama tecrübesine sahip olmasınedeniyle Bursa Kent Konseyi örneği seçilmiş, incelemeye tabi tutulmuş ve böylece çalışma desteklenmiştir. Daha sonra teori ile uygulama bir arada verilerek karşılaştırma yapma imkanı sağlanmıştır.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

yerel demokrasilerdeki katılım uygulamalarını kapsamaktadır. Örneklem ise vatandaşın yönetime etkin olarak katılımını sağlamak amacıyla oluşturulan ilçe kent konseyleriyle olup örnek uygulama olarak Bursa Kent Konseyi seçilmiştir.

Araştırmanın *kapsamı* üç aşamada belirlenmektedir. Çalışmanın birinci bölümünde demokrasinin tanımı yapılmış, demokrasinin tarihsel süreç içerisinde antik çağ dan günümüze kadar geçirdiği evreler incelenmiştir. Demokrasi tarihinde uygulanan sistemlerin çeşitliliğinden hareketle demokrasi modelleri üzerinde durulmuştur. Demokrasinin uygulanmasında ilintili olduğu kavramların etkileri incelenmiş, demokrasinin varlığından söz edebilmek için sahip olmasın gereken araçların neler olduğu anlatılmış, demokrasinin uygulanmaya başlamasından sonra hakların gelişimindeki ilerleme ele alınmıştır. Dünya üzerindeki demokrasi uygulamalarında farklı görüşler ve eleştiriler bulunmaktadır. Bu noktadan hareketle bu görüş ve eleştirilere yer verilmiştir. Demokrasinin işlişkide olduğu disiplinler ve olgular incelenmiş, sağlıklı bir demokratik yapının varlığından bahsedebilmek için her birinin önemi vurgulanmıştır.

İkinci bölümde öncelikle demokrasi, yönetişim ve katılım kavramlarının birbirleriyle olan ilişkileri incelenmiş, sağlıklı demokrasi uygulamalarında katılım ve yönetişimin ne kadar önemli olduğu vurgulanmıştır. Yerel yönetimlere halkın katılımının yönetsel boyutu başta olmak üzere demokrasiye katkıları açısından ne kadar önemli olduğunun üzerinde durulmuş, Avrupa Kentsel Şartına göre kent yönetimine katılım konusu incelenmiş, yerel demokrasilerde katılım yollarına Avrupa'dan örneklerle ortaya konulmaya çalışılmıştır. YG 21'in tarihçesi ve ülkemizdeki uygulamaları ile kent konseylerinin kuruluş amacı, yasal dayanağı ve yapısı ile işleyişi ele alınmış, kent konseylerine yönelik eleştirel yaklaşımlar sergilenmeye çalışılmıştır.

Üçüncü bölümde ise Bursa Kent Konseyi incelenmiş, bu kapsamda Bursa ilini tanıtıcı bilgilere yer verilmiş, Bursa Büyükşehir Belediyesi hakkında bilgi

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

uygulamalarē 5393 sayılē yasa öncesi ve sonrasē dönemler dej erlendirilerek incelenmiık, YG 21 meclis, konsey ve çalıkma gruplarēndan bahsedilmiık, Bursa Kent Konseyi yasal dayanaj ē, yapēsē ve iıleyiıi ile tanıtılmık, Bursa Kent Konseyinin çalıkmalarē ile ilgili olarak bilgi verilmiıtir.

Kent Konseylerinin iıleyiıini ele alan ve yurt dıkēndaki benzer yapılarla kēyaslamaya tabi tutulmuk yeterli sayıda araktērma ve çalıkma olmamasē, çalıkma esnasēnda uygulama alanēna ilikkin istenen tüm verilere ulakılamamak olunmasēbu çalıkmanēn sēnērlıklarēnē oluıturmaktadēr. Bu güne kadar Kent Konseyleri ve iıleyiıi çeıitli ıekillerde incelenmiıtir. Ancak bu konuyu, spesifik olarak yurt dıkēndaki katılım uygulamalarē açēsēndan ele alan yeterli sayıda çalıkma bulunmamaktadēr. Bu çalıkmada, kent konseyleri yurt dıkēndaki katılım örnekleri de gözetilerek katılım olgusuna vurgu yapılarak teorik açēdan, Bursa Kent Konseyi incelenerek ise uygulama açēsēndan dej erlendirilmiıtir. Bu çalıkmadan çıkacak sonuçlarēn, bu alanda yapılacak araktērmalara ve çalıkmalara ıık tutacaj ēdüıünülmektedir.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

BÖLÜM 1

DEMOKRASİNİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ VE DEMOKRASİYİLE İLGİLİ OLGULAR

Demokrasi, tüm üye veya vatandaşların, organizasyon veya devlet politikasının kesinlikle eşit hakka sahip olduğu bir yönetim biçimidir. Yunanca *demokratia* (δημοκρατία, yani *demos*, halk zümresi, ahali + κράτος, yani *kratia* iktidar) sözcüğünden türemiştir. Türkçeye, Fransızca *démocratie* sözcüğünden geçmiştir. Genellikle devlet yönetim biçimi olarak değerlendirilmesine rağmen, üniversiteler, işçi ve işveren organizasyonlarıve bazıdiğer sivil kurum ve kuruluşlarda demokrasi ile yönetilebilirler.

Demokrasinin ana yurdu olan Eski Yunan'daki filozoflar Aristo ve Eflatun demokrasiyi eleştirmiş, o zamanlarda halk içinde "ayak takımının yönetimi" gibi aşağılayıcı kavramlar kullanılmıştır. Fakat demokrasi diğer yönetim şekillerinin arasından sıyrılarak günümüzde en yaygın olarak kullanılan devlet sistemi haline gelmiştir. Artık siyaset bilimciler hangi sistemin daha iyi işlediğinden çok hangi demokrasinin daha iyi işlediği tartışmalarına girmişler ve liberal, komünist, sosyalist, muhafazakar, anarşist ve faşist düşünürler kendi demokratik sistemlerinin erdemlerini ön plana çıkarmaya çalışmışlardır. Bu sebeple demokrasinin çok fazla sayıda değişik tanımıolmuştur.

1.1. Tanımı

Demokrasinin tanımıtartışmasıgünümüzde hala devam eden bir tartışmadır. Bunun sebepleri:ülkelerdeki bazıkurumların görüşlerini haklıçıkartmak adına demokrasi tanımını kullanmaları, demokratik olmayan devletlerin kendilerini demokratik olarak tanıtma çabalarıve aslında genel bir kavram olan demokrasinin tek başına kullanılması (Anayasal demokrasi, sosyal demokrasi, liberal demokrasi vb.) gibi sebepler gösterilebilir. Demokrasiye yöneltilen farklıeleştiriler aşağıda belirtilmiştir:

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

mi.

- Azınlık haklarını güvenceye alan yönetim.
- Fakirin yönetimi.
- Sosyal eşitsizliği yok etmeye çabalayan yönetim.
- Fırsat eşitliği sağlamaya çalışan yönetim.
- Kamu hizmetinde bulunmak için halkın desteğine dayanan yönetim.

1.2. Halk

Çoğunluk, azınlık, fakir veya zengin olsun demokrasilerin ortak yönü halka dayanmasıdır. Günlük hayatta halk, bir ülkede yaşayan tüm insanları kapsadığı düşünülse de pratikte demokrasi, tarihinden beri sürekli olarak genişletilse de halka bir sınırlama koymuştur. Örneğin Fransız Devriminden sonra yapılan seçimlerde oy verme hakkı sadece belli miktarda vergi verebilen vatandaşlara tanınıyordu, ABD'de güney eyaletlerdeki siyah ırkın ilk kez oy kullanabildiği tarih 1960'lı, kadınlara ise oy kullanma hakkı ise 20. yüzyıla kadar hiçbir ülkede verilmemiştir. Bu verilere, halkı oluşturan bireylerin öz-iradelerinden kaynaklanan mutabık olmama durumunu da katarsak; pratikte *halk* çoğunluk anlamına dönüşür.

Demokrasiye yapılan atıflarda görüleceği üzere, halkın kendi kendini yönetmesi temel dayanaktır. Bu ise kendileri adına karar alacak kişileri seçmeyi sağlayan oy vermenin yanında referandumlar gibi doğrudan etki yoluyla veya miting, gösteri gibi dolaylıyollarla sağlanır.

1.3. Demokrasinin Tarihçesi

1.3.1. Antik Çağda Demokrasi

Demokrasi ilk olarak eski Yunanistan'da, şehir devletlerinde uygulandı. Doğrudan demokrasiye çok yakın olan bu sistem Atina demokrasisi olarak da anılır. Teoride bütün yurttaşlar mecliste oy verme ve fikrini söyleme hakkına

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

kullarına göre kadınlar, köleler ve o kehir devletinde doğmamış olanlar (metikler, yerlekik yabancılar) bu haklara sahip değillerdi. Bu sistemin en güçlü uygulayıcısı olarak Atina'yi ele alırsak: M.Ö. 4. yüzyılda nüfusun 250.000-300.000 arasında olduğu tahmin edilir. Bu nüfusun 100.000'i Atina vatandakıve Atina vatandaklarıarasında da sadece 30.000'i oy verme hakkına sahip yetikkin erkek nüfusu bulunduğu tahmin edilir[4].

Roma İmparatorluğu döneminde uygulanan devlet sistemi, temsili demokrasiye yakın bir nitelik takımaktaydı. Demokratik haklar genellikle sosyal sınıf ayrımına göre kekillenirdi ve *güç* elitlerin elindeydi[5]. Bununla beraber, Eski Hindistan'da bazı bölgelerde uygulanan sistemler de temsili demokrasiye benzetilir. Roma İmparatorluğu ile paralel olarak, kast sisteminin varlığı, *gücün* varlıklı ve asil bir azınlığın elinde olduğu söylenebilir[6].

1.3.2. Orta Çağda Demokrasi

Orta çağda demokrasinin gelikme süreci içindeki en büyük olay İngiltere'de kralın yetkilerini din adamları ve halk adına sınırlayan Magna Carta Libertatum'un (Büyük sözlekme) ilan edilmesidir. Bu belge doğrultusunda ilk seçimler 1265 yılında yapılmıştır. Fakat bu seçimlere, yapılan kısıtlamalar sebebiyle, halkın çok az bir bölümü katılabilmikti. Birçok ülkede devlet yönetiminde zaman zaman demokrasiye benzer uygulamalar yapılmıştır. Örneğin İtalyan kehir devletlerinde, İskandinav ülkelerinde, İzlanda'da ve değik ülkelerde bulunan küçük otonom bölgelerde demokrasinin prensiplerinden seçim yapılması, meclis oluturulması gibi uygulamalar oluyordu. Fakat hepsinde demokrasiye katılım erkek olma, belli miktarda vergi verme gibi standartlarla kısıtlanıyordu[7].

---

[4] http.//www.fordham.edu/halsall/ancient/polybius6.html, (30.08.2008).
[5] http.//www.fordham.edu/halsall/ancient/polybius6.html, (30.08.2008).
[6] http://www.nipissingu.ca/department/history/MUHLBERGER/HISTDEM/INDIADEM.HTML, (30.08.2008).
[7] http.//www.fordham.edu/halsall/ancient/polybius6.html, (30.08.2008).

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

18. ve 19. yüzyıllarda demokrasi, Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi ve Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi ile hızlıca yükselen bir değer haline gelmiştir. Bu yüzyıllardan önce demokrasi büyük devletlere değil, sadece küçük topluluklara uyan bir hükümet şekli olarak anılıyor ve esas itibariyle doğrudan demokrasi olarak tanımlanıyordu[8]. Amerika'nın kurulmasını sağlayanların oluşturduğu sistem ilk liberal demokrasi olarak tanımlanabilir[9]. 1788 yılında kabul edilen amerikan anayasası hükümetlerin seçimlerle kurulmasını ve insan hak ve özgürlüklerin korunmasını sağlıyordu.

Bundan daha önce de koloni döneminde Kuzey Amerika'daki kolonilerin birçoğu demokratik özellikler taşıyordu. Koloniden koloniye farklılaşmakla beraber, hepsinde belli miktarda vergi veren veya istenen bazı sıfatları karşılayabilen beyaz erkeklerin seçme hakları vardı[10]. Amerikan İç Savaşının ardından 1860'larda yapılan değişikliklerle kölelere özgürlük ve oy verme hakkı tanınmasıyla demokrasinin gelişme süreci içerisinde bir adım daha atılmış oldu.

1789 Fransız Devrimi'nde ise bir anayasa hazırlanarak iktidar halkın seçeceği bir parlamento ile kral arasında paylaştırıldı[11]. Ulusal Konvansiyon hükümeti yetişkin ve belli miktarda vergi veren erkeklerin oy vermesiyle seçildi. Fakat ilerleyen yıllarda Napolyon'un başa geçmesiyle demokrasiden oldukça uzaklaşıldı

1.3.4. 20. Yüzyılda Demokrasi

20. yüzyılda demokrasi hızlı bir değişme ve gelişme göstermiştir. Yüzyılın başlarında, I. Dünya Savaşının sonunda Avusturya-Macaristan ve Osmanlı İmparatorluklarının yıkılmasıyla birçok yeni devlet ortaya çıktı ve bu yeni

[8] Manfred G. Schmidt, **Demokrasi Kuramlarına Giriş**, Ankara: Vadi Yayınları, 2001, s.122.
[9] http://www.oxonianreview.org/issues/2-2/2-2-6.html, (15.08.2008).
[10] A. Nevins ve Henry Steele Commager, **ABD Tarihi**, Çeviren: Halil İNALCIK, Ankara: Doğuş Matbaası Yayınları, 2005, s.85.
[11] Oral Sander, **Siyasi Tarih**, Ankara: İmge Kitabevi, 2007, s.77

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

genellikle, o döneme göre, demokratik sayılabilecek yöntemlere sahipti. 1929 yılında ortaya çıkan Büyük Buhran döneminde Avrupa, Latin Amerika ve Asya'da birçok ülkede diktatörler ortaya çıktı.

İspanya, İtalya, Almanya, Portekiz'de Faşist diktatörlükler ortaya çıkmışken, Baltık ve Balkan ülkelerinde, Küba, Brezilya, Japonya ve Sovyet Rusya'da demokratik olmayan yönetimler iktidara geldi. Bu sebeple 1930'lar *Diktatörler çağı* olarak nitelendirilir[12].

II. Dünya Savaşından sonra sömürgecilik anlayışı son buldu ve tekrar birçok bağımsız ülke ortaya çıktı. Demokratikleşme hareketleri Batı Avrupa'da yoğunlaştı. Almanya ve Japonya'da diktatörlükler son buldu, silahlanma politikası yerine, II. Dünya Savaşı sonunda imzalanan anlaşmalarında etkisiyle, refah devleti olma amacına yöneldiler.

20. yüzyıldaki en büyük çekişmelerden biri de demokratik olmayan Sovyet Bloğu ülkeleriyle Batı demokrasileri arasında gerçekleşen Soğuk Savaş'tır. Komünizmi yaymaya çalışan Sovyet Rusya ile diğer demokrasi çeşitleri arasından seçilmiş liberal demokrasiyi yaymaya çalışan ABD liderliğindeki batı gurubu arasındaki çekişme 1989 yılında son bulmuştur. Francis Fukayama *Tarihin Sonu* adlı makalesinde, Soğuk Savaşın bitmesiyle artık liberal demokrasinin tüm dünyada yayılacağı haberini verir. Nitekim bu demokratikleşme süreci, yakın dönemdeki Gürcistan'daki Gül Devrimi, Ukrayna'daki Turuncu Devrimi ile devam etmektedir.

1.4. Demokrasi Modelleri

Demokrasi tarihinde uygulanan sistemler oldukça çeşitlidir. Bunları kısaca beş grup içinde toplayabiliriz[13]:

---

[12] http://www.snl.depaul.edu/contents/current/syllabi/HC-314.doc, (15.08.2008).
[13] Arend Lijphart, **Demokrasi Motifleri**, Çeviren: Günеş Ayas, Utku Umut Bulsun, İstanbul: Salyangoz Yayınları, 2008, s.62.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

1.4.1. Klasik Demokrasi

Eski Yunan kehir-devletlerine dayanır. En iyi uygulayıcısı ve o dönemde en güçlü kehir olan Atina'dan dolayı Atina demokrasisi olarak da adlandırılır. Belli bakıdan tüm kararlar bütün vatandakların üye olduğu meclis tarafından alınıyordu.

Bu meclis senede en az kırk defa toplanıyordu. Tam zamanlı çalıkacak kamu görevlilerine ihtiyaç duyulduğunda, bütün vatandaklarıtemsil eden küçük bir örnek olmalarıiçin kura usulü ile veya dönükümlü olarak seçiliyorlardı ve mümkün olan en geniık katılımın sağlanmasıiçin görev süreleri kısa tutuluyorlardı Meclisin yürütme komitesi olarak faaliyet gösteren ve bek yüz vatandaktan olukan bir konseyi vardı ve elli kikilik bir komite de bu konseye teklifler hazırlardı Komite bakkanlığı görevi sadece bir günlüktü[14]. Bunun tek istisnasıaskeri konularla ilgili on generalin tekrar seçilebilme imkanıydı

Atina demokrasisinin özelliği vatandaklarının siyasi sorumluluklara geniık çapta katılma isteğinin bulunmasıydı Tabi bunun en önemli sebebi, demokrasiye zıt bir kekilde uygulanan kölelik sistemiydi. Böylelikle oy verme hakkına sahip Atina doğumlu yirmi yak üstü tüm erkeklerin günlük hayattaki sorumluluklarının çok büyük bir kısmı kölelerin sırtına yüklenmiktir. Bunun dıkında Atina demokrasisinde kadınların, metiklerin (kehirli olmayanlar) ve kölelerin oy kullanma haklarıyoktu.

Günümüzde İsviçre'nin küçük kantonlarında halk meclisleriyle varlığını sürdürebilen klasik demokrasinin, daha büyük ülkelerde uygulanmasıteknik nedenlerden ötürü tercih edilmemektedir.

---

[14] Andrew Heywood, **Siyaset**, Çeviren: Bekir Berat Özipek, Bican ahin, Mete Yıldız, Zeynep Kopuzlu, Bahattin Seçilmiğlu, Atilla Yayla, Ankara: Liberte Yayınları, 2006, s.73.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

asi

Orta Çağ yönetimlerinden çıkmaya çalışan Avrupalılar, 18. ve 19. yüzyılda demokrasiyi daha çok kendilerini hükümetin zorbalıklarından korumanın bir yolu olarak görmekteydiler.

Korumacı demokrasi sınırlı ve dolaylı bir demokrasi modeli sunar. Pratikte, yönetilenlerin rızası düzenli ve rekabetçi seçimlerle sağlanır. Siyasi eşitlik böylelikle eşit oy hakkını ifade eden teknik bir kavrama dönüşür. Dahası, oy hakkı gerçek bir demokrasi için yeterli değildir. Bireysel özgürlükleri korumak için yasama, yürütme ve yargı üzerinden güçler ayrılığına dayalı bir sistemin tesisi şarttır[15].

1.4.3. Kalkınmacı Demokrasi

Bireyin ve toplumun gelişimini esas saymıştır. Bu tip demokrasilerin en radikal olanı Jean-Jacques Rousseau tarafından dile getirilmiştir. Ona göre bireyler ancak içinde bulundukları toplumun kararlarını şekillendirebilmesine doğrudan ve sürekli olarak katılımları halinde özgürdürler. Bu açıdan bakıldığında, doğrudan demokrasiyi tanımlamakla birlikte bu şekilde oluşturulacak genel iradeye vatandaşların itaat etmesi durumunda özgürlüğe kavuşacaklarını savuyla ayrılır[16].

Kalkınmacı demokrasinin, liberal demokrasiye daha eleştirili ise John Stuart Mill tarafından dile getirilmiştir. Mill'e göre demokrasinin en büyük yararı, vatandaşların siyasi hayata katılımlarını sağlayarak, onların anlayışlarını ve duyarlılıklarını güçlendirmesidir. Bu yüzden kadın olsun fakir olsun herkesin oy verme hakkının olması gerektiğini savunur. Fakat bu oy hakkını eşitsiz olarak savunmamıştır. Örneğin vasıfsız işçinin bir oy vasıflı işçinin iki oy, donanımlı meslek sahiplerinin ise beş oy hakkına sahip olması gerektiğini, böylelikle demokraside çoğunluğun tiranlığı ve korkusundan kurtulabileceğini

[15] Mümtaz'er Türköne, **Siyaset**, Ankara: Lotus Yayınevi, 2005, s.102.
[16] Anthony Arblaster, **Demokrasi**, Çeviren: Nilüfer Yılmaz, İstanbul: Doruk Yayıncılık, 1999, s.79

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

kesin oy hakkının olmasının savunurken çoğunluğun verdiği kararların her zaman doğru olmayabileceği ini belirtiyordu[17].

1.4.4. Liberal Demokrasi

Demokraside öncelikle özgürlüğün mü yoksa eşitliğin mi verilmesi gerektiği tarih boyunca tartışılmış ve tarih, bu ikisini bir arada tutacak sistem teorisini üretme çabalarıyla şekillenmiştir. Liberal demokrasi sistemi de bunlardan biridir. İçinde barındırdığı liberal kelimesiyle özgürlüğü, demokrasideki *siyasi eşitlik* kavramıyla da eşitliği temsil etmektedir.

Bunu dükünürken ekonomi disiplinindeki liberalizm ile siyaset disiplinindeki liberalizmin birbirinden ayırmamız gerekir.Basit olarak liberal demokrasi; iktidarı halkın belirlediği ni ancak bu iktidarın bireysel özgürlüklerle sınırlandığı bir siyasal sistem olarak belirtebiliriz. Hoşgörü ve tüm fikirlerin var olabildiği bir rekabet ve siyasi eşitlik prensiplerinde gerçekleştirilen seçimlerle iktidara temsili bireylerin getirilmesi liberal demokrasilerin temel nitelikleridir.

1.4.5. Halk Demokrasisi

Bu kavram komünist rejimlerde gelişmiş demokrasi çeşitlerini kapsamaktadır. Kendi aralarında farklar bulunmasına rağmen liberal demokrasi sistemleriyle kesin olarak karşıt bir çizgidedir. Genel olarak siyasi eşitliğin yanında sosyal demokrasi ile ekonomik eşitliğinde sağlanmasıgerekliliği ni savunmuşlardır.

Karl Marx, kapitalizmin yıkılmasından sonra geçici bir *proletaryanın devrimci diktatörlüğü*'nün olacağını sonradan ise *proleter demokrasi* sistemiyle komünist bir toplumun oluşacağını savunmuştur[18].

[17] Arblaster, **a.g.e.**, s.81
[18] Heywood, **a.g.e.**, s.109.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ülen demokrasi sisteminin fikir yapısı Marx'tan çok Lenin'e aittir. Bu ülkelerde, partilerin denetimsiz gücünün demokrasiyi gölgede bırakması seçimlerin yaygın olarak yapılmamasıdır[19].

1.5. Demokrasiyle İlişkili Kavramlar

1.5.1. Demokrasi ile Cumhuriyet

Cumhuriyet bir rejim, demokrasi ise cumhuriyetin uygulanış şekillerinden biridir. Demokratik cumhuriyetin yanında dini cumhuriyet, oligarşik cumhuriyet ve sosyalist cumhuriyet biçimleri vardır.

Demokratik cumhuriyetlerde, meclisi ve ülkenin başkanını belli aralıklarla halkın seçmesi temeldir. Bu sistem genellikle Kara Avrupası'nda kabul görmüşken örneğin İngiltere'de ülkenin başında görünüşte halkın seçmediği bir kral ya da kraliçe bulunmasına rağmen yönetim halkın elindedir (oligarşik cumhuriyet).

Bir cumhuriyetin tam demokratik cumhuriyet olabilmesi için, gönüllü birlikteliklerle bir arada bulunan o ülke halklarının tüm kesimlerinin, çoğulcu özgür iradeleri ile katılımcı olarak yönetim ve denetim süreçlerine doğrudan katılığı, demokrasiyi tüm sivil kurum, kuruluş ve kadrolarıyla var ettiği ve çok kimlikli, değişik inançlı ve çeşitli kültürlerin bir mozaik oluşturacak şekilde bir arada yaşamasına olanak veren bir devlet yapılanmasının gerçekleştirilmesi gerekir[20].

1.5.2. Demokrasi ile Sekülerizm

Sekülerizm, liberal demokrat düşünürler tarafından ortaya atılan dinin siyasetten ayrılmasını düşüncesinin genel adı olarak karşımıza çıkar. Liberal demokratlar, demokrasinin ilkçağ unlu tiranlığına dönüşmesini engellemek

[19] Türköne, **a.g.e.**, s.199.
[20] http://www.tmobb.org.tr, (30.08.2008).

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

aynı mesafede kalmasını bir zorunluluk olarak görüner.

Farklı dinlerin din bilginleri ve din bilimciler, çeşitli dinler açısından dürünsel anlamda sekülerizme karşı çıksalar da bu konular genellikle tartışmalıdır. Bununla birlikte dini planda demokrasi genelde kabul görmüştür, hatta sekülerizm karşıtı bazı din adamları demokrasinin sekülerizm olmaksızın var olabileceği görüşünü ileri sürmüştür[21]. Seküler demokrasinin en belirgin elektirisi; devletin dini özgürlükler konusunda yaptığı kısıtlamalarla aslında liberal demokrasinin özgürlükçü ruhuyla çelıştığı düşüncesidir.

1.5.3. Güçler Ayrılığı İlkesi

Güçler ayrılığı ilkesi yasama, yürütme ve yargı kurumlarının, devletin farklı organlarında bulundurularak iktidarın tek elde toplanmasının engellemek ve bu üç kurumun birbirlerini denetleyebilmesini sağlamak anlamına gelir. Devlet iktidarının üçe bölünmesi ve bunların ayrı organlara verilmesi gerektiği yolundaki yaklaşım, siyasal rejimlerin sınıflandırılmasında da temel alınmıştır. Buna göre yasama ve yürütme güçlerinin bir elde toplandığı rejimlere rüçler birliği, bu yetkilerin birbirinden bağımsız ayrı organlara verildiği sistemlere ise rüçler ayrılığı sistemleri adıverilmektedir[22].

John Locke ise iktidarın gücünü yasama, yürütme ve federatif olarak ayırır. Burada federatif güç, bütün topluluk, savaş, barış, birlik, ittifak ve devletin kendi dışındaki bütün kişiler ve topluluklarla her türlü işlemi yapma gücü olarak ifade edilir[23].

İktidarın paylaşımı sayesinde demokratik yollarla iktidara gelen kişiler kendi tiranlıklarının kurmalarını engellenmeye çalışılmıştır. Güçler ayrılığı ilkesi ile karşılıklı denetimin önemi, özellikle İkinci Dünya Savaşı öncesi Adolf Hitler'in demokratik yollarla iktidara gelmesinden sonra artmıştır.

[21] http://www.nzcatholic.org.nz, (15.08.2008).
[22] http://www.politics.ankara.edu.tr/dergi-makale.php?, (16.09.2008).
[23] http://www.jura.uni-sb.de/turkish/Guelsoy1.html, (15.09.2008).

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

arē

Demokrasinin oluкmasēnē saĵ layan, demokrasinin geliкmesini amaçlayan kurum ve oluкumlar aslēnda birçok siyasi sistemde de mevcuttur. Her devletin bir anayasaya sahip olmasēveya her ülkede siyasi parti bulunmasēna raĵ men yönetim кekilleri olarak isimleri deĵ iктirilir. Çünkü önemli olan bu kurumlar arasēndaki iliккilerdir.

1.6.1. Parlamento

Demokraside meclis, rekabet ve eкit oy ilkeleriyle halkēn temsilcilerinin oluкturduĵ u bir kurumdur. Meclis sistemleri hem nitelik hem de nicelik olarak her ülkede farklē geliкmiктir. Tek meclis, çift meclis ve baкkanlēk sistemi olarak genellendirebiliriz. Yine görev olarak, güçler ayrēlēĵ ē ilkesindeki yasamayē yapan kurum olarak genellendirebiliriz. Meclislerin iклevleri: yasama, temsil, denetleme ve meкruluktur.

1.6.2. Siyasi Partiler

Partiler temsil iклevi için kullanēlan araçlardēr. Demokratik ülkelerde siyasi parti bireylerin aktif siyaset yapacaklarē alanlardan biri ve en önemlisidir. Ülkelerdeki seçim sistemlerine göre iki partili sistem ya da çok partili sistem oluкur. Ķngiltere'deki gibi iki partinin aĵ ērlēklē olduĵ u sistemler, seçmenlerin çoĵ unluĵ unun bulunduĵ u ñorta alandakiò bir yoĵ unlaкmaya yol açma ve daha radikal düкünceleri dēşlama eĵ ilimindedir[24]. Her bir partinin çok sayēda görüкü temsil ettiĵ i düкünülür.

Çok partili siyasi sistemlerde ise düкünceler daha doĵ rudan temsil edilir. Dinsel, etnik veya sēnēfsal düкünceleri temsil ettiĵ ini düкünen partiler bulunur. Bu halkēn egemenliĵ inin meclise daha fazla yansētmasēnēsaĵ larken, mecliste

[24] Anthony Giddens, **Sosyoloji**, Hazērlayan: Cemal Güzel, Ankara: Ayraç Yayēnlarē, 2000, s.367.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

n birçok parti olduğu için istikrarın sağlanmasın güçlekir.

1.6.3. Anayasa

Anayasa, bir devletin temel kurumlarının nasıl ıkleyeceği ini belirleyen yazılı belgelerdir. Ayrıca kıkisel hak ve özgürlükler bu belgede belirlendiği için çoğunluğun yönettiği bir toplumda iktidarda olanların sınırlarını belirler. Demokrat dükünürler tarafından *çoğunluğun tiranlığının* kurulmasını engelleyecek bir devlet organıolarak kabul edilir.

1.6.4. Sivil Toplum Örgütleri

Sivil toplum örgütleri demokrasiyle ortaya çıkan bir örgütlenme değildir ama demokrasiyle önem kazanmıştır. Sivil toplum, modern manada anlamını demokrasi ile kazanırken, demokrasi de katılım problemlerinin çözümünü sivil toplum ile sağlamıştır[25]. Birbirleriyle ortak amaçlara sahip insanların oluıturduklarıgrupların seslerini ve isteklerini daha fazla duyurabilmenin bir yoludur. Örneğin devletin ekonomideki katılımını azaltmaya çabalayan ık adamları, devletin sosyal hizmetlerinde eıitliğin sağlanmasını amaçlayan örgütler ve ikçilerin veya memurların yaıam kalitelerini arttırmaya çalıkan sendikalar gibi çeıitli amaçlarla toplanmak ve bunun için demokrasiye katılımı güçlendirmik ayrıca bir bakıma halkın temsilcilerini kendi amaçları doğrultusunda denetleyebilen, ya da kendi amaçlarına ulaımak için kamuoyu yaratmaya çalıkan gruplardır.

Sivil toplum örgütlerinin özelliği çoğulcu bir yapıya sahip olmasıdır. Larry Diamond'a göre "sivil toplumun bu çoğulcu yapısı, siyaset alanını kontrol altına almaya çalıkan etnik, dinci, devrimci ya da otoriter örgütlenmelerle anlaımamaz hale getirir"[26].

---

[25] http://iibf.ogu.edu.tr/kongre/bildiriler/06-04.pdf, (15.10.2008).
[26] Larry Jay. Diamond, "Rethinking Civil Society, Toward Democratic Consolidation", **Journal of Democracy**, Baltimore: The Johns Hopkins Univercity Press, 1994, p.81.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Ordu ve polis güçlerinin demokraside ne kadar bulunduğu, ne kadar bulunmasē gerektiği her zaman tartışma konusu olmuştur. Dış tehlikelere karşı ordunun iç düzen içinde polisin silah tekellerinin bulunmasē onlarē demokrasi için gerekli kılmakla birlikte demokrasiyi kaldırma veya kesintiye uğratma güçleriyle de tartışma konusu yapmıştır.

Gelişmiş demokratik ülkelerde sivil siyasetçiler, hem hukuken hem de fiilen ordunun üstündedir ve ordu siyasi karar alma mekanizmasēnēn içine olabildiğince az katılır. Özellikle Soğuk Savaş sonrasē sivil siyasetçinin üstünlüğü giderek artmaktadır.

Demokratik olarak yeterince gelişmemiş ülkelerde ise askerler, danışma kurullarēyla doğrudan ya da dolaylē olarak karar alma mekanizmasēnēn içinde bulunur. Bu tip ülkelerdeki ortak özellik; ordunun ülke içindeki kurumlar arasēnda en ileri teknolojiye sahip ve modern dünyaya en yakēn olan kurum olmasēdır. Ordu genellikle ekonomik gerilik, iç karışıklıklarēn artmasē, sivil yönetimin meşruluğunu kaybetmesi, ordu ve hükümet arasēndaki ihtilaf veya uluslararasē kamuoyunun darbe yönündeki olumlu yaklaşımē gibi sebeplerle siyasete müdahale eder[27].

Polis ise "yönetici sınıfın çıkarlarēnda hareket etmeye bakılarsa ne olur?" sorusuyla düşünürlerin üzerinde durduğu bir konudur. Aristo'nun "muhafızlardan kim muhafaza edecek?" sorusu[28] bu kaygēnēn çok eskilere dayandığēnē gösterir. Polis gücünün demokrasinin sağladığē hak ve özgürlükleri kēsıtlamamasē ve gerektiği zaman yargēya hesap verebilmesi gerekliliği demokratik düşünürlerin ortak tavrē olmasēna rağmen bunun nasıl ve ne kadar yapılmasē gerektiği konusunda görüş ayrılıklarēyaşanır.

[27] Heywood, **a.g.e.**, s.548.
[28] Heywood, **a.g.e.**, s.549.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

1.7.1. İnsan Hakları

İnsan hakları, tüm insanların hak ve saygınlık açısından eşit ve özgür olarak doğduğu anlayışına dayanır. İnsan hakları, her bir bireye başkasına muhtaç olmadan seçim yapma ve yeteneklerini geliştirme özgürlüğü sağlar. Klasik demokrasi tanımına benzerliğinden dolayı günümüzde *insan hakları* ve *demokrasi* sıklıkla beraber kullanılır. İnsan hakları ile demokrasi arasındaki kesin tamamlayıcılık başlığı altında insan haklarının bireyin eksiksiz gelişmesi için gerekli bir koşulsa demokratik toplum da, bireyin gelişimi için gerekli çerçeveyi oluşturmasının bakımından bu hakların kullanılmasının için gerekli bir koşuldur. Ayrıca, demokratik bir toplum bireylerin topluluğun yaşamasının için gönüllü olarak verdiği desteğe dayandığından insan haklarının böyle bir toplumun ön koşulu olarak görülür[29].

1.7.2. Kadınlar

Demokraside siyasi eşitlik temel olsa bile kadınlar bu eşitliği ancak 20. yüzyılda kazanabilmişlerdir. Kadınların siyaset hayatına katılımını destekleyenler; bunun siyasi etiği geliştireceğini söylerken karşı çıkanlar aile yapısının bozulacağı düşüncesini dile getiriyorlardı. Kadınların erkeklerle eşit oy verme haklarının çeşitli ülkelerde farklı zamanlarda elde edilmiştir.

[29] http://www.mustafatasar.gen.tr/Avrupa-Birligi/insanhak-demokratiklesme.html, (10.03.2008).

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

adınlara Seçme Haklarının Verildiği Yıllar

Tarih	Ülke	Tarih	Ülke	Tarih	Ülke
1893	Yeni Zelanda	1928	Birleşik Krallık	1950	Hindistan
1906	Finlandiya	1934	Türkiye	1956	Mısır, Surinam
1913	Norveç	1937	Filipinler	1962	Avustralya, Cezayir
1918	Almanya, Rusya	1944	Fransa, Bulgaristan	1971	İsviçre
1919	Belçika, Ukrayna	1945	Gürcistan, İtalya	1974	Ürdün
1920	Arnavutluk	1947	Arjantin, Japonya	1976	Portekiz

(Kaynak: http://www.wilsonalmanac.com/womens-electoral-chronology.html, 15.08.2008)

Ayrıca 1999 istatistiklerine göre[30]:

-Dünyadaki her 100 parlamenterden 13 tanesi kadın,
-Dünyada devlet ya da hükümet bakkanlığı yapan her 100 kişiden 5 tanesi kadın,
-Dünyadaki her 100 bakandan 12 tanesi kadın,
-Dünyadaki 16 meclis dışında kalan meclislerdeki kadınların oranı % 25'in altında bulunmaktadır.

Demokraside kadınları sadece seçme, seçilme hakkına indirgememek gerekir. Ayrıca feminist sivil toplum örgütleriyle de demokrasiye etkin katılımı sağlanmaya çalışılmaktır.

1.7.3. Azınlıklar

Bir toplumun etnik, dini veya cinsel olarak genel ortaklıklarından ayrılan gruplar o toplumun azınlık statüsündedirler. İdealist demokrat dükünürler, gerçek demokrasilerde herkesin sosyal ve siyasal eşitliği sağlandığı için

[30] http://www.kasaum.ankara.edu.tr/gorsel/dosya/1095678989Kadinlar_icin_Siyaset, (15.09.2008).

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

azınlığın olamayacağını, olmaması gerektiğini savunurlar[31].

Oligarkik, otoriter devlet yapılarından demokrasiye geçen toplumlarda, azınlıkların diğer gruplara göre daha fazla demokrasiyi savunmaları genel kabul gören bir olgudur. Ayrıca uluslararası kurumlar tarafından yapılan demokrasi seviyesi değerlendirmelerinde azınlık hakları önemli kıstaslardan biridir.

1.8. Uygulamada Farklı Görükler ve Elektiriler

1.8.1. Çoğulculuk Görükü (Plüralist)

Çoğulcu bakış açısı Montesquieu ve Locke'a dayandırılır. James Madison'ın Federalist Yazılar'da yazdığı makalelerde sistemleşmiştir. Madison'a göre denetimden uzak demokratik sistem bireysel hakların ihlal edileceği bir "çoğunlukçu" (Majoritarianism) sisteme dönüşebilirdi. Bunu engellemek için güçler ayrılığı ilkesi, federalizm ve iki meclisli bir hükümet biçimi önermiştir. Bu sistem, toplumdaki farklılıkların ve "çokluluğun" varlığının tanınmasından ve bu tür bir çokluluk halini istenir gördüğünden dolayı, Madison'ın modeli çoğulcu demokrasinin ilk gelişmiş ifadesidir[32].

Noam Chomsky, Madison modelini elestirerek, "1787'de Anayasa Kongresi'nde James Madison'ın vurguladığı şekilde, hükümetin başlıca görevinin zengin azınlığı çoğunluktan korumak olduğu ilkesi üzerine kurulmuştur. Bu nedenle, o dönemin tek yarıdemokratik ülkesi olan İngiltere'yi örnek vererek toplumun geneline kamusal işlerde söz hakkı verilirse, halkın eşitliğe yönelik reformları veya başka canavarlıkları gerçekleştirebileceği konusunda uyarıyor ve Amerikan sisteminin,

[31] Giddens, **a.g.e.**, s.352
[32] Heywood, **a.g.e.**, s.112.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

akim olmasę gereken mülkiyet haklarēna yönelik saldērēlar karşēsēnda uyanēk olmasēgerektiğ ini söylüyordu" der[33].

1.8.2. Seçkinci Görüĸ

Bu görüĸün en tipik temsilcisi filozof krallarēn iktidarda olmasēnē isteyen Platon'dur (M.Ö 427-347). Klasik elitizm, bir reçete sunmaktan ziyade bir olguyu tespit iddiasēyla elit yönetiminin toplumsal hayatēn kaçēnēlmaz ve değiĸtirilemez bir gerçeğ i olduğ unu ileri sürer. Vilfredo Pareto (1848-1923) ve Gaetano Mosca (1857-1941) klasik elitizmin belli baklēteorisyenleridir. Mosca toplumu "yöneten" ve "yönetilen" olarak iki sēnēfa ayērērken Pareto, yönetenin iki özelliğ ini anlatērken Machiavelli'nin "tilkiler (kurnazlēk) ve aslanlar (zor kullanma)" benzetmesine atēfta bulunur[34].

Modern dönem seçkinci görüĸte, rekabetçi seçkincilik (demokratik elitizm) diğ er seçkinci görüĸlere göre daha yaygēndēr. Buna göre seçmenler gene oy verirler ama bu, sadece hangi elitin kendilerini yöneteceklerini seçmek içindir. Demokratik haklarēn bir kēsmēnē içinde barēndērmasēndan dolayē rekabetçi seçkincilik, demokrasinin zayēf bir görüntüsü olarak tasvir edilir[35].

1.8.3. Marksist Görüĸ

Marksizm toplumu sēnēf tabanlēdüĸünür ve gerçek demokrasinin ancak sēnēf farklēlēklarē kaldērēldēğ ē zaman olabildiğ ini iddia eder. Yani; demokrasi, için siyasi eĸitliğ in yeterli olmadēğ ēnē bunun yanēnda sosyal eĸitliğ in de sağ lanmasē gerektiğ i savunur. Marksist yaklaĸēm görüĸleri itibarē ile halk demokrasisine yakēndēr. Daha çok liberal demokrasiyi eleĸtirir ve eleĸtirilerini liberal demokrasinin siyasi eĸitlik vaadi ile kapitalist sistemin oluĸturduğ u sosyal eĸitsizlik çeliĸkisine dayandērēr.

---

[33] http://www.zmog.org/Turkey/amg.html, (15.09.2008).
[34] Heywood, **a.g.e.**, s.116.
[35] Heywood, **a.g.e.**, s.116.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

abermas ve Claus Offe'ye göre bir yandan, demokratik süreç hükümeti ekonomik ve sosyal hayattaki sorumluluklarını yerine getirecek kamusal talepleri karşılamaya zorlamakta; öte yandan, yol açabileceği mali krizler sistemi tehdit etmektedir[36]. Yani kapitalist bir demokrasi için meşruiyet krizi riski sürekli olarak mevcuttur.

1.8.4. Korporatist Görüş

Toplumda temel birim olarak birey ya da sınıfları alan görüşlere karşıt olarak, insanların işbölümü içinde olduklarını yere göre ve sahip olduklarını meslek in bütün üyeleriyle birlikte örgütleyen korporasyonların toplumun örgütlenmesinde temel olmasını, bu örgütlerin bireysel ve sınıfsal çıkar çatışmalarının yerine bireyler ve bireyle devlet arasında bir çıkar uyumu ve dayanışma sağlayacağını savunan siyasal öğretidir[37].

Mussolini, korporatist devlet yapısı için şunları söylemiştir: "Korporatist devlet liberal kapitalizmin -ki bu ekonomik sistem, bireysel kârı vurgulamaktadır- sonu demek olup kollektif çıkarları öne çıkaran yeni bir ekonominin başlangıcını işaret etmektedir. Bu kollektif çıkarlar üreticilerin kendilerinin hazırladığı üretim regülasyonlarına dayanan bir korporatift sistem vasıtasıyla elde edilecektir. Üreticiler derken sadece işverenleri kastetmiyorum, işçiler de bunun içindedir"[38].

Korporatist düşünürler, bireylerin başlıbaşına bulunduğu örgütlerin siyasi karar alma sürecinde etkinliği arttığı için demokraside temsil özelliğinin arttığını söylerken karşıt düşüncedekiler; güçlü ve etkin örgütlenmelerin karar alma sürecinde kendi çıkarlarında hareket edeceğinden siyasi eşitliği bozabileceğini veya hükümetin kendine yakın örgütlere ayrıcalık tanıyabileceğinden dolayı demokrasiyi geliştirici bir sistem olmadığını savunurlar.

---

[36] Türköne, **a.g.e.**, s.208.
[37] http://www.imo.org.tr/Yayınlar/tg/tg_145/agoksoy.html, (20.09.2008).
[38] http://www.liberal-dt.org.tr/modules/printer.php?art=201, (20.09.2008).

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Demokrasiyi uluslararasõ ilõkkiler disiplininde özellikle cumhuriyetçi liberal dükünürler dile getirmiklerdir. Genel olarak ñdemokratik, liberal cumhuriyetler birbiriyle savakmazlarò cümlesiyle açõklanabilir. Demokratik cumhuriyetçi hükümetlerin karkõlõklõ saygõ ve uzlakmazlõklarõn barõkçõl yollarla çözümüne daha fazla önem verdikleri iddia edilerek liberal demokratik devletlerin artmasõ, uluslararasõ barõkõn yaygõnlaktõrõlmasõnõn garantisi olarak görülmektedir[39].

1.10. Demokrasi, Yönetim ve Siyaset

Demokrasi, toplumdaki farklõlõk ve çekitlilik, siyasi hayata aktarmaya imkan veren bir mekanizmadõr. Demokrasi, sanõldõk gibi, her derde deva olan ve sorunlarõmõzõ çözen bir sistem deil, sorunlarõn tartõşõlmasõna ve çözümüne yardõmcõ olan bir yöntemdir. Kamusal iklerin yürütülmesine ve problemlerin çözümüne ilikkin olarak oluşturulan yönetim mekanizmalarõ, serbest seçimlere, çekitli siyasi partilere ve programlara dayalõ ise demokratik ve çoğulcu bir nitelik taşõyor demektir.

Siyaset, toplumla ilgili bağlayõcõ kararlarõn alõndõğõ ve yürütüldüğü süreçtir. Bu süreç kamusal bir kıyı/kıyıları değiştirmek ya da değiştirilmesine mani olmak biçiminde ikler. Bu yönüyle siyaset, hem değiştirmeye, hem de muhafaza etmeye yönelik eylem ve dükünceleri birlikte barõndõrõr. Bu eylem ve dükünceler, ister istemez çatõşmayõ, mücadeleyi, yarõşmayõ ve muhalefeti ortaya çõkarõr. Muhalefetin, mücadelenin ve yarõşmanõn serbest ve meşru olduğu rejimlerde, siyaset vardõr ve meşrudur. Siyasi partiler, siyasetin temel araçlarõndõr. Siyasi partiler yoksa ya da hepsi birbirinin benzeri ise, siyaset de yoktur.

Iştidare, muhalefetsiz, münakaşasõz ve çekikmesiz yönetim anlayõşõnõ ifade eder. Siyasi iktidarõn uygulamalarõ konusunda kiki ya da kurumlara eleştirme

[39] http://www.liberal-dt.org.tr/modules/printer.php?art=201, (20.09.2008).

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

tanımaz. Mekru bir muhalefet kavramı, sistemde benimsenmiş ve yerleşmiş değildir. Muhalefet, çoğu zaman "asilik" ve "hainlik" ile suçlanır. Siyaset yapma hakkı, sadece merkezdeki dar bir kadroya tanınmıştır. Siyasi iktidar, kamu yararını, en iyi şekilde kendisinin bildiği ini ve kendisinin gerçekleştireceği ini düşünür. Çoğulcu ve katılımcı olmayan bir "kamusal fayda" felsefesi egemendir. İdare kültürünün egemen olduğu rejimlerde siyasetin anlamı oldukça daraltılmıştır.

Türkiye, Tanzimat'tan beri "siyaset" ve "idare" arasında gelir-gidişlerin sıkıntısını yaşamaktadır. Sistem, resmiyette, siyaseti esas aldığı halde uygulamada "idare" politikası egemen olmuştur. Tanzimat döneminin mimarlarından olan Ali Paşa, Allah'ın Osmanlı toplumunun yönetimini beş-altı kişiye emanet ettiği düşüncesindeydi[40]. Devlet işleriyle uğraşma ya da politika yapma hakkı dar bir kadronun tekeline verilmeliydi. Tek Parti Dönemi'ndeki uygulamalar, çok partili dönemdeki askeri darbeler ve demokratik hakları kısıtlayan düzenlemeler, idare kültürünün ve anlayışının hakim olduğu unu gösteren örneklerdir.

Merkeziyetçi, bürokratik ve vesayetçi yönetim mekanizması, idare kültürünün temel dayanağıdır. Siyaset ile idare kültürünün arasındaki ilişkiyi daha iyi analiz edebilmek için, "merkez" ve "çevre" kavramları kullanılabilir. Siyasi sistemimizde merkez kavramı, coğrafi bir anlamdan daha çok fonksiyonel bir içeriğe sahiptir. Merkezden kastımız ülkedeki hakim politikaları belirleyen kişi ve kurumlardır. Merkez içinde, bir kısım asker, bürokrat, politikacı, basın ve aydınlar yer almaktadır. Merkezin belirlediği politika siyasettir. Bu siyaset, iç ve dış olaylarla, sorunlarla, konularla ilgili genel çerçeve ve stratejileri içerir. Rejimin esaslarına ilişkin konularda belirleyicilik ve yönlendiricilik görevi merkeze aittir. Çevre ise, hakim politikanın belirlenmesi "süreci" dışında tutulan kişi ve kurumları ifade eder. Çevre kavramı içinde, sivil toplum örgütleri, siyasi partilerin bir kısmı ve yerel yönetimler yer alır. Siyasi partiler,

[40] İlber Ortaylı, **Tanzimattan Sonra Mahalli İdareler (1840-1878)**, Ankara: TODAİE Yayını, 1978, s.75.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

üde siyasi mekruiyet kazanırlar. Siyasi partilerin merkeze yaklaşma eğilimleri, onlarıbir tür "devlet partisi" haline getirir.

Merkez, çevrenin, yöre ve ülke siyasetine aktif olarak katılmasını istememektedir. Merkez kendini, milliyetçi, rejimin sahibi ve bekçisi olarak görmekte, çevreyi ise, rejim açısından potansiyel bir tehlike ve bozgunculuk yapmakla suçlamaktadır. Çevre, hakim politikaların belirlenmesi sürecinde özne değil, nesne olarak görülmektedir. Bu anlamda siyasi partilerimizin misyonu, siyaset değil, siyasa yapmaktır. Başka bir ifadeyle siyasi partilere (tabii ki merkez dışındaki) "siyasa" yapma görevi verilmiştir. Siyasa yapma, genel olarak esaslarıbelirlenmiş çerçeve içinde teknik konularla ilgilenmektir. Toprak erozyonunu önlemek, orman yetiştirmek ve altyapı yapmak gibi konular, bir ülkede temel siyasi hedefler değildir. Bunlar, siyasi partiler olmadan da, kamu bürokrasisi tarafından gerçekleştirilebilecek hususlardır.

Ülkemizde yaklaşık yüz elli yıldan beri devam eden "merkeziyetçilik" ve "adem-i merkeziyetçilik" tartışmasının, merkezin, çevre karşısında duyduğu güvensizlikten kaynaklanmaktadır. Merkeziyetçilik, hakim politikaların belirlenmesi ve yürütülmesi sürecinde, çevreyi denetlemek yada dışlamakta kullanılan bir yöntemdir. Yönetimde merkeziyetin sebebi, teknik, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlar değildir; daha çok siyasidir. Siyasi açıdan demokratik olarak izin verilirse siyasi partiler üzerine düşen görevleri yerine getirebilirler. Siyasi partiler sağladıklarını ve kaybettikleri toplumsal koalisyonlarla, popülizan bir çatışma ortamını yaratırken; Türkiye'nin siyasi hayatını ideolojik bir boşalmaya uğramış ve bu boşluk radikal söylemlerle doldurulmaya çalışılmıştır.

Resmi devlet politikasının belirleyiciliği altında, partiler arasındaki gerçek ideolojik farklılıkların olmaması, hepsinin ayni tür insan malzemesine mahkum olması, siyasi partiler arasındaki mücadeleyi kaba bir iktidar savaşına dönüştürmüş ve popülizm tek belirgin siyaset anlayışı haline gelmiştir. İktidar alternatiflerinin arttığı, hiçbir partinin tek başına iktidara gelme şansının kalmadığı dönemlerde ise resmi görüşün çekitli nüanslarını radikalize edilerek ideolojik bir pozisyon yaratıldığı sanılmıştır. Ancak bu

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

sisteminin dışına takan bir çatışma ortamına sürükleyerek askeri müdahalenin yolunu açmıştır. Bu müdahalelerin daha derinde yatan nedeni ise, devletçi/popülist sistemin popülizme fazla yanaktığı durumlarda, kendini devletin gerçek sahibi hisseden sivil ve asker bürokrasinin tepkisidir.

1950-80 aralığında Türkiye üç tane darbe görmüş ve her biri devletçi yapıyı güçlendirmek üzere kullanılmıştır. Buna karşılık devletçiliğin dozunu her müdahalede daha da artırdığı ve otoriter zihniyetin bizatihi bir taraf olarak belirginleştiği öne sürmek mümkündür.

Öte yandan 1960 müdahalesi devlet toplum ilişkisinde göreli bir açılım ve özgürleşmeyi devletin iç kurumsal yapısında gerçekleştirmiştir. Oysa sonraki müdahaleler devletin iç yapılanmasındaki otoriter trendin güçlendirilmesiyle yetinmemişler; devlet/toplum bağında da merkeziyetçi bir anlayış içinde yeniden tanımlamaya çalışmışlardır. 1961 anayasasının belki de en belirleyici özelliği ordunun siyasete girmesinin meşru kanalı olarak Milli Güvenlik Kurulunu oluşturmasıdır. 1971 müdahalesinden sonraki kararlar bu kurulun yetkilerini genişletmekle kalmamış; üniversitelerin özerkliği kaldırılmış, basın özgürlüğü sınırlanmış ve kurulan Devlet Güvenlik Mahkemeleri vasıtasıyla otoriter zihniyet kamu sahasını tanımlayıcı ve sınırlayıcı etkisini pekiştirmiştir. 1982 anayasası ise bu çizgiyi daha da ileri götürmüştür. Milli Güvenlik Kurulunun yetkilerinde bir genişleme daha olurken; sadece basın ve sendikal özgürlükler değil, kişilere ait tüm temel hak ve özgürlükler kısıtlanmış ve bu alan "ulusal çıkarlar" veya "ulusal güvenlik" mülahazalarının keyfiyetine terkedilmiştir.

1.11. Demokrasi ve Hukuk

Demokratik bir sistemin önemli bir özelliği de, bütün kişi ve kuruluşların hukuk kurallarına bağlı olmasıve hukukun her şeyin ve herkesin üstünde olmasıdır. Bu özellik günümüzde "Hukuk Devleti" kavramıyla ifade edilmektedir. Hukuk devleti, polis devletine karşıt bir uygulamadır. Buradaki "polis" sözü zabıta

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Yunan'daki Kent Devletinin ismi olan "Polis"ten gelmektedir. 17-18. Yüzyıllardaki, vatandaklarının bütün ikine karışmak ve haklarını kısıtlamak yetkisine sahip olan mutlak hükümdarlıklar için kullanılmıştır. Daha sonra, sınırsız yetkilerle donatılmış, devlet gücünün keyfiliğine kaydığı, vatandaklarına hukuksal bir güven vermeyen, zorba rejimler için kullanılmaya başlanmıştır[41].

Kısıtlı hukuk devleti, polis devletindeki keyfi uygulamaların olmadığı bir devlettir. Hukuk devleti vatandaklarına bir "hukuk güvenliği" sağlamıştır. Hukuk güvenliğinin sağlanabilmesi için ilk önce, temel hak ve özgürlüklerin Anayasal ve yasal bir güvenceye kavuşturulmuş olması gerekir. Bunun yanında yasaları çıkaran yasama organının da hukuksal kurallarla tahdit edilebilmesi ve denetlenebilmesi gerekir. Bunun amacı, yasama organının bu güçlü yetkisini keyfi bir şekilde kullanmasına engel olabilmektir. Bunu sağlayabilmek için de yasaların Anayasaya uygunluğu ilkesinin var olması ve bu uygunluğun bir yüksek mahkeme tarafından (Türkiye'de Anayasa Mahkemesi bu işlevi yerine getirir.) denetlenmesi gerekir. Ayrıca yasaların genel olması da bir diğer önemli koşuldur. Yasalar herkesi bağlayıcı olmalı, herkes için geçerli olmalı, hiç kimse yasalar önünde imtiyazlı olmamalıdır. Kısaca ifade etmek istersek "kanun önünde eşitlik prensibi"de geçerli olmalıdır[42].

Bir hukuk devletinde sadece yasamanın işlemleri değil, yürütme organının faaliyetleri de yasalarla belirlenmiş, tahdit edilmiş ve yasalara uygun olmalıdır. Devletin yürütme organı olan idarenin yasalara bağlılığı, devletin bu gücü suistimal etmemesi açısından oldukça önem taşır. Bir hukuk devletinde idarenin bütün eylem ve işlemleri yargısal denetime tabi tutulur.

Son olarak; bir hukuk devletinde hukuka uygunluğu denetleyen yargı organlarının bağımsız olması gerekir. Yargının, gerek devletin gerekse de kişilerin etkilerinden uzak bir şekilde adaleti tesis edebilmesi için mutlaka

[41] Selahattin Ertürk, **Diktatörlük ve Demokrasi**, Ankara: Yelkentepe Yayınları, 1981, s.124.
[42] Ertürk, a.g.e., s.105

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

İdareye baş ēmlē bir yargē organē, idarenin yapmēk olduş u hukuk dışı uygulamalarē mekrulaktēmaktan bakka bir ike yarayamaz. Sadece hukuka baş lē bir yargē, ancak adalet daş ētabilir.

İkte, demokratik bir ülke, hukukun üstünlüş ünün tesis edildiş i, kanun önünde eşitliş in saş lanmēş olduş u ve devletin "hukuk devleti" olduş u, dolayēsēyla da vatandaşlar için "hukuk güvenliş i"nin saş lanmēş olduş u bir ülke olmak durumundadēr. Bu ilkelerden sapēlmasē, sistemi otoriter bir polis devleti yapar. Günümüzde yargē bürokrasisi içinde yer alanlarēn bile yargēnēn baş ēmsēz olmadēğ ēnē, hatta Adalet Bakanēnēn aynē açēklamalarda bulunmasē yargēnēn çēkmaz içinde olduş unu ve yargēsal problemlerin çözümü için yargēdēşēndaki yollarda (mafya gibi) aranmaktadēr. Bu da Adalet sisteminin acilen reforma ihtiyacēolduş unu göstermektedir.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

BÖLÜM 2

YEREL DEMOKRASİ BAĞLAMINDA HALKIN YEREL YÖNETİME KATILIMI

Günümüz organizasyonları kendilerini sürekli olarak yenilemek durumundadırlar. Küresel sistemdeki değişimler, ulusal sınırları kaldıracak boyutlara ulaşmış durumdadır. Bilgi bir döndürücü bir biçimde üretilmekte, tüketilmekte ve eskimektedir. 1950'lerin ya da 1980'lerin toplumsal yapısı, gereksinimleri ve beklentileri ile günümüz toplumunun özellikleri arasında oldukça önemli farklılıklar vardır. Bu farklılıkların bir kısmında da, küresel bilgi ve teknolojilerden yararlanma ve kullanma gelmektedir. Gittikçe artan oranda toplumsal kesimler, daha fazla bilgi ve bilgi teknolojilerinden yararlanmakta ve sosyal yaşamın bütün ünitelerinde kullanmaya çalışmaktadırlar. Sosyal yapı ve siyasal anlayışlar da zorunlu bir dönüşüm evresine girmiş bulunmaktadırlar.

Bütün toplumsal yapıyı sarsan ve dönüştüren bu gelişmeler, kuşkusuz yönetim mekanizmalarına da yansımaktadır. Bu durum, değişimin zorunlu bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Hiyerarşik ve katı bürokratik yapılar, değişen toplumun gereksinimlerini karşılayamaz duruma düşmüşlerdir[43]. Oysa değişen, açılan ve genişleyen toplumsal sistem, yönetim yapısının gerek kurumsal anlamda gerekse coğrafi anlamda daha yerinden (desantralize) ve daha demokratik bir kimliğe bürünmesini zorunlu kılmaktadır.

Küresel sistemdeki gelişmeler, bu değişim zorunluluğunun yönetimlerce anlaşılmış olması ve değişimin gerektirdiği yeni yöntemler bulma konusunda önemli çabaların olduğunu göstermektedir. Yönetim, artık yönetsel süreçleri bir bütün olarak ele alacak, örgütlenme, bilgi yönetimi ve personel yönetimi konusunda karşılıklı etkileşimleri ve tamamlayıcı unsurlara daha fazla dikkate alacaktır. Bunun yanında, yönetsel kurumların halka yakın birer hizmet işletmesi olduğu gerçeği unutulmayacaktır.

[43] KGSt, **Orgnizationsmanagement**, Köln: 1999, ss.1-10.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Halkın Yönetime Katılımı

Geleneksel katılım biçimi olan seçimlerde oy kullanma, çağdaş demokrasilerde yönetimlerin meşruiyet sorununu çözmeye yetmemektedir. Seçimler ve çeşitli yerel meclislerde görev almak, halkın gözetim ve denetiminde bir siyasal ve yönetsel yapının oluşmasını sağlayamamaktadır. Bu nedenle, birçok ülkede halkın yönetsel etkinlikleri etkileyebileceği ve yaşam çevresini biçimlendirebileceği yöntemler geliştirilmekte ve uygulanmaktadır. Kent planlaması, çevre koruma, halk oylaması, seçilmişleri görevden düşürme, önemli konularda halka danışma, halkın çeşitli konularda yakınmalarını ve kentsel toplumsal hareketler gibi birçok tür ve alanda katılım olanaklarını söz konusu olabilmektedir[44].

Katılım yollarının açık olması, yurttaşı ciddiye almak anlamına gelmektedir. Egemenlik halka dayandırıldığına göre, olası her türlü yöntemle halkın düşüncelerinin öğrenilmesi ve değerlendirilmesi anayasal bir zorunluluk olarak karşımıza çıkar. Kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, yerel düzeyde alınan kararların gerçekçi hizmetlere dönüşebilmesi, katılım kanallarının açık tutulmasını ve çoğaltılmasına bağlıdır. İletişim devrimi, günümüz toplumuna her konuda birtakım kolaylıklar sağladığı gibi, yurttaş-yönetim ilişkilerinde de karşılıklı birliği sağlayacak önemli olanaklar sunmaktadır.

Eski Yunan'dan beri, yurttaş olmanın biricik ölçütü, yurttaşın kamusal eylem ve işlemlere katılabilmesi ve söz sahibi olabilmesidir. Buyruk alan ve kayıtsız şartsız buyruklara uyan bireyler, demokratik anlamda, yurttaş tanımı içerisine girmezler. Çünkü, demokrasi her şeyden önce monolog değil, diyalogdur. Bu diyalog un öncelikle yerel alanda sağlıklı işlemesi, tüm toplumsal sistemin sağlığı için mutlaka başarılması gereken bir konudur.

---

[44] Cevat Geray, "Yerel Demokrasi, Özerklik ve Halk Katılımı", **YTD**, Sayı 4, 1995, s.74.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ñHalk tarafēndan yönetimòformülünde ifadesini bulan klasik demokrasi teorisi, bütün vatandaкlarēn hür ve eкit iradeleriyle toplum yönetimine katēlmalarē anlayēкēna dayanēr. Ancak, çaĵ daк demokrasilerde pratiĵ in bu ñidealò demokrasi anlayēкēna tam olarak uygun dцktüĵ ünü iddia edebilmek pek olanaklē görünmemektedir. Gerçekçi gözlemler, teori ile pratik arasēnda oldukça geniк bir mesafenin bulunduĵ unu ortaya koymaktadēr[45].

Demokrasi ancak bireylerin özgür ve özerk özneler olarak devlet ile iliккiye girdikleri, demokratik deĵ erlerin egemen olduĵ u kamusal alanlarēn çoĵ almasēyla mümkün olur. Bu alanlarēçoĵ ullaktēracak olan ise ne tek bakēna yasalar, ne tek bakēna devlet, ne de tek bakēna sivil toplum kuruluкlarēdēr. Gerçek çoĵ ulculuk ancak yurttaкlarēn eleктiri ve katēlēmcē yurttaк bilinci ile demokrasinin yerleкmesi konusunda uzlaкmaya varmalarēyla, bunu gerçekten istemeleriyle mümkün olabilir[46].

Çoĵ ulcu ve katēlēmcēdemokrasinin gereĵ i; halkēn, yerel üretime ve hizmetlere katēlmasē ve yönetimi denetlemesidir. Sadece seçim dönemlerinde yerel halkēn yöneticilerini seçmek için oy kullanmasēnē ve bir sonraki seçimlere kadar karar ve uygulama süreçleriyle ilintisinin kesilmesini yeterli kabul etmek ve benimsemek yanlēк olur. Aksine sürekli katēlēmēn istenmesi ve bununla ilgili anlayēк ve uygulamanēn kurulmasē gerekir. Katēlēmēözendiren, olanaklēkēlan bu düzenekler kurulmadēkça katēlēmcēlēk ve demokrasiden söz edilemez. Burada söz konusu olan çaĵ daк yerel yönetim kavramēnēn gerektirdiĵ i verimli, etkin, кeffaf, aynē zamanda demokratik bir yerel yönetim yapēsēnēn oluкturulmasē gereĵ idir. Bu da büyük ölçüde halkēn yönetime katēlmasē, yönetimi denetlemesiyle gerçekleктirilebilir[47].

---

[45] Münci Kapani, **Politika Bilimine Giriк**, Ankara: Bilgi Yayēnevi, 1992, s.138.
[46] Gülgün Erdoĵ an Tosun, ñÇaĵ daк Toplumda Demokrasi, Katēlēm ve Yurttaklēkò, **Ізmir Yerel Gündem 21 Dergisi**, 1996, s.78.
[47] Yerel Özerklik, Demokrasi ve Halkēn Katēlēmē, **Türk Belediyecilik Derneĵ i ve Konrad Adenauer VakfēYayēnē**, 1995, ss.16-17.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

kratik olduğu dükünülen yerel yönetimlerin güçlendirilmesiyle ulusal düzeyde demokratikleşmenin gerçekleşmesine yönelik beklentiler, demokrasinin temsili kurumlar aracılığıyla gerçekleşebileceği dükünceси nedeniyle eksik bir bakış açısıdır. Günümüz demokrasilerindeki seçim ve temsil ilkesi gerçek bir demokratik temsilin gerçekleşmesi için yetersiz kalmaktadır.

Demokrasi, halkın kamu politikalarına yön verecek yöneticileri atamasıve bu yöneticilerin izleyecekleri politikaların en genel çizgileri hakkındaki kararları almasıolarak anlaşıldığında bugünkü biçimiyle bile temsil olgusu demokratik olarak kabul edilebilir. Ancak demokrasi halkın arzu, istem ve beklentilerinin yönetime tam anlamıyla yansımasıyönetilenlerin temsilciler aracılığıyla da olsa kararları etkileyebilmesi olarak anlaşıldığında demokratik anlamda temsilin gerçekleşip gerçekleşmediğinin sorgulanmasıgerekir[48].

Siyasal katılma yurttaşların siyasal sistem karşısındaki durumlarını, tutumlarını ve davranışlarını belirleyen bir kavramdır ve bunun sadece seçimlerde oy kullanmaktan ibaret olduğunu dükünmek küphesiz yanlış olur. Katılma, basit bir meraktan yoğun bir eyleme kadar uzanan geniş bir tutum ve faaliyet alanınıkapsamaktadır. Nitekim siyaset bilimci Robert Dahl, siyasal katılmanın dört ana boyutu olduğunu dükünmektedir. Bunlar:

1. İlgi.
2. Önemseme.
3. Bilgi.
4. Eylem.

İlgi, siyasal olaylarıizlemeyi; önemseme, siyasal olaylara önem vermeyi; bilgi, olaylar ve sorunlar hakkında bilgi sahibi olmayı; eylem ise siyasal olaylara aktif olarak karışmayıifade eder[49].

---

[48] İbrahim Arap, "Yerel Yönetimlerde Demokratikleşme ve Temsil", **Yerel Yönetimler Kongresi, Dünden Bugüne Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma Bildiriler Kitabı**, 2004, s.340.
[49] Kapani, **a.g.e.**, ss.130-131.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

katılım biçimlerinden olan oy kullanma, çağdaş demokrasilerde yönetimlerin meşruiyet sorununu çözmeye yetmemekte, gerek temsil gerekse katılım gereksinmelerini karşılamada yetersiz kalmaktadır. Artık günümüzde çağdaş demokratik yönetimlerde seçimler ve bu seçimler sonucu oluşan yerel meclislerde görev yapma, arzulanan demokratik çözümün sınırlı çerçevede gerçekleşme biçimi olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda çağdaş demokrasiler, halkın seçimler dışında da kendisini ilgilendiren her konuda karar mekanizmalarını ve yönetsel etkinlikleri sürekli etkileyip denetleyebileceği ve yaşadığı alanı biçimlendirebileceği yöntemlerin geliştirildiği ve uygulandığı ve bunun bir ölçüde yaşam biçimleri haline geldiği sosyal, yönetsel rejimdir[50].

Katılım, günümüzde pek çok konuda sorun çözücü bir araç olarak öne sürülmektedir. Oysa "katılım" kendi başına sorun çözücü bir araç değildir. Öteki araçlar ve önlemlerle desteklenmesi gerekmektedir. Bunlar, öncelikle etkili katılımı sağlayacak araçlar (eğitim gibi), örgütlenme özgürlüğünün güvence altına alınması gibi önlemler ve bunların yanında katılıma açık yönetim anlayışı ve katılımdan yararlanmayı sağlayacak araçlardır. Ayrıca, katılım, ancak hem halk, hem de yönetim için "gereksinim" olduğu zaman gerçek bir çözüm aracı olabilir[51].

Ayrıca, güçlü baskı gruplarına karşı halk faktörünü yönetimin yanına destekleyici olarak alması açısından da katılım önem kazanmaktadır. Bu konu daha çok çevre programlarında dikkati çekmektedir[52].

Öncelikle toplumsal ihtiyaçların etkin, verimli ve yerinde karşılanmasını için oluşturulan yerel yönetimler, demokrasi ve katılımın yerele uygulanması açısından da önem taşımaktadır. Demokrasi ve katılım kavramları uluslar

[50] Hamit Palabıyık ve Mustafa Görün, "Belediye Meclislerinde Temsil ve Katılım: Çanakkale Belediye Meclisi Örneği", **Yerel Yönetimler Kongresi, Dünden Bugüne Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma Bildiriler Kitabı**, 2004, s.262.
[51] Mihriban Şengül, "Çevre Yönetimine Halk Katılımı", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt:11, Sayı:2, 2002, s.38.
[52] Zerrin Toprak, "Yerel Hizmetlere Gönüllü Katılım", **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt:23, Sayı:1, 1990, s.57.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

nularını etkil etmektedir. İnsan haklarının kurumsal düzeyde ele alınmasında önemli bir adım olan İnsan Haklarına Evrensel Beyannamesinin 21. maddesi vatandaşlara kamu işlerinde yönetime katılma hakkını tanımaktadır. Aynı çerçevede Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesinin 25. maddesi her vatandaşın doğrudan doğruya ve özgürce seçilmiş temsilciler aracılığıyla kamu yönetimine katılımını öngörmektedir[53].

Bu bağlamda 1982 anayasasında 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin demokratik niteliğini vurgulamakta, 70. maddesinde ele aldığı kamu hizmetlerine girme hakkı ile de tüm vatandaşlara dolaylı da olsa hizmetlere katılım hakkını tanımaktadır. Bu maddede kastedilen memuriyete girişin herkese açık olmasıdır.

Yönetişim kavramı, yönetime katılma kavramına bir seçenek olarak ortaya konmaktadır. Yönetişim, dışarıdan bir baskı olmadan yönetenlerin ve yönetilenlerin karşılıklı olarak birbirini etkilediği bir yapıyı ya da düzeni belirtmektedir. Bu düzen, toplumsal-politik eylem için hem kısıtlayıcı, hem de aynı zamanda, ona yetenek kazandıran ya da onu güçlendiren bir koşuldur. Çağdaş toplumlarda siyasal yönetişim, alışılageldiği biçimde, toplumun dışsal yönetimsel denetimini değil, ama süreçte yer alan aktörlerin tümünden kaynaklanan etkileşimsel bir yönetimi anlatmaktadır. Uygulamada bu etkileşim süreklidir.

Yönetişimin amacı, hem toplumsal hem de çağdaş toplumların karmaşıklığını, dinamiklerini ve çeşitliliğini yaratan olgularla başa edebilmektir[54].

Dünyada olduğu gibi, ülkemizde de kök salmaya başlayan "yönetişim" yaklaşımı, yerel düzeydeki ilişkilerin niteliğini değiştirmekte ve "birlikte yönetim" anlayışının yerleşmesini gerektirmektedir.

---

[53] Şerif Öner, "Sivil Toplum Kuruluşlarının Yerel Demokrasi ve Katılım Algılamaları", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt:10, Sayı:2, 2001, s.51.
[54] Ömer Bozkurt ve Turgay Ergun, **Kamu Yönetimi Sözlüğü**, Ankara: Vadi Yayınları, 1998, s.274.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

...r ile sivil toplum kuruluklarıve diğer yerel ortaklar arasında yatay ve demokratik bir biçimde örgütlenmiş, yeni bir ilişkiler sistemini zorunlu kılmaktadır. Yerel Gündem 21 sürecini sahiplenen ve buna bağlı olarak, "yerel yönetişim" anlayışını yeni bir "yönetim ahlakı" olarak benimseyen yerel yönetimler, katılımcı, şeffaf, hesap vermeye ve demokratik denetime açık bir yerel yönetim anlayışının gelişmesine ve yerleşmesine de öncülük etmektedir[55].

Günümüzün modern devletlerinde klasik vatandaş tanımı, yerini toplumla çok yönlü iletişim ve ilişkiler içinde, karar alma sürecinin her aşamasına aktif olarak katılan vatandaş tanımına bırakmakta; bu anlamda Türk kamu yönetiminde de benzer gelişmeler yaşanmaktadır. Yönetişim olarak adlandırılan bu yeni anlayışın Türkiye'de yerleşmesi, tarihsel ve kültürel nedenlere dayandırılan çeşitli tartışmalara konu olmaktadır[56].

2.1.2. Yerel Yönetimlere Halkın Katılımı

Son yıllarda yönetim anlayışında meydana gelen değişmeler, bir yandan yerel yönetimleri ön plana çıkarırken, bir yandan da yerel düzeyde yönetim ve halk işbirliği/etkileşiminin önemini işaret etmektedir. Yerel yönetimlerle yerel halkın işbirliği/etkileşimi, çeşitli gerekçelerle çok önemli görülmektedir. Bunlardan ilki, yerel yönetimlerin demokratik yönü ve de yönetimde etkin ve verimli olmasın gerekliliğidir. Demokratik işleyişte, halkın alınan kararlardan haberdar olmasın yetmemekte, bu kararların kendi yararlarına olduğu konusunda ikna olmalarında gerekmektedir.

---

[55] Sadun Emrealp, **Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler El Kitabı**, Yerel Gündem 21 Programı, İstanbul: IULA-EMME (UCLG-MEWA) Yayını, 2005, s.39.

[56] M.İşker Haktankaymaz, "Türk Kamu Yönetiminde Yönetişimin Uygulanabilirliği", **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt:37, Sayı:1, 2004, s.45.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

için, yerel karar alıcılar ile halkın ıkbirlişi yapmasıyla, halkın karar alma sürecine, programların hazırlanmasına katılımının sağlanmasıgerekmektedir[57].

Kentsel çevreyi korumanın ve geliıtirmenin sadece devlet imkanlarıyla, devletin kentteki yerel uzantılarıolan birimlerle ve yerel yönetim örgütleriyle gerçekleıtirilemeyeceği bilinci, kentlilik bilinci ile koıuttur. Bu bilincin oluımasında kentlinin bizzat katılımcıbir dizge ile oluıturulacak olan platformlar içerisinde çalıkmasıyla, emek vermesi, sorunlara çözüm bulma süreçlerini gözlemlemesi ile gerçekleıecektir[58].

Çağımızın yönetsel gerçekleri ve iıleyiı biçimleri açısından bakıldığında yerel yönetimler ile demokrasi, özerklik ve katılım kavramlarının birbirini tamamlamakta olduğu görülmektedir. Yerel düzeyde demokrasinin gerçekleımesi için yerel özerkliğin sağlanmasıyla, yerel halkın yönetim kararlarına etkin biçimde katılmasıyla, gerek karar alma sürecini gerekse kararların uygulanmasına yönelik denetimin yerel halkın katılımıile gerçekleıtirilmesi gerektiği savunulmaktadır[59].

Yurttaılık ve kenttaılık bilinci geliımiı olan herkese, birey ve örgütlere, gönüllü kuruluılara ve baskıkümelerine, kentsel çevreyi koruma ve geliıtirme konusunda çok önemli görevler düımektedir. Katılımcıbir dizge içerisinde oluıturulan kararlarda, katılım, alınmıı olan kararların kalitesini ve meıruluğunu artırıcıetki yapan bir yöntemdir[60].

Geliımiı demokrasilerde yerel yönetimler kentsel yaıamıbiçimlendiren, kentteki değiıik sosyal ve ekonomik grupların yaıamlarınıçeıitli ıekillerde belirleyen kararlar alırken, kentte yaıayanlar da öncelikle seçim olmak üzere

---

[57] Ahmet Mutlu, "Yerel Yönetimler ve Sivil Toplum Örgütleri Etkileımi Bakımından Yeni Belediye Yasasının Değerlendirilmesi", **Yerel Yönetim ve Denetim**, Cilt:11, Sayı:2, 2006, s.26.
[58] ş.enol Adıgüzel, "Yerel Düzeyde Yönetime Katılım ve Yerel Yönetim Sürecindeki Iıklevleri Açısından Yerel Gündem 21: Malatya Belediyesi Yerel Gündem 21 Örneği", **Çağdaı Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt:12, Sayı:1, 2003, s.49.
[59] Öner, **a.g.k.**, s.54.
[60] Adıgüzel, **a.g.k.**, s.49.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

yönetimine katılma ve yönetimi etkileme çabası içindedirler[61].

Yerel yönetimlere halkın katılımı ile ilgili olarak iç hukukumuzda önemli gelişmelerin sağlandığı bir gerçektir. Bunlardan 2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu, çeşitli maddeleri ile yerel halkın yönetime ve karar alma süreçlerine katılım olanaklarını tanımaktadır. Örneğin, kanunun "hemşehri hukuku ile ilgili 13. maddesi; "Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır." hükmüne yer vermektedir. Ayrıca belediyenin "kuruluşu" ile ilgili 4. madde, "birleşme ve katılma" ile ilgili 8. madde, "mahalle ve yönetimi" ile ilgili 9. madde, "kent konseyi" ile ilgili 76. madde ve "belediye hizmetlerine gönüllü katılım" da ilgili 77. madde de yerel katılımla ilgili hükümler içermektedir. Bu örnekler göstermektedir ki, yerel topluluklara hizmet amacı ile kurulan ve kamu kaynaklarını kullanan yerel yönetim örgütlerinin, aldıkları karar ve ortaya koydukları uygulamalarda halkın istek ve şikayetlerini dikkate almaları ve hemşehriye yönetime ve kararlara katılma fırsatını tanımasıç yeni kamu yönetimi anlayışının belirleyici bir niteliği haline dönüşmüştür. Yerel yönetimlerde halk katılımını sağlamak amacıyla birçok ülkede uygulanan farklı katılım biçimleri bulunmaktadır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Planlama Çemberleri, Yurttaş Kurulları, Gelecek Atölyeleri, Yuvarlak Masa Toplantıları ve Forumlar, Kamuoyu Yoklamaları, Halk Toplantıları, Elektronik Demokrasi, Telefon, Dilekçe, Gönüllülük, Sivil Toplum Kuruluşları gibi.

2.1.3. Avrupa Kentsel Şartına Göre Kent Yönetimine Katılım

1992 yılında Avrupa Konseyi'nce kabul edilen "Avrupa Kentsel Şartı" halk katılımını kentsel gelişmenin demokratik süreci için bir gereklilik olarak görmekte, doğrudan katılım araçlarının yaratılmasını demokrasi ve insan

[61] Öner, **a.g.k.**, s.56.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

olarak sunmaktadır[62]. Bu nedenle kent yönetimine demokratik katılımı sağlamak üzere, Avrupa Kentsel Şartının 12. bölümü, "Hemşehri Katılımı, Kent Yönetimi ve Kent Planlaması" adı altında, genel olarak kent yönetimine katılma konusuna ayrılmıştır. Şart'a göre, "bir kentin yönetimi, önerilen idari işlemlerden ve kararlardan hakları ve malvarlığı önemli ölçüde etkilenen kişilerin bu işlemler ve kararlar konusunda bilgilendirilmesini, görüşlerini duyurmasını ve böylece karar alma sürecinin aktif bir parçası haline gelmesini sağlayacak biçimde yürütülmelidir."

Şart'ın kent yönetimine katılım için öngördüğü ilkeler özet olarak şunlardır[63]:

- Yerel siyasal yaşama hemşehri katılımı, temsilcileri serbestçe ve demokratik biçimde seçme hakkıyla korunmalıdır.

- Yerel siyasal yaşama hemşehri katılımı yerel, siyasal ve idari yapının her kademesinde etkinleştirilmelidir. Seçimleri sırasında yerel temsilcilere görev süreleri boyunca tüm yerel işlerin yapılmasını kapsayan ayrıntılı bir yetki verilmemektedir. Bu nedenle yerel temsilciler, belli konularda danışmak üzere düzenli aralarla seçmenlere gitmelidir. Seçilmiş yerel temsilcilerin, genel yetkiye sahip olmakla birlikte, belli bir yeni sorun veya politika konusunda yetkili olmamalarına halinde referanduma başvurulmasına zorunludur.

- Beldenin geleceği ile ilgili bütün büyük projeler konusunda hemşehrilere danışılmasına gerekmektedir. Bunun için ise resmi kamuya danışma usulleri oluşturulmalı, danışma sürecinde tarafsızlığın güvenceleri sağlanmalı, bütün kamu belgelerine serbestçe erişilmesine izin verilmeli; bütün projeleri kamuya duyurulmalı, resmi bir haber bülteni yayımlanmalı, yerel yönetim ile genel kamu arasındaki kopukluğu gidermede gönüllü kuruluşların rolü tanınmalı ve arttırılmalıdır.

---

[62] Atilla Göktürk, "Avrupa Kentsel Şartı ve Türkiye'den Bir Örnek: Ankara", **Mülkiyeliler Birliği Dergisi**, Cilt:XXI, Sayı:200, 1997, s.80.
[63] Göktürk, **a.g.k.**, s.85

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

planlanmasę, kentin somut özellikleri konusunda azami bilgilenmeye dayanmalıdır. Bireysel veya toplu olarak ilgili herkesin plana önceden katılımının sağlanması, akılacak engelleri saptamanın en iyi yoludur.

- Yerel siyasal kararlar, profesyonellerden oluşan ekiplerin yürüttüğü kentsel ve bölgesel planlamaya dayanmalıdır.

- Karar alma sürecindeki son aşama olan siyasal tercihlerin yaşamsal ve kavranabilir olmasıgerekmektedir.

- Yerel yönetimler gençlerin yerel yaşama katılımını sağlamalıdır. Yerel yönetimler, "Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımı Hakkında Şartta öngörülen ilkeler uyarınca, geleceğin hemşehrilerinin çok erken bir yaşta yerel yaşama katılımını sağlamak zorundadır.

Bu katılım, toplumsal dayanışmanın sağlanmasında ve gençlerde demokratik kurumlara ve kuruluşlara bağlılık yaratılmasında belirleyici faktördür. Bunun gerçekleşmesi için ise eşit fırsatlar sağlanmasını amaçlayan, tutarlı iç bağlantılara sahip sektörel politikalar içeren, gençlerin somut ihtiyaçlarına (iş, konut, çevre, kültür, boş zaman, eğitim ve sağlık gibi) ağırlık veren, iyi düşünülmüş bir yerel gençlik politikasıgerekmektedir.

Görüldüğü gibi, Avrupa Kentsel Şartı kentte yaşayanların "karar alma sürecinin aktif bir parçası halineö gelmesini istemektedir. Bu olgunun en önemli gerekçelerinden birisi, alınan idari kararlar ve yapılan işlemler sonucunda, kişilerin hakları ve malvarlığının etkilenmesidir. Ülkemizde bu duruma özellikle imar planlamasıkarar ve işlemleri örnek olarak gösterilebilir. Kent yönetimine kentte yaşayanların katkı yapabilmesi için uygun bazı araçlara ihtiyaç vardır. Şart bu araçların oluşturulmasıgörevini de ilgili kamu otoritelerine vermektedir. Çünkü kentlilerin karar alma sürecine katılımı için bilgilendirme, açıklık, danışma gibi uygulamaların gerçekleştirilmesi gerekir.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Katılım yollarına yerine, yakama sahip çıkmanın alternatif yöntemleri diye bir tanımlama kullanmak daha anlamlıdır. Çünkü, kuramsal ve pratik değeri ile katılım, yakamı bakkalarının iradesine bırakmak değil, aksine ona her zaman sahip çıkmak ve bizzat biçimlendirmektir. Bireysel değerlerin öne çıkması, bireyin kendini öncelikle değerlemesi ve en yakın çevresini değerlemesi ve bu çevrenin biçimlenmesinde güç sahibi olmasına kadar, bireyi mutlu eden ve özgür kılan özel değerler oldukça sınırlıdır. O yüzden, yakadaş çevrenin biçimlenmesine ve dolayısıyla yakam çevresinin biçimlenmesine katkıda bulunan ve bulunmak isteyen bireyler, yakama sahip çıkan ve gerçek anlamda özgürlükmek isteyen bireylerdir.

2.1.4.1. Doğrudan Demokrasi Yöntemleri

Günümüzde doğrudan demokrasinin uygulanmasının olanaksız olduğu düşüncesi yaygındır. Bu düşünce, doğrudan demokrasinin zaman, maliyet ve etkinlik açısından uygulanabilir olmaktan uzak bir yöntem olarak görülmesine dayanmaktadır. Yerleşim yerlerinin büyüklüğü, ilk bakışta tek tek herkesin düşüncesini açıklamasına ve doğrudan oylama yapılmasına olanak vermemektedir. Ancak, bu demek değildir ki, herkese açık ve herkesin oy kullanabileceği bir sistem geliştirilemez ve uygulanamaz.

Bugün birçok Avrupa ülkesinde ve ABD'de seçim dışında da halkın oyuna ve görüşlerine başvurabilmek için çeşitli yolların araştırılmış olduğu ve bu konuda önemli çalışmaların yapılmış olduğu bilinmektedir[64].

Almanya'da sivil inisiyatifler bu konu üzerinde çok yoğun çabalar harcamaktadırlar. Bu ülkede doğrudan demokrasi uygulama düşüncesi 1955'lerde başlamıştır. Baden-Württemberg Anayasası, deneme düzeyinde

[64] "Daha Fazla Demokrasi Girişimi" bu konuda önemli çalışmalar yürütmektedir. Girişim, Bayern dışında diğer Alman eyaletlerinde de etkinliğini arttırmakta, Almanya'nın bütününde yerel ve genel düzeyde doğrudan demokrasinin uygulanmasına çalışmaktadır. Bkz. ZFDD, "**Unser Weg zum bundesweiten Volksentscheid**", in: ZFDD, Nr. 37, 4/1997, s.14 ve 58.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

koyduğu bir hükümle doğrudan demokrasinin uygulanmasına ilişkin çalışmaları arasına koymuştur[65].

Yerel alanda yurttaşların kendilerini ilgilendiren konulara daha sık ve aktif olarak katılabilmelerinin olanaklı olduğu düşüncesinden hareketle, yerel bazı önemli konularda daha etkin olarak karar alınmasına yardımcı olacak seçenekler sunulabilmektedir. Bu seçenekler, gerçek egemen olan halka dönüşü sağlayacağı için önemlidirler. Yöntemin uygulanması olanaksız mıdır? Birkaç aşamada uygulanan yöntem uygulanabilir ve pratik özellikler taşımaktadır. Önce yerleşim yerinin belirli bir sorunuyla ilgili olarak, halk oylamasının yapılıp yapılmamasına ilişkin halk oylaması yapılmakta, bir başka deyişle imza toplanmakta ve geçerli toplanan imza sayısı belirli bir oranı aşarsa, o konuda halk oylamasına gidilmekte ve sonuç karar organları için bağlayıcı olmaktadır. Belediye başkanı çoğunluğun sonucu, belediye meclisi kararı gibi uygulamak zorundadır[66].

Almanya'da 1995'den beri Bavyera Eyaletinde oldukça etkin olarak işleyen yöntem, diğer eyaletlerde de oldukça taraftar bulmakta ve etkin olma yolundadır. Bu konuda, son yıllardaki oldukça ilginç gelişmelerden birisi, Münih kentindeki "Daha Fazla Demokrasi" girişiminin yürüttüğü bir kampanya sonucu, halk kararıyla Bavyera Eyalet Senatosu'nun kaldırılmasıdır. Bu olay doğrudan demokrasi yanlılarının bir zaferi olarak görülmüş, kamuoyunda geniş yankılar uyandırmış, ancak senatörleri de çok rahatsız etmiştir[67].

Halk oylamasına dayanılarak alınan kararlar, uzun dönemli ve önemli yatırım ve uygulamaları ilgilendiren kararlar olacağı için, yönetimin aktüel etkinliklerini sınırlandıran ya da engelleyen bir etkiye sahip olmayacaktır. Uzun dönemde kentsel yaşamı, her yönüyle kuşatan ve etkileyen kararların, halkoyuna sunulması söz konusudur. Yerel bilincin ve kimliğin oluşmasına etki edecek ekonomik, sosyal ve kültürel konuların tartışılması ve bu

[65] Franz Ludwig Knemeyer, **Bürgerbeteiligung und Kommunalpolitik**, Landesberg am Lech, München, 1995, ss.102-107.
[66] ZFDD, "**So soll der Volksentscheid funktionieren**", in: ZFDD, Nr. 37, 4/1997, s.18.
[67] Ralph Kampwirth, "**Deutliches gehört's nimmer: Rote Karte für Senat**", in: ZFDD, No: 38, 1/1998, s.25.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

l ölçekte halkın belirleyici olmasın gerçek anlamda demokrasiye ulaşmada önemli katkılar sağlayacaktır. Yöneticilerin ve politikacıların bu uygulamaların sakıncalı bulmalarına gerek yoktur. Demokratik yöntemlerin uygulanmasının uzun dönemde karşılıklı anlaşma ve bütün etkinliklerin daha kolay yürütülmesi gibi beklentileri karşılayacağı unutulmamalıdır.

2.1.4.2. Planlama Çemberleri

"Planlama Çemberleri" kavramı, Almanca "Planungszelle" karşılığı olarak kullanılmıştır. Planlama Çemberleri, rastlantısal örnekleme yöntemiyle seçilen bir grup yurttaşın günlük çalışmalarından arta kalan sınırlı bir zamanda, planlama sorunlarının çözümü için uzmanlar eşliğinde oluşmuş çalışma gruplarına katılmalarını öngören bir yöntemdir. Gruplar, çoğunlukla üç haftalık bir süre için oluşturulurlar; değerlendirme, kontrol ve planlama sorunları üzerinde çalışırlar. Yöntemin amacı, kararların başarı oranını arttırmak ve daha fazla katılım olanağı oluşturmaktır[68].

Yurttaşlarla uzmanları birleştiren bu yöntem, çeşitli ülkelerde yıllardan beri birçok alanda "katılımcı siyasal danışma" amacıyla kullanılmaktadır. Uygulama konularına göre değişmekle birlikte, planlama birimleri en fazla 25 kişiden oluşmaktadır. Seçilen kimseler, verilen konu hakkındaki çözüm önerilerini bir hafta boyunca çalışmaktadırlar. Bu çalışma sırasında yurttaşlara konuyla ilgili bilgi verecek uzmanlar eşlik etmektedirler. Bu çalışmanın önemli özellikleri şunlardır: Planlama birimlerinin üyeleri rastlantısal olarak seçilmekte; başlangıçsız üyelerden oluşmakta ve üyelere ödeme yapılmaktadır[69].

Daha fazla bireyin karar süreçlerine katılması, hiç karar alınmaması ve uzlaşmaya varılamaması anlamlarına da gelebilir. Katılımcı sayısının az

[68] Peter C. Dienel, **Planungszelle, Eine Alternative zur Establischment-Demokratie**, 4. Aufl. Westduetscher Verlag, Opladen, 1997, s.74.
[69] Ministerium für Umwelt, Raumordnung und Landwirtschaft des Landes Nordrhein Westfalen, Lokalen Agenda 21, **Frauen gestalten Umwelt und Zukunft**, Düsseldorf, 1997, s.51.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

a yararlı olur. Sağ lıklı bir katılım grubu ve sürecinin oluşturulması için de seçim ve temsil sistemi en iyi yöntem olarak gözükmektedir[70].

Katılımın özendirilmesinin önemli bir aracı, katılımcılara finansal katkı sağlamaktır. Ancak, tüm dünyada yerel yönetimlerin akçal sıkıntılarının olduğu bilinirken böyle bir yöntemin çok da ussal olmadığı düşünülebilir. Diğer güdüleme araçları konusunda, ev ve arsa sahiplerinin ilgisinin çekilmesi, hatta katılım süreciyle ilgili çalışmaların eğlenceli hale getirilerek bir oyun niteliğine büründürülmesi ve katılımcıların özendirilmesi önerilmektedir[71].

Çıkıtlı yurttaş grupları, yerel meclisler, yerel yurttaş girişimleri, dernekler, birlikler ve çıkıtlı sosyal oluşumlarca seçilen konular kabul bürosuna getirilir, buradan sonra "sorun havuzuna" alınır. Daha sonra, yerel yönetimlerin yetkili kurullarınca bu konular elemeye tabi tutulur ve konu listesi oluşturulur. Konu listeleri biçimlendikten sonra yerel meclise sunulur ve çıkıtli planlama çemberlerine dağıtılır[72].

2.1.4.3. Yurttaş Kurulları

Kurullar, daha çok toplumsal yapının ihmal ettiği grupları, yerel düzeyde karar oluşturma süreçlerine katma amacıyla oluşturulmaktadır. Yaşlılar, kadınlar, çocuklar ve yabancılar bu gruplardan bazılarıdır. Kurul üyeleri, belirtilen toplumsal grupların içinden seçilmekte ya da grupların temsilcileri seçilmekte ve bunlar karar alma süreçlerine dahil edilmektedir. Kurullar, yalnızca danışmanlık işlevi görürler, yönetimin yerine geçerek karar veremezler. Ancak, yönetimi etkileme güçleri yüksek olan oluşumlardır[73].

---

[70] Harald Mehlich, "**Politische Sistem und Partizipation im Wandel geselschaftlicher Rahmenbedingungen**", Bürgerbeteligung, Von der Theorie zur Handlungsorientierung, Detlef Garbe (Hrsg.), Vrlag Peter Lang, Frankfurt am Main, 1982, s.104.
[71] Frank Hollihn, "**Partizipation und Demokratie**", Bürgerbeteiligung am kommunalen Prozess, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden, 1978, s.39.
[72] Dienel, **a.g.e.**, ss.161-167.
[73] Knemeyer, **a.g.e.**, s.118.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

minin gözetiminde ve desteği inde çalışırlar. Farklı toplumsal kesimlerin kent yönetimine sorunlarını iletebilmesi ve ayrıca bu kesimlere kent yönetiminde temsil edildikleri duygusunun kazandırılarak, yabancılaşmalarının önlenmesi amacıyla oluşturulurlar. Örneğin, bir kentte trafik planlaması yapılacaksa bu yurttaşın ve kamuoyunun katkılarıyla gerçekleştirilebilir. Özel ya da kamusal çıkarlı kurum ve kuruluşların temsilcileri, enstitüler, siyasal partiler ve çıkarlı sivil toplum kuruluşları bir araya gelerek bir uzman ekibi inde katılımcı ve demokratik bir planlamayı gerçekleştirebilirler. Çıkan sonuçlarda hem yerel meclisler hem de yönetimler için yönlendirici tavsiye olarak değerlendirilebilirler. Bu tür çalışmalarda süre, konunun niteliğine göre değişebilir[74].

2.1.4.4. Gelecek Atölyeleri

Gelecek atölyeleri, çağdaş yönetimlerin yararlandığı katılım yöntemlerinden biridir. Sosyal ve çevresel fantezilerin ve sorumluluğun eyleme geçirilmesi için, uzun soluklu ve oldukça etkin bir yöntem olarak görülmektedir. Gelecek atölyelerinde, planlama, sosyal sorunlar ve gençlerle ilgili çalışmalar ağırlıklı çalışma konularındandır. Bütün yurttaşlar, yaratıcı düşünce ve sorun çözme yeteneğine sahiptirler.

Gelecek atölyeleri, elektiri, fantezi ve uygulama gibi üç temele dayanarak, yurttaşlardan yerel ölçekte yararlanmayı sağlarlar. Bu yöntemin başarılı olabilmesi, iyi bir moderatöre ve grup dinamiklerini yönlendirebilen bir eşgüdümcüye de önemli ölçüde bağlıdır[75].

İlk aşamada var olan sorunlar gündeme getirilir ve bunlarla ilgili düşünceler ortaya koyulur. Birçok küçük grup tarafından tartışılan konulardan en önemliler ayırt edilir ve önemli noktalarıbelirlenir. İkinci aşamada, semtlerde saptanan bu sorunların başka yöntemlerle nasıl çözümlenebileceği görüşülür.

---

[74] Stadt Heidelberg, "**Empfehlungen des Verkehrsforums zum Verkehrsentwicklungsplan Heidelberg**", Dokumentation der Arbeitsergebnisse Maerz 1991- Juni 1993, Heidelberg, ss.99-104.
[75] Ministerium für Umwelt., s.49.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ilir ve temel bulgular saptanır. Son aşamada geliştirilen dokümanların uygulanabilirliği araştırılır. Uygulanabilir bulunursa bununla ilgili yöntem belirlenir ve çalışmanın birlikte biçimlendirmeye katkıda bulunmasına amaçlanır[76].

2.1.4.5. Yuvarlak Masa Toplantıları ve Forumlar

Yuvarlak masa toplantıları, kent yönetimlerine yeni olanaklar sunan demokratik bir model olarak tanımlanmaktadırlar[77].

Yuvarlak masa toplantılarının demokratik bir nitelik kazanabilmesi için, katılımcıların demokratik temsil yeteneğinin olması gerekir. Meşruluk eksikliklerini tamamlama yöntemi olarak sunulmaktadır. Katılımcılar daha çok bilim adamları ve sorun alanlarına göre uzmanlardan oluşur. Çevre sorunlarından kadın sorunlarına kadar birçok konunun tartışılabildiği bir modeldir. Çeşitli önceliklerin belirlenmesi ve bunların karar organlarına aktarılması, bu yapılırken uzlaşmacı bir yöntem izlenmesi, yuvarlak masa toplantılarının çalışma yöntemiyle ilgili diğer özelliklerdir.

2.1.4.6. Kamuoyu Yoklamaları

Çağdaş demokrasilerde, "**yeni yönetim yaklaşımı**" ve "**toplam kalite yönetimi**" gibi yaklaşımlar, yönetimi hizmet sunarken hizmet alıcısı durumunda olan yurttaşın daha fazla tatmin edilebilmesi, hizmetlerin etkinliğinin sağlanabilmesi amacıyla, anket çalışmalarını yürütülmesini öngörmektedirler. Her geçen gün kamu ve özel kuruluşların bu yöntemi daha fazla kullandığı görülmektedir. Bu çalışmalar, yasal ve kurumsallaşmış katılım yöntemleri yanında, yurttaşın yönetimin eylem ve işlemlerini sürekli ve yakından izlemesine olanak sağlamaktadır. Bu yöntem, bir çeşit halk

[76] Stadt Heidelberg (Hrsg.), Zukunftswerkstaetten-Heidelbergerinnen mischen sich ein in die Stadtteilgestaltung: "**Wenn nicht wir, wer dann?**", Stadt Heidelberg, 1996, s.4.
[77] Uwe Thaysen, "**Runde Tische- Kriseninstrument zur Herstellung demokratischer Legitimitaet**", in: Der Runde Tisch- ein neues Demokratiemodell? Stiftung Mitarbeit (Hrsg.), Bonn, 1992, ss.7-11.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

metlerin onaylanıp onaylanmamasıdır olarak da değerlendirilebilir[78].

Almanya'da daha çok nitelik inde ve özellikle de alan düzenlemelerinde, birçok eyalette yurttaş anketleri uygulanması yasal düzenleme olarak yer almaktadır. Baden-Württemberg, Bayern ve Brandenburg gibi eyaletler, bu yöntemin uygulandığı eyaletlerdendir[79].

Yurttaş anketlerinin amacı, yönetimin hangi hizmetleri, hangi maliyetlerle karşılayabileceği inin öğrenilmesi; yurttaşların hizmet kalitesi ile ilgili düşüncelerinin öğrenilmesi ve her şeyden önce yürütülen etkinliklerin meşruluğunun sağlanmasıve son olarak yerel yönetimlerin kamuoyu önünde imajlarını koruyabilmeleri, halktan alınan tepkilere göre de iç düzenlemelerini yapabilmelerinin olanaklı hale gelmesidir. Bu sonucun elde edilebilmesi için de, yerel yönetimlerce hem genel bir yurttaş anketi, hem de tek tek ilgili birimlerin yurttaş anketi yapmalarıetkin bir yöntem olarak önerilmektedir[80].

Doğrudan sağlayıcı, devletin yurttaş gereksinimlerine bireysel olarak yanıt vermesi beklenmez. Bunun yerine devlet topluluğun gereksinimlerini karşılamak amacıyla örgütlenmiştir. Yurttaşın hangi gereksinimlerinin karşılanmasından devlet sorumluluğundadır? Yurttaş anketlerinin bir yardımı da demokratik yöntemlerin kullanılarak bu gereksinimlerin belirlenmesi, üretilecek malların ve hizmetlerin adlandırılmasıve yürütülen etkinliklerden yurttaşın tatmin derecesinin ölçülmesidir[81].

Yerel yönetimler, yerel halka hizmet sunan anayasal kurumlar olduklarına ve demokratik kaygılardan yola çıktıklarına göre, yerel halkın düşüncelerini öğrenmek ve politikalarını bu düşünce ve gereksinimlere göre oluşturmak durumundadırlar. Demokratik değerlere dayalı bir yerel yönetim yapılanmasının

[78] Knemeyer, **a.g.e.**, ss.120-121.
[79] Knemeyer, **a.g.e.**, ss.151-164.
[80] KGSt, **Kunden Befragungen**, Ein Leitfaden, KGSt, Köln, Bericht Nr. 13/1997, s. 7-9.
[81] Peter Schaefer, "**Bürgerbefragung in Philipsburg 1980, Ein Beitrag zur kommunalen Befargungsforschung**", Speyerer Arbetishefte, Nr. 39, Hochschule Für Verwaltungswissenschaft, Speyer1982, s.9.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

tlenin tanēnmasēve üretilecek siyasalarēn buna göre belirlenmesi, yerel yönetimlerin bakarēsēnē etkileyecek önemli bir konudur. Halkēn dükünce ve gereksinimlerini öjrenme birkaç konuyla sēnērlandērabileceji gibi, genikletilebilir de. Bunlardan birkaçē köyle sēralanabilir[82]:

- Halkēn yerel yönetimlerden beklentileri.
- Halkēn yerel hizmetler konusunda gerekli ve yeterli bilgiye sahip olmasē
- Belediyenin imajē
- Halkēn yerel hizmetler konusundaki önerileri.
- Yürütülen etkinliklerden halkēn ne kadar memnun olduju.

2.1.4.7. Halk Toplantēlarē

Yerel yönetimlerin düzenledikleri halkē bilgilendirme ve yönetimin eylem ve iklemlerinin yöneticiler, uzmanlar ve halk tarafēndan tartēkmasēnēn sajlandēē toplantēlar, yerel yönetimleri güçlendiren önemli etkinliklerdendirler. Meclislerin ve belediye bakkanlarēnēn alacaklarē kararlarda bu toplantēlarēn etki etme gücü yüksektir. Bir belde halkēnēn bir araya gelmesi ve beldedeki ortak sorunlarē bir uzlakma içerisinde yönetim mekanizmasēnēn önüne getirmesi, alēnacak olan kararlarda etkili olmaktadēr. Bu toplantēlar, yurttak ve yönetim arasēnda bilgi akēkēnēn sajlēklē bir biçimde yürümesine de hizmet etmektedir. Belde sorunlarēnēn tartēkmasēnēn yanēnda halkēn önerilerinin de dejerlendirilebilecji bu tür halk toplantēlarē, yerel demokrasi ve hizmet etkinlijine katkēda bulunacaktēr. Bu toplantēlar, ñhalkēn sesininò yansēma aracē ve aynēzamanda yönetim için bir kans olarak da dejerlendirilmektedir[83].

Bu bakēmdan, halk toplantēlarēnēn zaman kaybēolarak dejerlendirilmemesi ve belirli zaman aralēklarēyla mutlaka düzenlenmesi, bir yandan yurttakēn

[82] Selçuk Yalçēndaj, **Belediyelerimiz ve Halkla Kiikileri**, Ankara: TODAIE, 1996, s.103.
[83] Knemeyer, **a.g.e.**, ss.122-123.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

esi, diğer yandan da yurttaşların yerel sorunlar hakkında eğitilmesi gibi iki yönlü bir işlev görebilecektir.

Türkiye'de "Halk Konseyi", "Kent Kurultayı", "Kent Halk Meclisi", "Kent Dayanışma Meclisi" gibi yerel ya da belirli dönemlerle yerel yönetimlerin örgütlediği halk toplantılarına yapılmaktadır. Bu toplantılarda alınan kararların bağlayıcılığı söz konusu değildir. Bu kararlar, yalnızca danışma niteliğindedir[84].

Türkiye'de belediyelerin en fazla yararlandığı katılım yöntemi halk günleridir. Hemen bütün belediyelerde halk günleri düzenlenmekte ve belediye başkanları, belediyenin önemli organlarının yetkililerini de alarak halk günleri/toplantılarına katılmakta, burada dile getirilen sorunlara çözüm aramakta ve yurttaşlarıdinlemektedirler.
Belediyelerin halk günlerine benzer uygulamalarından biri de "muhtar toplantılarıdır". Belediye başkanlarının bu toplantılara oldukça önem verdikleri, aralıklarmacalarca vurgulanmaktadır[85]. Mahalle sorunlarının iletilmesi açısından, sorunları yakından bilen muhtarlardan yararlanmak, diğer katılım yöntemlerinin olmadığı bir sistemde önemli bir işlev görmektedir.

2.1.4.8. Elektronik Demokrasi

Yeni çağ, yeni kuşaklar, yeni toplum, yeni yönetim ve yeni siyaset kavramları en fazla internet ve getirdikleri etrafında biçimlenmektedir. İnternetin başı döndürücü bir biçimde yayılması, internet kullanan kişilerin sayısındaki hızlı artış, internet ve demokrasi arasında da ilginç ilişkiler kurulmasına neden olmakta ve oldukça abartılı sayılabilecek yorumlar yapılmaktadır. Örneğin, yeni bir yaşam biçimi eğilimi olarak yorumlanmaktadır.

Getirdiği iletişim olanaklarıve bilgi yayma kolaylıklarıyla, internetin agoraya dönüşe, diğer bir deyişle Antik Yunan'daki doğrudan demokrasiye dönüşe

[84] Yalçındağ, **a.g.e.**, s.141.
[85] Yalçındağ, **a.g.e.**, s.142.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

aşı ē ve demokrasinin yeniden doğuşu biçiminde değerlendirilmesine neden olmaktadır. Bunun yanında, çocuk pornografisi ve toplum dışı aşırı gruplara olanak tanıyıcı yanlarıyla da sert elektirilerle karşılaşmaktadır[86].

Elektronik dünyasındaki gelişmeler ve internet dünyayı her alanda etkileyen, değiştiren ve dönüştüren gelişmeler olarak yönetimi de yakından ilgilendirmektedirler.

Yeni zamanların miti internet teknolojisi, bilgi toplumu, bilgi otoyolları kavramlarıyla birlikte üçüncü büyüleyici kavram olarak görülmektedir. Bu alanda yığınla yayın yapılmakta, kamusal ve özel kurumlar yoğun bir ilgiyle gelişmeleri izlemektedirler. Kavram olarak multimedya, aynı anda resim, ses ve bilgi aktarımını sağlayan, karşılıklı etkileşime dayanan ve daha önce ayrı ayrı olarak kullanılan medya araçlarının birleştirilmesiyle dijital alanda ortaya çıkan uygulamaları anlatmaktadır[87].

Özellikle internetin kullanımı, bilginin, kültürün, siyasetin, ekonominin bütün ulusal ve yerel sınırlarını kaldırmıştır. Dünyanın gerçek anlamda küçük bir köy halini almasını, internet sayesindedir. Bu bağlamda, siyasal düzlemde de artık elektronik demokrasiden söz edilmekte ve internetle demokrasiye ne gibi katkıların yapılabileceği üzerinde araştırmalar ve çözümlemeler yapılmaktadır. Doğrudan etkileşime dayanması, doğrudan demokrasi düşünün gerçekleşmesi olanağı olarak görülmektedir[88].

İnternetin çözebileceği yönetsel ve siyasal sorunlar tartışmalıdır. Zaman ve mekan kolaylığı sağlayan internet, daha fazla demokrat olmaya ne tür katkılar sağlar? Sınırsız bir özgürlük sağlayan internet, aynı zamanda sosyal izolasyonu da artırdığı yönünde elektirilere uğramaktadır. Bunun bir arada yaşamayı daha da zorlaştıracağı düşüncesi önemsiz değildir. Demokratik

[86] Harald Neymans, "**Internet: Chancen und Möglichkeiten demokratischer Nutzung**", in: http//www.uni-greifswald.de/~politik/neymanns/welcome.html
[87] Hermann Hill, "**Verwaltung im Umbruch**", Speyerer Arbeitshefte 109, Hochschule Für Verwaltungswissenschaften Speyer, 1997, ss.119-121.
[88] Asu Aksoy, "İnternet ve Demokrasi", **Diyalog Dergisi**, 1996, s.159.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

değ ēnda, katılımın kolaylaşacağ ēve hızlanacağ ēgibi beklentiler vardır. Ancak, ñdemokratik katılımın önündeki biricik engel hız mıdır?ò sorusu yöneltilmektedir. Çoğ ulculuk açısından bakıldığ ēnda da, internetin demokrasiye çok da katkısının olmayacağ ēdüşünülebilir. Çünkü, çoğ ulcu kültürün özelliğ i olan bir diğ eri ile karşılaşma burada erimektedir[89].

Önemli bir katılım aracı ve yönetsel süreçleri kolaylaştırma aracı olarak görülen internetin, özellikle Türkiye gibi gelişme yolundaki azgelişmiş ülkelerde, insanların ekonomik kaygılarının ilk ve öncelikli sorun olduğ u toplumlarda bir lüks olduğ unu kabul etmek gerekir. Çünkü, internet, kullanımı da etkileyen ve etkilenen arasında minimum bir kültürel benzeşmenin varlığ ınıkaçınılmaz kılmaktadır.

Yurttaşın, karar alma süreçlerine katılımı için gerekli kurumsal düzenlemelerin olmadığ ısiyasal sistemlerde, tartışılan ve elektirilen yanlarına karşın internet gibi çağ daş bir olgunun demokratikleşmenin güçlendirilmesi için kullanılmasını beklemek önemli bir yanılgıdır.

Gelişmiş ülkelerde internetin yönetsel etkinliklerde, özellikle de yerel yönetim etkinlikleriyle ilgili olarak yoğ un bir biçimde kullanıldığ ı gözlemlenmektedir. İnternetten yararlanılabilecek alanlar oldukça fazladır. Bunlardan birkaçı şunlardır[90]:

- Kent hakkında genel bilgiler (Tarih, istatistiksel bilgiler, haritalar ve resimler v.b.).
- Belediye yöneticileri ve belediye meclisi hakkında bilgiler (İlgili birimlerin telefon numaralarıve yetkili kişilerin isimleri, çalışma saatleri v.b).
- Kentsel etkinliklerin duyurulması(çeşitli kuruluşların etkilikleri).
- Önemli günlerin takvimi (belediyenin temizlik günleri ve saatleri gibi).

[89] Aksoy, **a.g.k.**, ss.168-170.
[90] Roland Schaefer, ñ**Rathaus-Online, Verbesserung von Bürgernaehe und Verwaltungseffizienz durch einsatz moderner Telekommunikationsmedien**ò, in: Stadt und Gemeinde, 7/1997, s.172.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

- etkinliklerinin duyurulmasē
- Spor ve bok zaman etkinliklerinin duyurulmasē
- Ulakēm araçlarēnēn çalēkma planē
- Resmi ve özel kuruluklarēn adresleri ve ulakēm kanallarēnēn duyurulmasē

Kţnternetin doî rudan demokrasiyi kolaylaktēracaî ē varsayēlmaktadēr. Anayasalardaki temsili sistemin doî rudan demokrasiye doî ru deî iktirilebileceî i bile söylenmektedir[91].

Almanyaônēn Münster kentinde geliktirilen bir program, olabildiî ince daha fazla Münsterlinin internetten yararlanmasēnē saî lama, sanal bir tartēkma ortamē oluktурma ve yerel siyasetle daha fazla ilgilenme amacēyla oluktурulmuktur[92].

Bunun dēkēnda ñ**Daha Fazla Demokrasi**ò adlē girikim, doî rudan demokrasi uygulama çalēkmalarēnē yazēlē yöntemler dēkēnda internet üzerinden de sürdürmektedir. Doî rudan demokrasiyle ilgili her türlü çalēkma ve etkinlik bu girikimin hazērladēî ēsiteden duyurulmaktadēr[93].

Kţnternet, artēk kentleri sanal ortamlara takēyabilecek düzeye erikmik durumdadēr. Kente ilikkin fiziksel bilgiler, sosyal etkinlikler, planlar ve projelerden bakka, yönetsel/siyasal etkinlikleri ve etkilekim olanaklarēda artēk internet dünyasēnda oldukça büyük bir yer kaplēyor. Örneî in, Heidelberg kentinde yürütülen çevre, toplum, farklētoplumsal kesimler, kentsel gelikme gibi yurttak boyutlu birçok konu internete takēnmēk durumdadēr. Sürdürülebilir kent yönetimleri ve sürdürülebilir kalkēnma gibi konulardan, kadēnlarēn kentsel alanlardan yararlanma ve karkēlaktēklarēsorunlarēn üstesinden gelmeleri gibi konulara kadar birçok konu internette hem bilgilendirme, hem de katēlma

[91] Helga Böhm und Vera Hertevich, ñ**Internet und Demokratie**ò, in: http://www.alf.zfn.uni-bremen.de/~hboehm
[92] http://www.buene.org./steps.html, (30.09.2008).
[93] http://www.mehr-demokratie.de, (20.09.2008).

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ktadır[94]. Katılımın ön koşullarından birisinin bilgilendirme ve bilgilenme olduğu düşünüldüğünde, internetin özellikle genç kuşağın ilgi gösterdiği bir araç olmasıdolayısıyla önemli ve olumlu katkıları olacağı açıktır. Ancak, toplumun belirli bir sosyoekonomik gelişme düzeyine ulaşmasıkoşuluyla, bu katkılar gerçekleşebilir.

2.1.4.9. Telefon

Telefonla yönetsel organlara ulaşmak, sorunlarını ve isteklerini iletmek de bir katılım yöntemidir. Yazılı başvuru ve yakınma yöntemlerinden daha etkin ve ucuz olduğu varsayılmaktadır. Bu yöntemin etkinliği bazı özelliklerinden kaynaklanmaktadır[95]:

- Yurttaşın sorunlarını ve dileklerini iletebileceği bir görevli her zaman telefonun diğer ucundadır.
- ñYetkili birim aramaòsorunu ortadan kalkmaktadır.
- Daha az yazılı şikayetin iletilmesine neden olmaktadır, bu da doğal olarak maliyetlerin azalmasına neden olmaktadır. Bu yöntemi, bürokratik aşamaların akılmasıolarak da görmek olanaklıdır.
- Şikayetlerin ve aramaların daha çok olmasıdaha fazla bilgi akışı ve yönetsel duraklamalarıgidermek için daha fazla kaynak demektir.

Diğer bir yöntem de, bir görevlinin özellikle evlere telefon ederek, belli konularda sorular yöneltmesi ve aldığı yanıtları kaydetmesine dayanmaktadır. Bu yöntemin diğer yöntemlere göre daha elverişli olduğu, çünkü telefonla yanıt alma olasılığının doğrudan görüşmeden her zaman fazla olduğu, ulaşım olanaklarının getirebileceği sorunların ortadan kalktığı

[94] Bu konuda birçok internet sitesi hazırlanmıştır. Bunlardan bazıları şunlardır: Aktivitaeten in der Stadt; Nachhaltigkeit geht alle an; Kurzfassung Nachahaltiges Heidelberg; Der Stadtentwicklungsplan- Ziele und Leitlinien für eine Heidelberger Agenda 21 in: http://www.heidelberg.de

[95] Hans Josef Vogel, ñ**Kundenorientierung und Bürgeraktivierung, Der Bürger als Prosumentò**, Gunter Dehr/Thomas Bierman (Hrsg.), Kurswecksel-Richtung Kunde, Frankfurt am Main, Blickbuch Wirtschaft, 1996, s.302.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

n yanıları kolaylaktırdığı gibi birçok olumlu yönü bulunduğu savunulmaktadır[96].

2.1.4.10. Dilekçe

Yurttaşın dileklerini ya da gereksinimlerini siyasal karar organlarına iletmede kullanabileceği, anayasal haklardan birisi de dilekçe hakkıdır. Yurttaş, dilekçe hakkıyla çıkarlarını yönetim karşısında savunur.

Bu yöntem de, belediyeler için önemli bir bilgilenme kaynağı olabilecek özellikler taşımaktadır. Ancak, bu yöntemin başarılı olması, dilek ve yakınmaların dilekçe yöntemiyle yönetime ileten yurttaşlara yönetimin olumlu bakmasına bağlıdır. Eğer, bu dilekçelerde yer alan istekler değerlendirilmiyor ve önemsenmiyorsa, yönetimin kendini yenilemesi, hepsinden öte, etkin bir hizmet sunması olanaksızlaşır. Sonuçta yönetimin başarısı, yönetimin tutumuna bağlıdır[97].

Ülkemizde dilekçe yoluyla bireysel çıkarların korunması olanağı, yasal bir hak olarak düzenlenmiştir. Bunun yanında kamusal sorunlar ve kamusal çıkarların korunması amacıyla da son yıllarda çeşitli yasalarda bireysel başvuru hakkı tanınmıştır. Bunların en çok bilinenlerinden birisi de, Çevre Yasasının 30. maddesidir. Bu maddeye göre, yurttaş kentsel alanın zarar görmesinden dolayı, kendisini doğrudan ilgilendirmese de yargı yoluna başvurabilmektedir. Ancak, bu tür hakların kullanılması, bireyselleşmenin sorunlu olduğu toplumumuzda oldukça sınırlıdır. Çünkü yurttaş, henüz devlet aygıtı karşısında kendini rahat hissedebilecek ve çıkarlarını savunacak zihinsel düzeyde değildir. Bu tür sorunların aşılması, ancak bireylerin sosyo-ekonomik örgütlenmeler gerçekleştirmesi ve haklarını daha iyi savunabilecek siyasallaşma düzeyine ulaşmasıyla olanaklıdır[98].

---

[96] KGSt, **Kunden Befragung**, ss.29-30.
[97] Yalçındağ, **a.g.e.**, s.138.
[98] Ruşen Keleş, **Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar (1975-1992)**, İstanbul: IULA-EMME Yayını, 1993, s.11.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Devletlerin sosyal politikalarında, gönüllülük yönündeki oluşumlar önemli etkilerde bulunmakta ve toplumların yeniden biçimlenmesinde en önde gelen yapı taşlarından biri olarak görülmektedir. Yerel yönetimlerden gelen isteklerin yanında, devlet bakanlarının da bu yöntemin kullanılmasını ve yurttaşların etkin birer birey haline getirilmesi yönünde önemli istekleri olduğu görülmektedir[99].

Gönüllülük, katılımın güçlendirilmesi, yerinden yönetimlerin desteklenmesi ve yurttaşa yönetimleri kontrol olanağı veren bir yapının oluşturulmasını gerektiren bir öneriler demetidir[100]. Bunun yanında, gönüllülük ya da sorumluluğun küçük yaşam çevrelerine sunulmasını, kamu kurumlarının yurttaş yönetimlerine dönüşmesini sağlayıcı bir işlev de görebilecektir[101]. Sosyal bütünleşme, gönüllü olarak, kendine yardım gruplarında çalışma, girişimlerde çalışma ve çeşitli projelerde görev alma olarak birçok anlamda kullanılmakta ve yurttaşın sosyal sorumluluk üstlenerek, anlamlı toplumsal etkinliklerde gönüllü olarak yer almasını anlamında kullanılmaktadır. Bu yöntem, yurttaşın çeşitli alanlardaki yeteneklerinden yararlanarak, o yetenekleri harekete geçirerek demokrasinin yaşamasını ve güçlenmesi için kullanmayı öngörür[102]. Birçok ülkede, gönüllük yöntemi kullanılarak, bir yandan halkın yönetime daha çok katılmasını sağlanırken, diğer yandan önemli finansal tasarruflar sağlanmıştır.

Bu yöntemin bir diğer yararı da, toplumsal işbirliği yollarını açmasını ve yurttaşları daha çok birbirine yakınlaştırmasıdır. Bu konuda, Amerikan kenti

---

[99] Alman Cumhurbaşkanı Roman Herzog ve ABD Başkanı Bill Clinton'un konuya özel bir önem verdikleri, çeşitli yayın organlarında yer almıştır: "**Herzog fordert klaren Einsatz für Rechtsstaat**", Kölner Rundschau, am 20 Oktober 1997.

[100] Dietrich Budaes und Gernod Grüning, **Kommunitarismus- eine Reformperspektive?**, 1997, s.7.

[101] Hermannn Hill, "**Mediation im Kontext neuerer Entwicklungen von Recht und Staat**", in: Umweltmediation in Deutschland, bei der Umweltkongress Düsseldorfdokumentation, Arbetisgemeinschaft für Umweltfragen e.V., 1995, s.73.

[102] Verlag W. Kohlhammer**, Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend, Selbsthilfe und Selbsthife Unterstützung in der Bundes Republik Deutschland**, Stutgart, 1997, s.20.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

bakarak uygulamalar örnek gösterilebilir. Bu kentte, gönüllülük yönteminin uygulanması sonucu, yılda 1.5 milyon dolar tasarruf sağlanmıştır. "Bir caddeye sahip çık!" biçiminde üretilen bir sloganla yola çıkan gönüllü bir hareket, kentin çeşitli kesimlerinin bakımını üstlenmiş ve bu çalışmalara yaklaşık 40 özel firma katılmıştır. Ayrıca, "Yaklaşık, yaklaşık yardım ediyor!" anlayışıyla, gönüllülük temeline dayalı bir oluşuma oldukça çok sayıda yurttaş katılarak, desteklemiştir[103].

2.1.4.12. Sivil Toplum Kuruluşları

Kent, ortaya çıkışından başlayarak kentlilere özgü birtakım haklar ve yükümlülükler getirmiş, getirdikleriyle de halka kentsel iktidardan bazı isteklerde bulunma olanağı sunmuştur. Zamanla bu durum, kent halkının siyasal toplum karşısında bir sivil toplum olarak belirmesini sağlamıştır. Sivil toplum, kent kültürüyle var olabilen ve kentlilere özgü bir toplumdur[104].

Sivil toplum kuruluşlarının işlevleri oldukça geniş bir yelpazeden oluşur. Pazar ekonomisinin getirdiği sıkıntılara karşı "koruyucu tampon" olma, temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşama olanaklarının oluşmasına için savaşım verme, demokrasinin yerleşmesi için projeler üretme, yetişmiş insan kaynağı oluşturma, sosyo-ekonomik konularda hükümet politikalarına alternatif ya da uyumlu tavırlar ortaya koyma ve çoğulcu bir toplumsal yapılanma için etkin işlevler yüklenme gibi bir çok konu sivil toplum kuruluşlarının ilgi alanına girmektedir[105].

Sivil toplumun sınırları nedir? Sivil toplum çoğulculuğu, özerk grupların varlığını ve katılımını zorunlu kılan bir oluşumdur. Bir oluşumun sivil toplum olarak tanımlanabilmesi, o oluşumun devletin kurumsal yapısının dışında

---

[103] Bertelsmann Stiftung (Hrsg.), **Demokratie und Effizienz in der Kommunalverwaltung**, 4. Auflage 1996, Band 1, Verlag Bertelsmann stiftung, Gütersloh, s.136.
[104] Ayça Karaca, "Kent- Kentleşme ve Siyasal Yapı", **Türkiye'de Kentleşme ve Siyasal Yapı**, Ankara: TDV Yayınları, 1995, ss.23-24.
[105] Ayşe Yıldız, "Temsili Demokrasiden Doğrudan (Ortaklık) Demokrasiye Geçiş Sürecinde; Kamu Yönetiminde Açıklık ve Katılım Boyutuyla Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü", **YGD**, Sayı:6, 1999, s. 34.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

baş lamda yerel yönetimlerin sivil toplum kavramı dışında kaldığı açıktır. Çünkü, yerel yönetimler devlet örgütünün içerisinde yer alan, çalışma alanının ve denetiminin devletçe belirlendiği kurumlardır. Sonuçta, yerel yönetimler birer kamu tüzel kişileridirler. Sivil toplum kuruluşlarının kentsel hizmetlerin nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesine katkıları olabileceği gibi, kimi durumlarda da bu hizmetleri engelleyici tutumları ve etkinlikleri olabilir. Sivil toplum kuruluşları yerel yönetim uygulamalarını neden destekler? Çünkü[107];

- Sivil toplum kuruluşunun kararlarını oluşumuna katılmasını demek, öz potansiyelini ortaya koymasını, uygulanan kararlara ve yürütülen etkinliklere ortak olmasını demektir.
- Kararların uygulanmasına katılır, ancak bunu zorunlu bir görev olarak görmez.
- Yerel yönetimlerden başlamsız kararlar alırlar ve kararlar yerel yönetimlerin kararlarıyla uyuşturulmuş unda işbirliğine giderler.

Bir yandan da katılımcılığın, üyeni sağ ideolojininç, kamu sektörü ve bürokrasinin tükenişine çözüm amacıyla dört elle sarılmış bir yöntem olduğunu savunan görüşler vardır. Böylece devlet otoritesi, özel sektör şirketleri ve sivil toplum örgütleri ile paylaşılacaktır. Temsile dayanan demokratik kriz, ancak bu yolla aşılacaktır. Katılımcı yaklaşım, toplumun sermaye sınıfının dışındaki kesimlerine hareket alanı bırakmadığı ve eşitsiz bir toplumsal yapıyı yıkıp beslediği elektirilerine neden olmaktadır[108].

2.1.4.13. Kent Konseyleri

"Kent Konseyleri" ya da "Kent Kurultayları" her kentin özelliklerine, koşullarına, değerlerine ve önceliklerine göre farklılaşmekillerde oluşturulmakta,

---

[106] Kelek, **a.g.e.**, s.57.
[107] Ümit Özcan, "Çağdaş Kentlerde Katılım ve Sivil Organizasyonlar," **Planlama Dergisi**, Sayı:89/1, 1989, ss.9-10.
[108] Birgül Ayman Güler, "1998 Reform Tasarısı Üzerine İncelemeler," **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt:7, Sayı:4, 1998, s.21.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

n temsilcilerini ve kent sorunlarına duyarlı kentlileri ortak amaçlar doğrultusunda, düzenli aralıklarla bir araya getiren etkin ve katılımcı mekanizmalar olarak işlev görmektedirler. Gönüllülük ilkesine göre bir araya gelen kenttaşlar oluşturulan çalışma gruplarında kendi ilgi alanlarında çalışırlar. Bu çalışma gruplarında hiyerarşik bir ilişki yoktur, esas olan çalışmaların bir uyum içinde ve verimli olarak yürütülmesidir[109].

Seçilmiş yerel yönetim organlarının çalışmalarına halkın katılımını ve denetimini sağlamak için, en alt düzeydeki yerel yönetim birimlerinden yukarıya doğru örgütlenerek, demokratik kitle örgütleri temsilcileri ve uzmanların da katılımını sağlayarak oluşturulan kent konseyleri dinamik yapılarıyla etkin çalışma olanağına sahip olabilmektedir.

Kent konseyleri kent yönetiminin her türlü etkinliğini izleyerek rapor oluşturup kamuoyuna sunarak tartışma olanakları yaratmakta, böylece mevcut sorunların çözümüne ve geleceğe yönelik tasarılara katkıda bulunabilmektedir[110].

"Kent Konseyi" kavramı yeni Belediye Kanunu ile yasal bir niteliğe bürününceye kadar, benzer örgütlenmeler başka bir takım adlarla da tanımlıklardır (kent meclisi, şehir meclisi, kent kurultayı, kent danışma meclisi, kent parlamentosu, kent platformu vb.).

Yapıları ve çalışma yöntemleri bir kentten diğerine farklılık göstermekle birlikte, kent konseylerinin genel (ve belki de en önemli) işlevi, kentteki tüm "paydaşları" bir araya getirerek, tüm kenti kucaklayan bir "ortak akıl" oluşturulmasını sağlamaktır. Yerel Gündem 21 süreci başlamında, "kentine sahip çıkma", "aktif katılım" ve "çözümde ortaklık" ilkelerinin bütünlüğünde, kentleri sürdürülebilir geleceğe taşıyan bir "ortaklık modeli" olarak tanımlayan kent konseyleri, yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını,

[109] Ahmet Kayan, "Yerel Gündem 21, Belediyelerin Personel Sorunları ve Yerel Gündem 21'in Belediyelere Sağlayacağı Bazı Katkılar" İçinde **Yerel Yönetim ve Denetim**, Cilt:10, Sayı:12, 2005, s.31.
[110] Palabıyık ve Görün, **a.g.k.**, s.263.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

eliktirilmesini, çok-aktörlü ve çok-ortaklı yöntem tarzının benimsenmesini sağlamaktadırlar.

Kent konseylerinin ıklevleri, bir yandan ilgili kentin sürdürülebilir kalkınma öncelikllerinin ve hedeflerinin saptanması, ortak bir kent vizyonu oluşturulması, temel stratejilerin ve eylem alanlarının belirlenmesi gibi, üzerinde toplumsal uzlaşma sağlanması gereken konuları kapsarken, diğer yanda da uygulamaya yönelik olarak, almış olduğu tavsiye niteliğindeki kararların, başta belediye olmak üzere, ilgili kuruluşlarca benimsenmesi yönünde çaba gösterilmesi, yerel eylem planlaması sürecinin yürütülmesi, benimsediği eylem planlarıyla tutarlılığının sağlamak amacıyla yerel politikaların, kararların ve eylemlerin izlenmesi gibi, sorumluluklarının ortaklar arasında dengeli bir şekilde paylaşılmasını gerektiren konuları kapsayan uzun bir liste oluşturmaktadır[111].

Dünyadaki ve ülkemizdeki Yerel Gündem 21 uygulamaları, önceden belirlenmiş bir şablona göre oluşturulmak yerine, her kentin kendine özgü koşullarının, değerlerinin ve önceliklerinin sergilendiği bir anlayışa dayanmaktadır. Ancak, örnek uygulamaların bazı ortak ya da benzer noktaları da göze çarpmaktadır. Bu benzerlikler şu şekilde belirtmek mümkündür:

Kent konseyleri ve benzeri yapılar oluşturulması ve bu yapı içinde tüm ortakların yeterli biçimde temsiline özen gösterilerek bu konseylere bireysel katılanlar ile değişik gruplar adına katılanlar arasındaki temsil dengesizliğini giderecek yöntemler geliştirilmesi ve örgütsüz kesimlerin ve çalışma gruplarının bu platformlarda temsil edilmesi[112].

Sonuç olarak ; Anayasal kurumlar, demokratik sistemlerde halk egemenliğinin birer yansıması durumundadırlar. Yerel yönetimler de bu

[111] Emrealp, **a.g.e.**, s.65.
[112] Meral Sağır, "Küreselleşme Süreci ve Siyasal Katılımda Yeni Arayışlar: Yerel Gündem 21 Antalya Kent Konseyi Kadın Meclisi", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt:12, Sayı4, 2003, s.33.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ldir. Herkesin kabul ettiği gerçek, Türkiye'de tüm yönetim sisteminin ve elbetteki yerel yönetimlerin köklü bir yeniden yapılanma sürecinden geçmesi gerektiğidir. Toplam Kalite Yönetimi, Yeni Yönetim Modeli, Yurttaka Yakın yönetim arayışları, bu yeniden yapılanma çabalarından doğan modellerdir. Ancak, bütün arayışların ortak noktası, yönetimin yurttaka yakın olması, yurttak için bir düzenleme yapacaksa öncelikle yurttakın beklenti ve dükünceleri öğrenmesi gerektiğidir[113]. Yönetim, yurttakın kafasının içine girmeli ve onun kafasıyla dükünmelidir. Çünkü, yönetimlerin varlık nedeni yurttaklara en iyi hizmetleri sunmaktır.

Katılımcı yöntemlerin bir bakka yanı, yerel toplulukların arasındaki iletikim kanallarını açması ve yerel menfaatler için ortak bir payda olukturabilme yeteneği dir. Yerel sorunların birlikte belirlenmesi, birlikte çözümler aranması ve kararların birlikte alınması, yurttakların yakadıkları çevreye daha fazla sahip çıkması ve özdeklekmesi anlamına gelmektedir. Toplumsal yakama modeli olarak ele alınması, katılımın etkinliği ini ve genik toplumsal kesimlere yayılmasını kolaylaktırıcı bir etki yapacaktır.

Yurttakın, coğrafi anlamda siyaset ve yönetimle karkılaktığı en yakın yönetim biriminin yerel yönetim olması, konunun öncelikle yerel yönetim alanında uygulanabilirliğinin araktırılması ve bu yönde çaba gösterilmesi gerekmektedir. Ancak, bu kekilde yerel yönetimlerin gerçek anlamda "demokrasi okuluğ olması ve yurttak için bir sosyo-kültürel eğitim alanına dönükmesi sağlanabilir. Yurttakın dışarıda tutulduğu her çaba, hem yönetim için hem de yurttak için bir avuntu olmaktan öteye geçemeyecektir. Yerel yönetimlerin, yurttaka yakınlığı ve yurttak katılımını bir yarışma anlayışı içerisinde kendilerine amaç olarak belirlemeleri gerekmektedir.

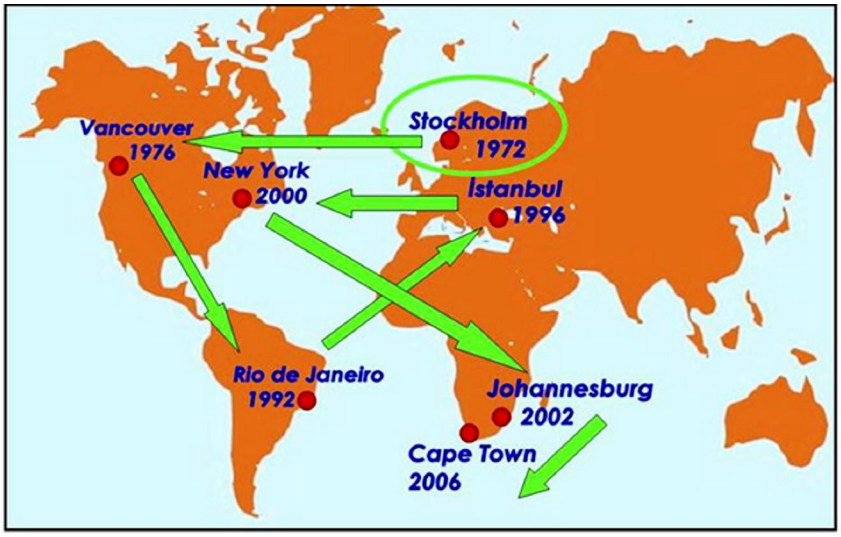
[113] M.Akif Çukurçayır, **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi**, Ankara: Yargı Yayınevi, 2000, s.256.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

2.2.1. Yerel Gündem 21'in Tarihçesi

2.2.1.1. UluslararasēSüreç

ķekil 2.1. Yerel Gündem 21'in Ķzledîğ i UluslararasēSürecin Harita Üzerindeki Tarihsel Yolculuğ u



(Kaynak: http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)

1. Birleĸmiĸ Milletler Ķsan Çevresi Konferansē- 1972

5 ï 16 Haziran 1972 tarihleri arasēnda, Ķsveçîn Stockholm kentinde, 113 ülkenin katēldğ ē ñBirleĸmiĸ Milletler Ķsan Çevresi Konferansē yapēldē Bu konferansa katēlan tüm ülkeler, insanēn yeryüzündeki varlğ ēnēsürdürebilmesi için çevreye karĸēsorumluğ un tüm dünya ülkelerince paylakēlmasēgerektiğ ini savundu. Konferans sonucunda ise, gelikmekte olan ülkeleri, kalkēnērken çevre sorunlarēnēn ortaya çēkmasēnēönlemeye yöneltmenin, zengin ve yoksul ülkeler arasēndaki ayrēmlar giderilmedikçe çevre koĸullarēnēn iyileĸtirilmesinde önemli bir ilerleme kaydedilemeyeceğ inin ve kalkēnmanēn çevreyi korumakla çeliken bir tarafēnēn olmadğ ēnēn önemine varēldē Konferansta 2 belge kabul edildi. Bunlar:

- Stockholm Bildirgesi.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Stockholm Bildirgesi, 26 ilkeden oluкmaktadэr. Çevrenin ñtakёma kapasitesiòne dikkat çeken, kaynak kullanёmёnda kuкaklar arasё hakkaniyeti gözeten, ekonomik ve sosyal gelikmenin çevre ile baî lantёsёnё kuran ve kalkёnma ile çevrenin birliktelií ini vurgulayan ilkeler, ñsürdürülebilir kalkёnmaò kavramёnёn temel dayanaklarёnёortaya koymaktadэr[114].

Stockholm Konferansёnda kabul edilen Bildiriònin ilk maddesinde ñkisan, onurlu ve iyi bir yaкam sürmeye olanak veren nitelikli bir çevrede, özgürlük, eкitlik ve yeterli yaкam koкullarётemel hakkёna sahiptirò ilkesi yer almэktэr. Bu ilkenin önemi, ilk kez bir bildiride saî lёklё bir çevrede yaкama hakkёnёn ifade edilmesidir. Söz konusu Bildiri, yasal açёdan baî layёcё olmamakla birlikte hukukî bir öneme sahiptir[115].

Stockholm Konferansёnda ilk kez kabul edilen ñçevre hakkёò çevrenin ñherkesin ortak varlёёёò olduî u temeline dayalё ñeкitlikò ilkesinde yükselen bir haktэr. Bu hakla ulaкёlmak istenen, doî ayё sömürü deî il, uyum temelinde bugünkü ve gelecek kuкaklar için yaкamaya elverikli kёlarak herkesin ondan eкit yararlanmasё hedefidir. Çevre hakkё ile dií er haklar arasёnda yaкanan çatёкmalar, çevre hakkёnёn, yani insanёn varolma ve yaкamёnё sürdürme hakkёnёn yararёna hizmet edecek кekilde sonuçlandёrёlmalэdэr. Çünkü çevre hakkёgenel çёkarlarёözel çёkarlarёn önüne geçirmiktir. Ñkisan haklarёnёn evrimi de bu yönde bir eî ilim göstermektedir. Ñkisan Çevre için Eylem Planёise, 109 tavsiye anlaкmasёndan oluкmaktadэr[116].

Stockholm Çevre ve Ñkisan Konferansё çevreye ilikkin konularёn siyaset ve ideoloji ile ilgili olduklarёnё gösteren önemli bir aкamadэr. Bu bakёndan,

[114] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, (20.10.2008)
[115] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)
[116] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

sorunların üstesinden gelinebileceği yaklaşımı ile sonuçlanmasıyla elektrikle karşılanmasına rağmen konferans, gerek uluslararası gerekse bölgesel örgütlenmelerin gerçekleştirilmesi bakımından pek çok gelişmeyi hazırlamıştır. Öncelikle Birleşmiş Milletler Çevre Programı Organizasyonunun (UNEP) kurulmasına temel oluşturmuştur. Günümüzde uluslararası kuruluşlara ve Birleşmiş Milletler sistemine bakıldığında Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının (UNDP), Gıda Tarım Teşkilatının (FAO), NATO, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), Avrupa Konseyi, Uluslararası Ticaret Örgütü, IMF, Dünya Bankası gibi çok sayıda örgütlenmenin çevre konusunda etkinliği gözlenmektedir. Avrupa Topluluğu ise çevre konusunda 1972 yılında harekete geçerek, kirlilik konusunda asgari standartlar getirerek kirlenmeyi sınırlamak amacıyla birbirini izleyen dört eylem planı ile 200 dolayındaki hukuki metni kabul ederek bir mevzuat meydana getirmiştir. İlk defa birden fazla ülkede aynı anda bakılayan bir program niteliğinde olan Avrupa Çevre Eylem Programı 1973 yılında uygulamaya konulmuştur[117].

2. Habitat- I Toplantısı- 1976

Sürdürülebilir kalkınma yolunda, insan yerleşmelerinin çevre ile bağlantısının kurulmasını amaç edinen ilk HABİTAT toplantısı 1976 yılında Kanada Vancouver'da gerçekleşmiştir. Toplantı, yerleşme sorunlarının önemini dünyanın gündemine getirmekte çok etkili bir işlev görmüştür. Bununla birlikte temel kabulleri olan; sorunlara temel ihtiyaçlar açısından yaklaşma, çözümleri devlet eliyle gerçekleştirilen ya da devlet öncülüğündeki eylemlerde arama ve dünyada gelişmekte olan yeni işbölümünün Kuzey- Güney çelişkisini azaltacağı öyorumlanmıştır[118].

3. Brundtland Raporu: Ortak Geleceğimiz - 1987

Stockholm'de yapılan İnsan Çevresi Konferansı sonrasında, 1983 yılı sonbaharında, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 38. oturumunda kabul

[117] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)
[118] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

...nel kurul kararıyla ***"Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu"*** kurulmuştur. Norveç Bakanı Gro Harlem Brundtland'ın başkanlık ettiği Komisyon'da Sudan, İtalya, Suudi Arabistan, Zimbabwe, Fildişi Sahili, Federal Almanya, Macaristan, Çin Halk Cumhuriyeti, Kolombiya, Hindistan, Brezilya, Japonya, Guyana, İngiltere, Cezayir, Endonezya, Nijerya, Sovyetler Birliği, Yugoslavya ve Kanada devlet bakanları yer almıştır. 1987 yılında Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu tarafından, "Ortak Geleceğimiz" (Brundtland Raporu) yayınlanmıştır. Giderek ağırlaşan çevresel sorunlar karşısında, insanlığın en çıkış yolu olarak, çevresel gelişme ile ekonomik kalkınma arasındaki yakınsal köprünün kurulması ve gelişmenin "sürdürülebilir" olması bu raporda oldukça detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Raporda sürdürülebilir kalkınmanın amacı "Bugünün ihtiyaçları ve beklentilerini, gelecek kuşakların kendi ihtiyaç ve beklentilerini karşılama olanaklarını tehlikeye atmaksızın karşılamak" olarak tanımlanmaktadır[119].

4. Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı- 1992

Haziran 1992'de Rio de Janeiro'da yapılan ve "Yeryüzü Zirvesi" olarak adlandırılan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı (UNCED), geçmişte örneği olmayan ve o güne kadar yapılan toplantılar arasında en fazla devlet başkanını bir araya getiren bir zirve olmuştur. Bu zirve dünyanın dikkatini, küresel olarak yüzyüze kalınan en kritik konulara etkili bir şekilde çekip, toplumun bütün kesimlerini konu üzerinde düşünmeye ve karar vermeye yöneltmiştir. 179 ülkenin devlet başkanı ve yetkililerini bir araya getiren bu toplantıya Birleşmiş Milletler kuruluşları, yerel yönetimler, iş dünyası, bilim dünyası, gönüllü kuruluşlar ve diğer çevrelerden yüzlerce yetkili katılmıştır. Bunun yanısıra, "92 Küresel Forumu" çevre ve kalkınma konularında bir dizi toplantı, konferans, seminer ve gösteri düzenlenmiştir.

Konferansın sonunda, dünya çapında sürdürülebilir kalkınma üzerine iki uluslararası anlaşma, iki bildiri ve bir ana eylem gündeminden oluşan beş belge ortaya çıkmıştır. Bunlar[120]:

[119] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)
[120] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

a Üzerine Rio Deklarasyonu

Buradaki 27 prensip insani kalkınma ve refah için yapılan çalışmalarda ülkelerin hak ve sorumluluklarını tanımlamaktadır.

- ***Gündem 21***

Kalkınmanın sosyal, ekonomik ve çevresel yönden nasıl sürdürülebilir olabileceği üzerine bir plandır.

- Ekonomik kalkınma ve bütün canlıların hayatlarını idame ettirebilmeleri için gerekli olan bütün *ormanların yönetimine, korunmasına ve sürdürülebilirliğine yönelik rehberlik bildirisi.*
- *Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Anlaşması*

Anlaşmanın amacı, küresel iklim sistemini tehlikeli bir şekilde bozmamak kaydıyle dengelemektir. Bu ise, enerji elde etmek için kullanılan seviyesinden çıkan karbondioksit gibi gaz emisyonlarında bir azalma öngörmektedir.

- *Biyolojik Çeşitlilik Anlaşması*

Ülkelerin mevcut tür çeşitliliğini korumak için yol ve usuller geliştirmesini öngörmekte ve biyolojik çeşitliliğin kullanılmasından doğan faydanın eşit bir şekilde paylaşılmasını garanti altına almaktadır (Keating 1993).

6. Habitat-II: Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı- 1996

3-14 Haziran 1996 tarihleri arasında İstanbul'da "Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat II)" gerçekleştirildi. Bu konferans; insan yerleşimleri ve konut sorunlarını global ölçekte sorgulayan ve ülkelerin bu sorunlarla baş edebilmesi için gerekli olan kurumsal, hukuki, toplumsal, ekonomik ve yönetsel çözümlere işaret eden 21. yüzyılın en kapsamlı konferanslarından biri olmuştur.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

karar dokümanēolarak Birleкmiк Milletler üyesi tüm ülkeler tarafēndan ństanbulôda kabul edilen ***ñKstanbul Deklarasyonuò*** ve ***ñHabitat Gündemiò***nin, ülkemizin öncelikleri dikkate alēnarak gerçekleкebilmesi, toplumun ilgili tüm resmi ve sivil kuruluкlarēnēn kendilerine düken rolleri ve görevleri belirleyerek sürekliliî e kavuкturmalarē amacēyla ***ñHabitat Ulusal Raporu ve Eylem Planēò*** yeniden deî erlendirilmiктir[121].

Türkiye Ulusal Rapor ve Eylem Planē, 1994 yēlē Nisan ayēndan itibaren Toplu Konut Ńdaresi (TOKK) tarafēndan hazērlanmēктēr. Bu amaçla 1994-1996 yēllarērasēnda, 6 ulusal toplantēyapēlmēк ve bu toplantēlara çeкitli bakanlēklar, TBMM komisyonlarē, kamu kurum ve kuruluklarē, üniversiteler ve eî itim kurumlarē, yerel yönetimler ve üst örgütleri, meslek odalarē, sendikalar, konut kooperatifleri üst birliî i, konut ve inкaat ile ilgili kuruluklar, dernek, vakēf vb. sivil toplum kuruluklarēkatēlmēктēr. Ulusal Rapor, 4 Bölümden oluкmaktadēr[122]:

- **BÖLÜM A.** Sunuк.
- **BÖLÜM B.** Öncelikler ve Durum Deî erlendirmesi.
- **BÖLÜM C.** Ulusal Eylem Planē
- **BÖLÜM D.** UluslararasēńKbirliî i ve Yardēmlaкma.

Bölüm Bôde belirtilen ñÖncelikler ve Durum Deî erlendirmesiò konusunda кu maddeler yer almaktadēr:

1. Türkiyeôde Yerleкme Sisteminin ve Konut Durumunun Geliкimi Üzerinde Genel Bir Deî erlendirme.
2. Kent ve Konut Göstergeleri.
3. Birleкmiк Milletler Konferanslarēve Türkiye Deneyi.
4. Türkiye Deneyinin Bakarēlēörnekleri.

[121] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)
[122] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

e Yerleкme Konularēna Ķ›kkin Alanlarda Orta Erimli Kestirimler.

6. Öncelikli Konular.

4. Bölümdeki bakarē örnekler içinde ñ4.10. Yerel Yönetimlerde Katēlēm Pratikleriò konusunda Bursa Büyükкehir Belediyesiô›in uyguladē ē ñSemt Danēкma Merkezi (SEDAM)ò projesi ve ñ Ķehir Danēкma ve Dayanēкma Konseyiò örnek projeler olarak sunulmuкtur. Uluslararasē ikbirlik i boyutu da olan bu projeler mahalle ölçeк iyle belediye yönetimi arasēnda doк rudan ilikkiler kurmak ve katēlēmē saк lamak bakēmēndan önemli bir adēm oluкturmaktadē r.

Ķ›san Yerleкimleri Ķ›stanbul Deklarasyonu; Birleкmiк Milletler Ķ›nsan Yerleкimleri Konferansē (Habitat II) için bir araya gelen Devlet ve Hükümet Bakkanlarē ve resmi delegasyonlarē olarak kabul ettikleri, 15 maddeden oluкan bu bildirgenin 12. maddesi, Habitat Gündemiô›in Yerel Gündem 21 ile baк lantēsēnēortaya koymaktadē r[123]. Bu madde ise кöyledir:

ñTaahhütlerimizin gerçekleкmesi için, yapabilir kēma stratejisi ile ortaklēk ve katēlēm ilkelerini en demokratik ve etkili yaklakēm olarak kabul ediyoruz. Yerel otoriteleri en yakēn ortaklarēmēz olarak ve Habitat Gündemiô›in uygulanmasēnda temel kabul ederek, her ülkenin yasal yapēsē içerisinde, demokratik yerel otoriteler vasētasēyla desantralizasyonu teкvik etmeliyiz ve her seviyede Hükümetler için anahtar ihtiyaçlar olan, кeffaflēk, sorumluluk ve heveslilik özelliklerini saк larken ülkelerin koкullarē çerçevesinde onlarēn finansal ve kurumsal kapasitelerini güçlendirmek için çalēкmalēyēz. Aynē zamanda, özerkliklerine saygēgöstererek, parlamenterlerle, özel sektörle, ikçi sendikalarēyla ve hükümet dē kē ve diк er sivil toplum kuruluкlarēyla ikbirlik ini arttēracaк ēz. Keza, kadēnlarēn rolünü güçlendirecek ve özel sektör tarafēndan sosyal ve çevresel duyarlēlē ē olan toplu yatērēmlarē teкvik edeceк iz. Yerel

[123] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ya kehirler ve Yerel Yönetimler Toplantēsē(WACLA) ile baklatēlan dünya çapēnda ikbirlîi deneyiminin yanēsēra, Gündem 21, Habitat Gündemi ve benzeri bakka bir gündeme dayanan yerel programlar vasētasēyla, ve ulusal politika, hedef, öncelik ve programlarēn haklarēna dokumaksēzēn yönlendirilmeli ve hēzlandērēlmalēdēr. Yapabilir kēlma stratejisi, Hükümetlere, dezavantajlē gruplara yönelik özel önlemler uygulama doî rultusunda sorumluluklar da yüklemektedirò

Habitat Gündemi;

- Girik (1-21).
- Hedef ve Ikkeler (22-36).
- Taahhütler (37-52).
- Küresel Eylem Planē Uygulama Stratejileri (53-241).

Küresel Eylem Planē Uygulama Stratejileri Bölümüôndeki 103, 211 ve 213. paragraflarēYerel Gündem 21 ile kopmaz baî lar olukturmaktadēr.

7. Birlekmik Milletler Liderler Zirvesi - 2000

6ï 8 Eylül 2000 tarihleri arasēnda Birlekmik Milletlerôn New York'taki Genel Merkeziônde, Türkiye dahil 189 ülkenin Devlet ve Hükümet Bakkanlarēnēn katēlēmēyla, ñLiderler Zirvesiò gerçeklekti. Zirvede, günümüzün en güçlü ve öncelikli küresel taahhüt belgelerinden biri olarak kabul edilen Birlekmik Milletler Binyē (Millennium) Bildirgesi imzalandē Bildirgeôde, 2015 yēlēna kadar gerçeklekтirilmek üzere, kalkēnmaya ve yoksulluî un azaltēlmasēna yönelik kekil 2.2ôde görüleceî i gibi ***ñBinyē Kalkēnma Hedefleriò*** belirlendi[124].

[124] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Hedefleri

Hedef 1	Akē±rē±yoksulluğ un ve açlığ ın azaltılmasē
Hedef 2	Evrensel temel eğ itimin sağ lanmasē
Hedef 3	Cinsler arasēeşitliğ in sağ lanmasēve kadēnlarēn yapabilir kılēnmasē
Hedef 4	Bebek ölümlerinin azaltılmasē
Hedef 5	Ana-çocuk sağ lığ ēnēn iyileştirilmesi
Hedef 6	HIV / AIDS, sıtma ve diğ er hastalıklarla mücadele edilmesi
Hedef 7	Çevresel sürdürülebilirliğ in sağ lanmasē
Hedef 8	Kalkınma için küresel bir ortaklık geliştirilmesi

Binyıl Kalkınma Hedeflerinin uygulanmasında, Yerel Gündem 21'lerin önemli bir rolü vardır. BM Binyıl Bildirgesinde (EK-4) özellikle III. Bölümde "*Kalkınma ve Yoksullukla Mücadele*", IV. Bölümde "*Ortak Çevrenin Korunması*" ve V. Bölümde "*İnsan Hakları, Demokrasi ve İyi Yönetim*" başlıkları altındaki küresel hedefler Yerel Gündem 21 süreçlerini doğ rudan ilgilendirmektedir. Türkiye Yerel Gündem 21 Programında da üçüncü aşama projesi bu uygulamalara dayalı olarak geliştirilmiştir.

8. Birleşmiş Milletler Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi: Rio+10 - 2002

26 Ağ ustos- 4 Eylül 2002 tarihleri arasında Güney Afrika'nın Johannesburg kentinde BM Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi gerçekleştirildi. Bu zirve, 21. yüzyılın ilk küresel konferansı olmuştur. 10 yıl önce gerçekleştirilen 1992 Rio Zirvesi sonrasındaki gelişmelerin ve uygulamaların değ erlendirmesi bu konferansta yapılmıştır. Johannesburg Zirvesi'nde, "sürdürülebilir kalkınma" konusundaki taahhütler yinelenmiş ve uygulama mekanizmalarının iş lerliğ i göz önüne alınmıştır. Zirve'nin iki temel çıktısı olarak, "Uygulama Planı" ile "Johannesburg Sürdürülebilir Kalkınma Bildirgesi" benimsenmiştir[125].

[125] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, 20.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

kabul edilen temel konuların yakama geçirilmesini kolaylaktıracak bir eylem çerçevesi sunmaktadır. Zirveye katılan tüm hükümetlerin imzaladığı Uygulama Planı, yoksulluğun azaltılmasına bakta olmak üzere, tüketim, doğal kaynaklar, sağlık, uygulama araçlarıve kurumsal çerçeve gibi konularıkapsamaktadır.

"Johannesburg Sürdürülebilir Kalkınma Bildirgesi"nde ise; Rio'dan Johannesburg'a uzanan süreç özetlenirken, karşılaşılan sıkıntılara ve darboğazlara dikkat çekilmekte, "sürdürülebilir kalkınma" hedefine yönelik küresel taahhüt yinelenmekte, ortaklıkların önemi dile getirilmekte ve uygulamanın güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır[126].

2.2.2. Türkiye'de Yerel Gündem 21 Uygulamaları

2.2.2.1. Ulusal Program

1992 yılında Rio Zirvesi'nde ortaya çıkan Yerel Gündem 21 Programı, Türkiye'de 1996 yılında yapılan ***"Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı(Habitat II)"*** ile tanınmıştır.

3-14 Haziran 1996 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen bu konferans, insan yerleşimleri ve konut sorunlarını global ölçekte sorgulayan ve ülkelerin bu sorunlarla başa edebilmesi için gerekli olan kurumsal, hukuki, toplumsal, ekonomik ve yönetsel çözümlere işaret eden 21. yüzyılın en kapsamlıkonferanslarından biridir. Bundan hareketle Eylül 1997'de; Gündem 21'in 28. bölümünde, yerel yönetimlerin, kendi beldelerine yönelik Yerel Gündem 21'lerin hazırlanmasıve uygulanmasıyönünde teşvik edilmesinden hareketle, IULA-EMME (Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği ï Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı) koordinatörlüğünde, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı(UNDP) Türkiye Daimi Temsilciliği ve UNDP Capacity 21

[126] http://bursayg21.org/page.php?ID=276, (20.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

da ve desteği iyle, ***"Türkiye'de Yerel Gündem 21'lerin Teşviki ve Geliştirilmesi" Projesi*** hazırlanmıştır (EK-6). IULA-EMME tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesi ile ikibirliği içerisinde hazırlanan Proje Dokümanı, T.C. Dışişleri Bakanlığı ve IULA-EMME tarafından imzalanmış ve 6 Mart 1998 tarih, 98/10618 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.. Valiliklere, kamu görevlilerinin Yerel Gündem 21 hareketini desteklemesi amacıyla İçişleri Bakanlığı tarafından, 19 Mart 1998 tarihinde bir Genelge gönderilmiştir.

Ekim 1998'de, proje süresi daha bitmeden yeni ortakların katılması, Yerel Gündem 21 çalışmalarını başlatan ve başlatmayı amaçlayan diğer kentlere destek verilmesi ve uygulamaların ülke ölçeğinde yaygınlaştırılması amacıyla Proje kapsamının genişletilmesi yönünde hazırlanan Proje Revizyonu; IULA-EMME, T.C. Dışişleri Bakanlığı ve UNDP tarafından imzalanmış ve 8 Şubat 1999 tarihli, 23605 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Eylül 1997 – Ekim 1999 dönemini kapsayan yaklaşık 24 aylık sürede yürütülerek tamamlanan "Türkiye'de Yerel Gündem 21'lerin Teşviki ve Geliştirilmesi" Projesi'nin devamı olarak, proje ortaklarıyla işbirliği içerisinde ***"Türkiye'de Yerel Gündem 21'lerin Uygulamaya Geçirilmesi" Projesi*** geliştirilmiştir. II. Aşama olarak adlandırılan bu Proje Dokümanı da, 22 Ocak 2001 tarih ve 24295 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (EK-8). İkinci aşama süresinde uygulamada karşılaşılan bazı sorunların çözümüne yardımcı olmak üzere, özellikle belediyelerin bu amaç için nasıl para harcayabileceklerini belirtmek amacıyla, İçişleri Bakanlığı tarafından 7 Kasım 2000 tarihli ikinci bir genelge gönderilmiştir.

III. Aşama olarak, "Yerel Gündem 21 Projesi" bir programa dönüşmüştür. Birbirini destekleyen bir dizi projeden oluşan III. Aşama Yerel Gündem 21 Programı'nda ilk olarak UNDP – TTF Programı desteği iyle ***"Türkiye'de Yerel Demokratik Yönetişimi Teşvik Amacıyla Sürdürülebilir İşbirlikleri Ağı'nı***

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

urulmuktur (EK-10). Proje, 11 Haziran 2003 tarih ve 25135 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Proje kapsamında; mevcut web sitesi etkileşimli bir yapıya kavuşacak şekilde yenilenmiş ve ülke ölçeğinde "Yerel Gündem 21 Yönetişim Ağı"nın oluşmasına çalışılmıştır. "www.la21turkey.net" web sayfasıyle tüm proje ortağı şehirler, birbiri ile ve ulusal koordinatörlük ile iletişim ve işbirliğini sağlamıştır.

Bu projenin hemen ardından, Hollanda Hükümeti'nin MATRA Programı'nca desteklenen ***"Şeffaflık için Yerel Ortaklıklar ve İşbirliği Ağı Oluşturmada Kadınların ve Gençlerin Rolünün Güçlendirilmesi" Projesi*** oluşturulmuştur (EK-11). Proje kapsamında, kadınların ve gençliğin yerel karar alma süreçlerine ve yerel yönetişimin tüm alanlarına katılımının arttırılmasına yönünde çalışmalar yürütülmüş, "Yerel Gündem 21 Kentleri Ulusal Kadın Etkinlikleri Festivali Projesi" bu proje tarafından desteklenmiştir[127].

Üçüncü aşamanın ana projesi ise, ***"Türkiye Yerel Gündem 21 Yönetişim Ağı Yoluyla BM Binyıl Bildirgesi Hedefleri ve Johannesburg Uygulama Planı'nın Yerelleştirilmesi"*** başlığına taşınmaktadır. Bu proje kapsamında, merkezi yönetimin ilgi ve desteğinin arttırılmasına ve tanımlanan eksikliğinin giderilmesi öngörülmesi ve ilgili küresel hedeflerin yerelleştirilmesinde, dünya ölçeğinde örnek oluşturacak uygulamalar sergilenmesi hedeflenmiştir (EK-12). Proje kapsamında ayrıca, Yerel Gündem 21 süreçlerinin kurumsallaştırılmasına amacıyla, ***"Yerel Projelere Destek Programı"*** başlatılmıştır. 2 aşamada gerçekleştirilen bu programda, proje başvurularının alınmasına amacıyla Yerel Gündem 21 kentleri arasında yeterlilik anketi uygulanmış, Ocak 2005 döneminde, 30 sorudan oluşan 1. aşama anketine 26 kent katılmıştır. Bunlar arasında 6 kent barajı aşarak proje başvurusunda bulunma hakkını kazanmıştır. Puanlamalarına anket yollayan tüm kentler yapmış, 6 kentin hazırladığı 14 proje içinden 8 projeye destek verilmiştir. Temmuz 2005'te başlayan 2. aşamada ise, daha fazla kentin başvurabilmesi

[127] http://bursayg21.org/page.php?ID=277, (20.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ortaş ē kentlerin katılımıyla anket sorularē revize edilerek 2009'e indirilmiştir. Bu aşamada 31 kent başvuruda bulunmuş ve 18 kent barajē aşmıştır. Gönderilen 32 proje içinden, 17 kentin 16 projesi kabul edilmiştir[128].

2006 yılı sonuna kadar uzatılan üçüncü aşama projesi halen devam etmektedir. Bununla birlikte, ***"Türkiye'de Yerel Gündem 21 Yönetişim Aş ē Kanalıyla BM Binyıl Kalkınma Hedeflerinin Yerelleştirilmesi"*** adıyla IV. Aşama projesi de başlatılmıştır (EK-13). Türkiye YG 21 Programē kapsamındaki deneyimine dayalē olarak, bu Proje, yerel düzeyde BM Binyıl Kalkınma Hedefleri'ne (BKH) en yüksek öncelik verilmesinin teşviki yoluyla merkezi yönetimin BKH konusundaki taahhütlerinin yerelleştirilmesini amaçlamaktadır.

Proje stratejisi, sivil toplumun ve vatandaşların yerel düzeyde BKH'nin gerçekleştirilmesine ve bu konudaki yetersizliklerin belirlenmesine yönelik harekete geçmesi, cinsiyet eşitliğ inin sağ lanmasında yerel yönetimlerin oynadığ ē önemli rolün vurgulanmasē ve merkezi yönetimin BKH konusundaki taahhütlerinin yerelleştirilmesine, özel sektör dahil, toplumun daha geniş kesimlerinin dahil edilmesindeki temel araç olarak, katılımcı yerel yönetişime dayanmaktadır.

IULA (Uluslararası Yerel Yönetimler Birliğ i) ve FMCU-UTO (Dünya Birleşmiş Kentler Federasyonu) METROPOLIS (Dünya Büyükşehirler Birliğ i)'ni de alarak ***UCLG (Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı)*** adı altında birleşmiştir. 1987'den bu yana, başta Doğ u Akdeniz ve Ortadoğ u Bölgesi ve Türkiye olmak üzere, dünya ölçeğ inde yerel yönetimlerin geliştirilmesi ve yerel demokrasinin güçlendirilmesi IULA-EMME, 2004 yılından itibaren Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Ortadoğ u ve Batı Asya Bölge Teşkilatı (UCLG-MEWA) adı altında ve FMCU-UTO üyelerini de bünyesinde barındırarak yerel yönetimlere hizmet vermeyi sürdürmektedir.

[128] http://bursayg21.org/page.php?ID=277, (20.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ıkbirliği ile yürütülen Türkiye Yerel Gündem 21 Programı koordinasyonu başkanlığıyla devam etmekte, halen 60'ın üzerinde kentte Ulusal YG21 Programı uygulanmaktadır[129].

2.2.3. Bursa'da Yerel Gündem 21 Uygulamaları

1994 yılı sonlarında, yerel düzeyde çoğulcu ve katılımcı demokrasi ilkelerinin hayata geçirilmesi ve kent sorunlarının demokratik bir platformda tartışılması amacıyla Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin girişimiyle ***Şehir Danışma ve Dayanışma Konseyi'*** oluşturulmuştur. Konsey'de; yerel yönetimler, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, meslek odaları, demokratik kitle örgütleri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve daha önceki yıllarda Bursa'ya Vali, belediye başkanı düzeyinde hizmet eden eski yöneticiler yer almıştır. 104 üye ile çalışmalarına başlayan Şehir Danışma ve Dayanışma Konseyi, o dönemde 3 ayda bir toplantılarını gerçekleştirmiştir.

Yine Bursa'da, Avrupa Topluluğu'nun, Yerel Yönetim ve Demokrasinin Güçlendirilmesi Projesi (MED-DEM) kapsamında, 1994 yılı Kasım ayında IULA-EMME (Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı) ve Bursa Büyükşehir Belediyesi işbirliği ile mahalle sakinlerinin dilek, istek, şikayet ve önerilerini derleyen, mahallenin ortak ihtiyaçlarını belirleyen ve mahalle muhtarları öncülüğünde semtin ekonomik ve kültürel zenginliğine ilişkin yerel hizmetleri organize eden Semt Danışma Merkezleri (SEDAM) oluşturulmuştur. Yerel düzeyde gerçekleşecek çoğulcu ve katılımcı demokrasi ilkelerini hayata geçirmek amacıyla oluşturulan SEDAM'larda; muhtarlık salonu, çok amaçlı toplantı salonu, sağlık ünitesi, kütüphane, fuar, sergi salonları ve tiyatrodan oluşan birimler bulunmaktaydı. Zafer Anadolu ve Elmasbahçeler Semt Danışma Merkezlerinde; özellikle kadınlar, çocuklar, gençler, engelliler, kente yeni göç edenler gibi korunmaya muhtaç kesimlerin konumlarının iyileştirilmesine yönelik aktiviteler ve eğitim programları gerçekleştirilmiştir. Bursa Büyükşehir Belediyesi, Anneler

[129] http://bursayg21.org/page.php?ID=277, (20.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Dık Hekimleri Odasę, Kadęn Saîlęę Merkezi vb. kurumlarına ikbirlięi içerisinde ve Sütak, Eczacębakę, Gintak vb. kurumlaręn sponsorluîu ile ñOkul Öncesi Çocuklaręn Eîitimi ve Beslenmesiò, ñAile Planlamasę, Doîum Kontrol Yöntemleriò, ñToplum Bireyleri için Temel Ilkyardęmò, ñAîęz ve Dık Saîlęęò vb. konularda konferanslar yapęlmęk ve katęlęmcęlara doîum kontrol hapę, dık fęrçasę, dık macunu, süt vb. ürünler daîętęlmęktęr[130].

1995 yęlęKasęm ayęnda Romaôda gerçeklektirilen ñAkdeniz Yerel Gündem 21ò toplantęsęna katęlan dönemin Bursa Büyükkehir Belediye Bakkanę, Yerel Gündem 21 ve ICLEI (Uluslararasę Yerel Çevre Girikimleri Konseyi) hakkęnda bilgi sahibi olmuktur. O dönemde bakılatęlan çalękmalaręda destekleyen Yerel Gündem 21 uygulamasę benimsenmik, 4 Aralęk 1995ôte Bursa Büyükkehir Belediyesi Meclisiônce alęnan kararla ICLEIôye üye olunmuktur. Ayręca dönemin Büyükkehir Belediye Bakkanę, ICLEI Yönetim Kuruluôna da üye seçilmiktir. Bu üyelik, Bursaôya sürdürülebilir kalkęnma, çevre politikalaręnęn olukturulmasę, programlaręnęn ve tekniklerin uygulanmasęnda uluslararasę danękmanlęk hizmetlerinden yararlanma imkânęnę vermiktir. Yine aynę yęl, Bursa Büyükkehir Belediyesi, Avrupa Sürdürülebilir Kentler ve Kasabalar Kampanyasęna da katęlmęktęr[131].

Ocak 1995ôte hayata geçirilen kehir Danękma ve Dayanękma Konseyiônin içinden seçilen ñÇevre Gönüllüleri Komitesiò, ñBüyükkehir Belediye Meclisi Çevre Komisyonuò ve ñBüyükkehir Belediyesi Çevre Koruma Daire Bakkanlęęęnęn ortaklaka çalękmalarę ile ***Bursa Yerel Gündem 21 Genel Sekreterliîi***, kurulmuktur. Bursa Yerel Gündem 21 olukumu ile amaçlanan; 21. yüzyęlda Bursaôsęnęn doîasę, tarihi, kültürel mirasę ve sosyo-ekonomik yakantęsę ile bütünlekecek nitelikteki çevre stratejilerini belirleyecek olan sürdürülebilir kalkęnma modelini olukturacak politikalar üretmek, uygulamak ve Bursa halkęnęn hizmetine sunmaktęr. Kent halkę ile birlikte bu amaca

[130] http://bursayg21.org/page.php?ID=278, (15.10.2008)
[131] http://bursayg21.org/page.php?ID=278, (15.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

zelamak ve uygulamak için 3 Şubat 1996 tarihinde Tayyare Kültür Merkezi'nde 600 kişinin katılımıyla ***"Yerel Gündem 21 Halk Forumu"*** düzenlenmiştir. Bu forum ile Bursa halkına Yerel Gündem 21 tanıtılmış ve Bursa için gönüllü çalışmalar yürütecek olan ***"Gönüllü Çalışma Grupları"*** oluşturulmuştur. O dönemde, Bursa Yerel gündem 21 Çevre Konseyi adı altında; "Atık ve Çevre", "Arazi Kullanımı ve Çevre", "Endüstri ve Çevre", "İklim Değişikliği ve Çevre", "Kültür Sanat ve Çevre", "Spor ve Çevre", Sağlık ve Çevre" vb. isimlerle 15 gönüllü çalışma grubu oluşturulmuştur[132].

20 Mart 1996'da, Bursa Büyükşehir Belediyesi Aalborg şartını imzalayarak, sürdürülebilir insan yaşamının sürdürülebilir yerel topluluklar olmaksızın başarılamayacağını, şehirler ve kasabaların yaşam biçimi, üretim ve tüketim modellerinin değişiminde anahtar rol oynayacaklarını kabul ve ilan etmiştir[133].

Bursa Yerel Gündem 21 Genel Sekreterliği ile eşgüdüm içerisinde çalışarak 21. yüzyıl Bursa'sının çevre stratejilerini belirlemek, sürdürülebilir kalkınma modelini oluşturacak politikalar üretmek ve tüm bu sayılanları kent halkı ile birlikte eylem planlarına dönüştürmeyi sağlamak için Yerel Gündem 21'in ortaklarından biri olarak faaliyet göstermek amacıyla; 2 Temmuz 1996'da Büyükşehir Belediye Meclisi'nde alınan bir kararla, Yerel Gündem 21 Şube Müdürlüğü oluşturulmuştur[134].

3-14 Haziran 1996 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen ***"Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat II)"***'na katılan dönemin Büyükşehir Belediye Başkanı, Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin uyguladuğu "Semt Danışma Merkezi (SEDAM)" projesi ve "Şehir Danışma ve Dayanışma Konseyi'ni örnek projeler olarak sunmuştur. Uluslararası ölçekteki boyutu da olan bu projeler, mahalle ölçeğiyle belediye yönetimi arasında doğrudan

[132] http://bursayg21.org/page.php?ID=278, (15.10.2008)
[133] http://bursayg21.org/page.php?ID=278, (15.10.2008)
[134] http://bursayg21.org/page.php?ID=278, (15.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

tesinde sağlamak bakımından önemli bir adım olunmuştur.

Eylül 1997'de; IULA-EMME tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesi ile ikbirliği içerisinde hazırlanan ***"Türkiye'de Yerel Gündem 21'lerin Teşviki ve Geliştirilmesi" Projesi*** ile Bursa Yerel Gündem 21 çalışmaları, UNDP tarafından da desteklenmiştir. ***"Türkiye'de Yerel Gündem 21'lerin Uygulamaya Geçirilmesi" Projesi*** ile de desteklenen bu çalışmalar daha da genişlemiş, SEDA'lar, "Mahalle Hizmet Odaları" adıyla 9 bölgede yaygınlaşmıştır. Yine kadınlara, gençlere, çocuklara, engellilere, yaşlılara, dezavantajlı kesimlere yönelik çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde eğitimler gerçekleştirilmiştir. Projenin 5. hedefine yönelik olarak UNDP, IULA-EMME ve SDC katkılarıyla 32.000 ABD doları ile finanse edilen "Aile Afete Hazırlık Projesi" hazırlanmış ve uygulanmıştır. Çocuk ve Gençlik Grupları, daha geniş kitlelere ulaşan ve tüzükleri hazırlanan Meclislere dönüşmüştür. Çocuk, Gençlik ve Kadın Eğitim Merkezleri oluşturulmuş, gönüllü çalışma gruplarının sayısı 20'ye ulaşmıştır[135].

"Türkiye'de Yerel Demokratik Yönetişimi Teşvik Amacıyla Sürdürülebilir İşbirlikleri Ağı Kurulması" Projesi adıyla hazırlanan III. Aşama projesinde **"www.bursa.la21turkey.net"** web sayfasında, gerçekleştirilen çalışmalar "Yerel Gündem 21 Yönetişim Ağı"nda da yer almıştır. Web sayfasına veri girişi hakkında gerçekleştirilen ulusal toplantılara katılım sağlanmıştır.

"Şeffaflık için Yerel Ortaklıklar ve İşbirliği Ağı" Oluşturmada Kadınların ve Gençlerin Rolünün Güçlendirilmesi" Projesi kapsamında gerçekleştirilen "Yerel Gündem 21 Kentleri Ulusal Kadın Etkinlikleri Festivali"nin ikincisi Bursa'da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, oluşturulan ulusal Kadın Meclisleri ve

[135] http://bursayg21.org/page.php?ID=278, (15.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

...osunda Bursa temsil edilmiş, gerçekleştirilen ulusal toplantılara katılım sağlanmıştır[136].

"Türkiye Yerel Gündem 21 Yönetişim Ağı Yoluyla BM Binyıl Bildirgesi Hedefleri ve Johannesburg Uygulama Planının Yerelleştirilmesi" başlığı ile yürütülen ana projeye yönelik çalışmalar devam etmektedir. "Yerel Projelere Destek Programı" kapsamında 1. aşamada kabul edilen "İskele, Yavuzselim ve Yunuseli Mahallelerindeki Kadınların Bilinçlendirme ve Eğitim Yoluyla Toplum İçerisindeki Rollerinin Güçlendirilmesi Projesi" ve "Engellilere Bursa'ya Özgü Hediyelik Eşya Üretimi Konusunda Meslek Edindirilmesi ve Bursa Turizminin Geliştirilmesi Projesi" 2. aşama kapsamında da "Çocukların Bursa Tarihi Konusunda Bilinçlendirilmesi ve Kentli Kimliğinin Geliştirilmesi Projesi" uygulanmıştır[137].

Yeni hazırlanan "Türkiye'de Yerel Gündem 21 Yönetişim Ağı" Kanalıyla BM Binyıl Kalkınma Hedeflerinin Yerelleştirilmesi adıyla olan IV. Aşama projesi için yeni projeler hazırlanmaktadır.Tüm bu hedefler doğrultusunda Bursa Yerel Gündem 21 çalışmaları 6 ana başlıkta yürütülmektedir. Bunlar:

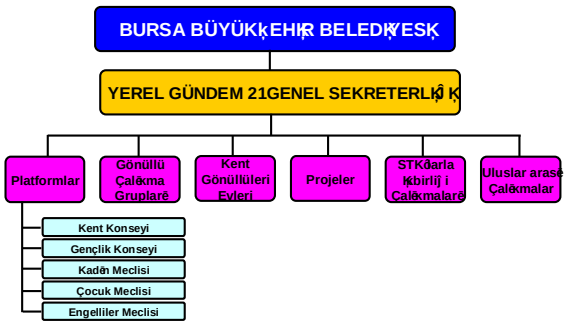
1. Platformlar.
2. Gönüllü Çalışma Grupları
3. Kent Gönüllüleri Evleri.
4. Projeler.
5. Sivil Toplum Kuruluşlarıyle İşbirliği Çalışmaları
6. Uluslararası İşçalışmalar.

Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından ciddi destek gören Bursa Yerel Gündem 21'in işleyiş modeli aşağıdaki gibidir[138]:

[136] http://bursayg21.org/page.php?ID=278, (15.10.2008)
[137] http://bursayg21.org/page.php?ID=278, (15.10.2008)
[138] http://bursayg21.org/page.php?ID=278, (15.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ir Belediyesi YG 21 Organizasyon şemasē



2.3. YG 21'in Temel Unsurlarēndan Kent Konseyleri

2.3.1. Kent Konseyi Yönetmeliği

Kent konseyi yönetmeliği EK-1'dedir.

2.3.2. Kent Konseylerinin Amacē

Kent konseyinin kuruluş amacē ve yapēsēna ilişkin temel düzenleme 5393 sayēlē Belediye Kanunu'nun "Kent Konseyi" başlēklē 76. maddesi ile yapēlmēştēr. Anēlan madde de kent konseyinin kuruluş amacē "Kent yaşamēnda; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunmasē, sürdürülebilir kalkēnma, çevreye duyarlēlēk, sosyal yardēmlaşma ve dayanēşma, saydamlēk, hesap sorma ve hesap verme, katēlēm ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalēşmak" olarak belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi, kanunca kent konseyinin faaliyet alanē oldukça geniş tanēmlanmēştēr. Bu tanēmlamaya bakēldığēnda kent konseyinin dört ana alanda faaliyet yürüteceği anlaşēlmaktadēr. Bunlardan ilki doğrudan kente ilişkindir. Ve buna dair en çarpēcē vurgulama "kentin hak ve hukukunun korunmasē"

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

r. Bu düzenleme ile adeta kent yaşayan bir organizma olarak belirlenerek, kente ait haktan bahsedilmiştir. Kentin hakkının korunması herhalde en iyi biçimde, o kentte yaşayan insanlar tarafından kentin tarihi ve kültürel mirası ile doğal çevresinin korunması ve kentin yaşanabilir ve yaşam kalitesini arttıracak bir nitelik e büründürülmesi ile mümkün olabilir. Böyle bir olguya ilişkin temel sorumluluk ise başta belediye olmak üzere, kentte birden fazla kamu otoritesi arasında (valilik, il özel idaresi vb.) dağıtılmıştır. Yasadaki bu düzenleme ile, resmi yapılar dışında yer alan sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları ve ilgili diğer kişilere, kente ilişkin yapılan iş ve işlemlere müdahil olmak fırsatını verdiği söylenebilir. Böylece kentin sadece resmi tasavvurlarla değil, geniş bir toplumsal katılım ile biçimlenmesi söz konusu olabilecektir. Tabi böyle bir olgu için, kentte yaşayanların "kentlilik bilincini" yeterince gelişmiş olması gerekir ki, kent konseyinin bu olguya da katkıda bulunması beklenmektedir.

İkinci faaliyet alanı kentlilere ilişkindir. Bu durum yasada "sosyal yardımlaşma ve dayanışma" biçiminde ifade edilmiştir. Dolayısıyla kent konseyinin kentte yaşayan insanlar arasında sosyal yardımlaşma ve dayanışma duygularının geliştirilmesi, bu amaca hizmet eden faaliyetlerin çoğaltılması amacına da katkı yapması beklenmektedir. Böylece aynı kentsel mekanda yaşayan insanların birbirine sahip çıkma ve maruz kalınan ortak sorunlara karşı dayanışma duygularının güçlendirilmesi kent meclisleri aracılığıyla arzulanmaktadır. Günümüzde özellikle belli bir büyüklüğe ulaşmış kentlerde, dayanışma ve yardımlaşmayı içeren eski mahalle yaşamının kaybolduğu bir çok kesim tarafından vurgulanmaktadır. Dolayısıyla farklı kentli kesimlerin ortak bir fayda elde etmek amacıyla bir araya geldiği uygun platformların çoğaltılmasına ihtiyaç vardır. Kent konseyleri eğer tasarlandığı gibi işlev görürlerse, farklı kesimlerin buluştuğu bir zemin olduğu için, kentsel yaşamda yardımlaşma ve sosyal dayanışma duygularının gelişmesine katkıda bulunabilirler.

Üçüncü faaliyet alanı çevreye ilişkindir. Bu da "sürdürülebilir kalkınma" ve "çevreye duyarlılık" olarak ifade edilmiştir. Böylece kent düzeyinde

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

in hayata geçirilmesi, çevrenin korunmasõ ve geliştirilmesine yönelik bir bilincin hemşehrilerde oluşmasõna kent konseylerinin katkõ yapmasõ beklenmektedir. Çevre konusu bugün yalnõzca resmi otoritelerin tek başlarõna layõkõyla çözebilecekleri bir konu değildir. O nedenle kent konseyi aracõlõğõyla sivil toplumun da bu sürece dahil edilmesi yerinde ve oldukça yararlõ sonuçlar doğurabilecek niteliktedir. Nitekim Anayasanõn 56. maddesinde "çevreyi geliştirmek, çevre sağlõğõnõ korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşlarõn ödevidir" denmekte, böylece vatandaşlara çevrenin korunmasõna yönelik bir ödev yüklenmektedir.

Kent konseyleri için belirlenen dördüncü görev alanõ ise, kent yönetimine ilişkindir. Bu konudaki düzenleme ise, "hesap sorma ve hesap verme, katõlõm, yönetişim" olarak belirtilmiştir. Burada ifade edilen "hesap sorma" yetkisi her halde kentlilere aittir. Dolayõsõyla "hesap verme" yükümlülüğü de kentte kamu hizmeti sunan kuruluşlara ait olacaktõr. Aynõ zamanda, kent konseylerinin bakta belediye olmak üzere kente dair ve kentlilere yönelik hizmet üreten kamu otoritelerinin yönetimine etkide bulunma ve katõlõmõn bir aracõ olarak oluşturulduğu görülmektedir. Bu görev alanõ belki de, gerçekleşmesi en zor olan alandõr. Günümüz koşullarõnda kamu görevlilerinin kent konseylerini bir hesap verme zemini olarak algõlamalarõnõn oldukça zor olacağõ söylenebilir. Ayrõca burada ifade edilen "katõlõm" ise, daha çok "öneri geliştirme" ile sõnõrlõ kalacağõnõ belirtmek gerekir.

2.3.3. Kent Konseylerinin Yapõsõ

5393 sayõlõ Kanunun 76. maddesinde kent konseylerinin belediyelerin yardõm ve desteği ile oluşturulacağõ ve bu yardõm ve desteğin, konseylerin etkili ve verimli faaliyet yürütebilmesi amacõna yönelik olduğu ifade edilmektedir. Böylece kent konseylerinin oluşturulmasõ, etkin ve verimli faaliyet yürütmeleri konusunda temel sorumluluğun belediyelere verildiği görülmektedir. Bunun dõşõnda 76. maddede kent konseylerinin katõlõmcõlarõ belirtilmiş, geriye kalan ayrõntõlar için yönetmelik çõkarõlacağõ hüküm altõna alõnmõştõr. Belirtilen bu

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

nlê ê tarafêndan ñKent Konseyi Yönetmeliî iò adê altêlda daha sonra çekarêmêktêr.

2.3.3.1. Kent Konseylerinin Oluкumu

Kent konseyinin oluкumu yönetmeliî in sekizinci maddesinde düzenlenmiктir. Buna göre kent konseyi aкaî êdaki üyelerden oluкur:

a) Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,

b) Belediyenin içinde bulunduî u seçim bölgesi veya bölgelerinin milletvekilleri,

c) Belediye baкkanêveya temsilcisi,

ç) Sayêsê onu geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafêndan belirlenecek kamu kurum ve kuruluкlarêên temsilcileri,

d) Meclis üye tam sayêsêên yüzde 30ûunu geçmemek üzere, belediye meclisinin kendi üyeleri arasêndan seçeceî i temsilcileri,

e) Meclis üye tam sayêsêên yüzde 30ûunu geçmemek üzere, il genel meclisinin kendi üyeleri arasêndan seçeceî i temsilcileri,

f) Belediye baкkanêên çaî rêsêüzerine toplanan muhtarlarên, kendi aralarêndan seçecekleri en fazla 10 temsilci,

g) Beldede tekkilatêêkurmuк olan siyasi partilerin temsilcileri,

î) Varsa üniversiteden bir temsilci, birden fazla olmasê durumda her birine temsilen bir üye,

h) Kamu kurumu nitelií indeki meslek kuruluкlarê, sendikalar, noterler, baro, kooperatifler, birlikler, konuyla ilgili dernek ve vakêf temsilcileri,

ê) Kent konseyince kurulan meclis ve çalêкma guruplarêên birer temsilcisi katêlêr.

Büyükкehir kent konseyine (g) bendinde belirtilen siyasi partilerden TBMM de üyesi bulunanlarên ve (h) bendinde belirtilenlerin varsa en üst kuruluкlarêên birer temsilcisi katêlêr.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

nin Organlarēve Ḳleyiki

Kent konseyinin organlarē yönetmeliǰ in dokuzuncu maddesinde düzenlenmiktir. Buna göre kent konseyi aкaǰ ēdaki organlardan oluкur:

- Genel Kurul.
- Yürütme Kurulu.
- Meclisler ve çalēкma gruplarē

Genel kurul; yukarēda ifade edilen kent konseyi üyelerinden oluкur. Genel kurul, kent konseyinin en yetkili organē olup yēda iki kez toplanēr. Ancak, genel kurul, yürütme kurulu baкkanētarafēndan doǰ rudan veya kent konseyi katēlēmcē sayēsēnēn üçte birinin teklifi üzerine olaǰ anüstü toplantēya çaǰ rēlabilir. Genel kurul belediye meclisi birinci baкkan vekilinin, bulunmamasē halinde ikinci baкkan vekilinin baкkanlēǰ ēnda 8 inci maddede belirtilen kent konseyi üyelerinin katēlēmē ile toplanēr. Genel kurul; genel kurulun, yürütme kurulunun, meclislerin ve çalēкma gruplarēnēn seçim ve çalēкma esaslarēnē, bu yönetmelik hükümlerine aykērē olmamak kaydēyla, çalēкma yönergesi ile belirler.

Yürütme kurulu; genel kurul tarafēndan iki yēllēk süre için seçilen, en az beк kiкiden oluкur. Yürütme kuruluna belediye meclisi birinci baкkan vekili, bulunmamasē halinde ikinci baкkan vekili baкkanlēк eder. Yürütme kurulu, genel kurulun gündemini tespit eder ve genel kurul tarafēndan oluкturulan görükleri ilgili belediyeye sunar ve uygulamayēizler.

Meclisler ve çalēкma gruplarē, genel kurulun kararē ile belirlenir. Kent konseyleri, görev alanēna giren konularda meclis ve çalēкma guruplarē oluкturabilir. Meclislerin ve çalēкma gruplarēnēn çalēкma usul ve esaslarēgenel kurulca belirlenir. Meclislerde ve çalēкma guruplarēnda oluкturulan görükler, kent konseyi genel kurulunda görüкülerek kabul edildikten sonra deǰ erlendirilmek üzere ilgili belediye meclisine sunulur.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ya hizmetleri, ilgili belediye tarafından önerilecek ve yürütme kurulu tarafından kabul edilecek görevliler tarafından yerine getirilir. Sekreterya hizmetlerini yürüten personel, bu çalışmalarında yürütme kurulu başkanına karşı sorumludur.

Kent konseyi genel kurulunca oluşturulan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirildikten sonra belediye tarafından kent konseyine bildirilir ve uygun araçlarla kamuoyuna duyurulur.

2.3.3.3. Kent Konseylerinin Mali Yapısı

08.10.2006 tarihinde 26313 sayılı resmi gazetede yayımlanan kent konseyi yönetmeliğinde kent konseyinin mali yapısına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. 5393 sayılı belediye kanununda kent konseylerini kurma görevi belediyelere verildiğinden kent konseyi için yapılan harcamalar ilgili kanunun belediyenin giderlerini düzenleyen 60 ncı maddesi uyarınca karşılanmaktadır. Kent konseyinin mali yapısının ne olacağına ilişkin düzenlemenin 5393 sayılı belediye kanunu ile kent konseyi yönetmeliğinde yapılacak değişiklikle belirlenmesinin uygulamada bir disiplin sağlayacağı ve olabilecek olumsuz mali uygulamaları önleyebileceği değerlendirilmektedir.

Kent konseyinin mali yapısı belirlenirken katılımcılara huzur hakkı verilmesi konusu da düzenlenmelidir. Tutarı yüksek olmasa da verilecek huzur hakkının konsey toplantılarına katılımı teşvik edeceği ve böylece kent konseyinin etkinliğinin artacağı değerlendirilmektedir.

2.3.3.4. Kent Konseylerinin Personel Yapısı

08.10.2006 tarihinde 26313 sayılı resmi gazetede yayımlanan kent konseyi yönetmeliğinde bu oluşum için kadrolu ve devamlı statüde çalışacak personel yapısı öngörülmemiştir. Yönetmeliğin sekretarya hizmetlerini düzenleyen 15 nci maddesinde aşağıdaki hükümler bulunmaktadır:

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

sekreterya hizmetleri, ilgili belediye tarafından önerilecek ve yürütme kurulu tarafından kabul edilecek görevliler tarafından yerine getirilir.

2. Sekreterya hizmetlerini yürüten personel, bu çalışmalarında yürütme kurulu başkanına karşı sorumludur.

Bu durumun kent konseyinin personel yapısının kurumsallaşmamasına nedeniyle uygulamada yeterli sayıda personelin görevlendirilememesine yol açabileceği ve bunun sonucunda da kent konseyinin işleyişinde sorunlar yaşanabileceği değerlendirilmektedir.

2.3.4. Kent Konseyi Yönetmeliğine Yönelik Eleştiriler

Kent konseylerinin oluşumunu düzenleyen yönetmeliğin 8. maddesi incelendiğinde kent konseyi katılımcılarının tespiti konusunda aşağıdaki belirtilen sakıncaların bulunduğu değerlendirilmektedir:

- "Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi" hükmü uygulamada sıkıntı yaratacaktır. Mahallin en büyük mülki idare amirinin bizzat katılmaması ve yerine temsilci görevlendirmesi bu oluşuma inanmamak, gerekli ilgiyi göstermemesi anlamına gelir ki bu durumda kent konseyinin etkinliğini zayıflatacaktır. Bu nedenle bu hüküm "Mahallin en büyük mülki idare amiri" şeklinde değiştirilmelidir.

- "Belediyenin içinde bulunduğu seçim bölgesi veya bölgelerinin milletvekilleri" hükmü planlamada merkezi yönetime daha yakın olan ve lobi faaliyeti yürütebilecek milletvekillerinin de kentlerine sahip çıkmalarını hedeflemesine rağmen özellikle nüfus ölçeği küçük kentlerde uygulamada katılımın istenilen seviyede gerçekleşemeyebileceği değerlendirilmektedir.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

veya temsilcisiò hükmü de alternatifli bir katılımcı ifade etmektedir. Belediye bakkanının katılmadığı bir kent konseyinin kentte yakayan hemkehriler nazarında ne kadar inandırıcı olabileceği tartışmaya açıktır. Bu yüzden bu hüküm ñBelediye bakkanı veya bakkan vekiliò keklinde değiştirilmelidir.

- ñSayısı onu geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluklarının temsilcileriò hükmü de sayısal sınırlamaya tabi tutulmuk bir hükümdür. On sayısı ile sınırlamak belki nüfus ölçeği dükünüldüğünde küçük bir ilçede görevli kamu kurumlarıpersonelinin büyük bir kısmını kapsar ama bu sayıbüyükkehirlerde yetersiz kalabilecektir. Bu hükümde sayısal ifade yerine ñgerekli görüldüğü kadarò ifadesinin getirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

- ñMeclis üye tam sayısının yüzde 30'unu geçmemek üzere, il genel meclisinin kendi üyeleri arasından seçeceği temsilcileriò hükmünde de oransal ifadenin yerine istekli üyelerin hepsinin kent konseyinin üyesi olabileceği hükmü getirilmelidir.

- ñBeldede tekkilatı kurmuk olan siyasi partilerin temsilcileriò hükmünün yerine beldede tekkilatı olmayan siyasi partilerin bağlı bulunulan bir üst yönetim merkezindeki tekkilatlarından temsilci seçerek belde kent konseyinde yer almalarıhükme bağlanmalıdır. Bu düzenlemenin siyasi birikim ve tecrübelerini sergilemede herkese ekit fırsatlar sunmasıaçısından daha demokratik olacağı değerlendirilmektedir.

- ñVarsa üniversiteden bir temsilci, birden fazla olmasıdurumda her birine temsilen bir üyeò hükmü de sayısal kısıtlamaya neden olmaktadır. Bu hüküm üniversitelerden istekli tüm akademisyenlerin temsilci olabilmesine imkan tanıyacak kekilde değiktirilmelidir. Kent konseyinin üye sayısının çok olmasının toplantıların organizasyonunu

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

...sraflē kalabileceği dükünülerek dükük tutulmaya çalışılmasının demokrasiye olan inancın ne denli dükük seviyede olduğunu göstermektedir.

- "Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarına birer temsilcisi katılır." hükmü de sayısal kısıtlamaya tabi tutulmuktur. Genel kurula salt vatandaş katılımına sadece bu meclis ve çalışma gruplarına gönüllü olarak katılan bireylerce gerçekleştirilebileceği dükünüldüğünde kısıtlamanın ne kadar anlamsız olduğu görülebilir. Bu nedenle hüküm "meclis ve çalışma gruplarından istekli herkes katılır." şeklinde değiştirilmelidir.

Kent konseyi yönetmeliğine yönelik literatür taramasısonucuna tespit edilen eleştiriler aşağıda listelenmiktir:

Kent konseyi yönetmeliğinin 5 nci maddesinde belirtilen "Kent konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler seçimlerinin sonuçlarının ilanınıtakip eden üçüncü ayın ilk haftasının ilk mesai günü, 8 inci maddede belirtilen kişi ve kuruluş temsilcilerinin katılımıile kurulur." hükmüne rağmen bazı belediyelerde kent konseylerinin oluşturulmadığı görülmüktür. Kent konseyi oluşumunu gerçekleştirmeyen belediyelere yasal yaptırım uygulanmasıgerektiği dükünülmektedir[139].

Kent konseyi yönetmeliğinin 11 nci maddesinde belirtilen "Yürütme kurulu, genel kurul tarafından iki yıllık süre için seçilen, en az beş kişiden oluşur. Yürütme kuruluna *belediye meclisi birinci başkan vekili*, bulunmamasıhalinde *ikinci başkan vekili* başkanlık eder." Hükmünün kent konseylerini belediye denetimine alan bir düzenleme olması nedeniyle demokrasinin özü ile bağdaşmadığı şeklinde değerlendirmelerin olduğu tespit edilmiktir[140].

[139] http://www.kenthaber.com/Arsiv/Haberler/, (31.12.2008)
[140] http://www.mudanyarehber.net/index.php, (31.12.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

apēsēile ilgili kent konseyi yönetmeliî inde harhangi bir düzenleme olmamasēKent Konsey'lerini Belediyeler finanse ediyor, Kent Konsey'leri özerk mi olsun? Böyle olursa para sorunu nasēl akēēr ? sorusunu gündeme takēmaktadēr. Bu konuda yapēlacak düzenlemelere ihtiyaç olduî u deî erlendirilmektedir[141].

Kent konseyi bünyesindeki meclis ve çalēkma gruplarēnēn seçimi yönetmeliî in 12 nci maddesinde ñKent konseyleri, görev alanēna giren konularda meclis ve çalēkma guruplarēoluкturabilir.ò hükmü dēkēnda seçim sistematiî i hususunda detaylē bir düzenleme bulunmaktadēr. Belediyelerin kent konseyi çalēkma yönergeleri incelendiî inde kent konseyi meclis ve çalēkma gruplarēnēn seçim sistematiî i için ayrēntēlē bir düzenlemenin de olmadēę ē görülmüктür. Bu durumun kent konseyinin meclis ve çalēkma gruplarēnēn oluкumunda demokratik uygulamalarēn olmadēę ē kaygēlarēna neden olduî u deî erlendirilmektedir[142].

Kent konseyi yönetmeliî inin 5 nci maddesinde belirtilen ñKent konseyleri belediye teкkilatē olan yerlerde, mahalli idareler seçimlerinin sonuçlarēnēn ilanēnētakip eden üçüncü ayēnēn ilk haftasēnēn ilk mesai günü, 8 inci maddede belirtilen kiki ve kuruluк temsilcilerinin katēlēmēile kurulur.ò hükmüne raî men bazē belediyelerde kent konseylerinin oluкturulmadēę ē, ancak; kent konseyi bünyesinde bulunmasē gereken çalēkma gruplarēnēn kurulduî u, bu gruplarēn belediyelerin güdümünde faaliyet gösterdiî i tespit edilmiктir. Bu tarz yapēlanmalarē önleyici yasal tedbirlerin alēnmasē gerektiî i deî erlendirilmektedir[143].

Kent konseyi yönetmeliî inin toplantēve görüкme usulünü düzenleyen 13 ncü maddesi ñKent konseyi organlarē, çalēkma yönergelerinde belirlenen yer ve zamanlarda üye tam sayēsēnēn salt çoî unluî u ile olaî an olarak toplanēr ve katēlanlarēn salt çoî unluî u ile karar alēr.ò hükmüne amirdir. Ancak; uygulamada çalēkma yönergelerinde kent konseyi genel kurulu ile baî lē

[141] http://www.mudanyarehber.net/index.php, (31.12.2008)
[142] http://www.bizimsilivri.com/haberdetay.asp?ID=224, (31.12.2008)
[143] http://www.bizimsilivri.com/haberdetay.asp?ID=224, (31.12.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

amanlarının 6 ayda 1 kez toplanacak kekilde düzenlendiği tespit edilmiktir[144]. Bu durumun kent konseylerinin etkinliğini azaltacağı değerlendirilmektedir[145].

Kent konseyi yönetmeliğinin kent konseyinin oluşumunu düzenleyen 8 nci maddesi f), h) ve ı) fıkralarında belirtilen temsilcilerin seçimlerinin kent konseyi yönetmeliğinde temsilci seçim usul ve esaslarının ayrıntılı olarak düzenlenmemesi nedeniyle belediyelerin siyasi tercihleri parelelinde yapıldığı yönünde şikayetler tespit edilmiktir. Bu nedenle ilgili maddede belirtilen temsilci seçiminin yönetmelikte ayrıntılı olarak düzenlenmesinin kent konseylerini daha demokratik bir yapıya kavuşturacağı düşünülmektedir[146].

2.4. YG 21 İle Kent Konseyinin Farkı

Yerel gündem 21 öncelikle yerel sürdürülebilir kalkınma sorunlarının çözümüne yönelik uzun dönemli stratejik bir planın hazırlanması ve uygulanması yoluyla yerel düzeyde Gündem 21'in hedeflerine ulaşılmasını amaçlayan katılımcı, çok sektörlü bir süreçtir. Yerel düzeyde "sürdürülebilir kalkınma" ya yönelik katılımcı eylem planlaması süreci niteliğindeki Yerel Gündem 21, dünyada ve Türkiye'de sergilediği özellikleriyle 21. yüzyılın demokratik "yerel yönetişim" anlayışını ifade etmektedir. Yerel Gündem 21, mevcut faaliyetlerin uzayıp giden listesi içinde yer alan sıradan bir yerel program veya proje değil, tersine, yerel yönetişimin tüm alanlarını ve aktörlerini yatay ve dikey olarak kucaklayan, bu bütünlük içerisinde yeni bir anlayış, yeni bir yönetim ahlakı geliştirilmesini içeren bir ana süreç niteliğini taşır.

Kent konseyinin kuruluş amacı ve yapısına ilişkin temel düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Kent Konseyi" başlığını taşıyan 76. maddesi ile yapılmıştır. Kent konseyi YG 21'in hedeflediği sürdürülebilir kalkınma ve yerel

[144] http://www.adiyamanhaber.com/b/modules.php, (31.12.2008)
[145] http://www.milliyet.com.tr/Ege/HaberDetay.aspx, (31.12.2008)
[146] http://www.dikiligercekhaber.net/haber_detay.asp, (31.12.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

dükında kuruluk amacında belirtildiği gibi kent konseyinin kuruluk amacı "Kent yakamında; kent vizyonunun ve hemkehrilik bilincinin geliktirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlakma ve dayanıkma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ilkelerini hayata geçirmeye çalıkmak" olarak belirtilmiktir. Bu anlamda kent konseyi ile YG 21 arasındaki temel fark YG 21'in sürdürülebilir kalkınma ve yerel yönetikimi temel alan daha genik ölçekli ana uygulama sistematiği olması, kent konseyinin ise; kentlilik bilincini geliktiren, kentin hak ve hukukunu koruyan, kentteki insan ilikkilerini geliktiren bir olukum olmasıdır.

2.5. Yerel Demokrasi Kent Konseyi İlikkisi

Danıkma konseyi iklevi yüklenen kent konseylerinin kuruluku ile kentte yakayan yurttakların kentin geleceği ine yönelik ve kent yakamında daha anlamlı kılacak çalıkmalar hakkında bilgi sahibi olmaları, bu konuları tartıkarak ortak bir karara varmaları, yerel yönetimin birlikte yönetelim anlayıkına karkı sahip oldukları bilgi birikimleri ve deneyimleri ile katkıda bulunmaları ve böylece demokrasinin fonksiyonlarından biri olan katılım fonksiyonunu gerçeklektirmeleri hedeflenmiktir.

Bu anlamda kent konseyleri yerel yönetimlere seçimler vasıtasıyla yurttaklardan aldıkları idare yetkisini kısmen de olsa paylakma olanağı sağlar. Çünkü, kent konseylerinin kararlarının bağlayıcı olmadığı 5393 sayılı belediye kanununun 76 ncı maddesinde "Kent konseyinde olukturulan kararlar belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir." ifadesi ile belirtilmiktir. Ancak, iletikimin bu kadar yoğun olduğu günümüzde artık yerel yönetimlerin kent konseylerinde alınan kararları görmezden gelemeyeceği dükünülmektedir. Bu kekilde takınılacak olumsuz tutum ve eylemlerin kent konseylerini etkinsizlektireceği, yerel demokrasinin gelikmesine katkıda bulunmayacağı değerlendirilmektedir.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ē ku anki haliyle temsili demokrasi ile benzekir. Mahalli idareler seçimlerinden sonra belediye bakkanē bakkanlę ēnda toplanan kent konseyleri kendi yapęlarē içerisinde belirlenmik yasal temsilcilerin seçilerek genel kurulun oluкturulmasęyla faaliyetlerine baklarlar. Bu haliyle katęlęmcēgruplarēn kendi yapęlarēiçerisinde temsilci belirleme süreci siyasi partilerin aday belirleme sürecine benzetilebilir. Kent konseyi uygulamasēnda demokrasinin araçlarē olarak nitelenen unsurlardan parlamento kent konseyine, anayasa kent konseyi yönetmelîine, siyasi partiler genel kurulu oluкturan farklē temsilcilere/temsilci kümelerine, sivil toplum örgütleri genel kuruldaki sivil toplum kuruluкlarē temsilcilerine örnek olarak verilebilir. Kent konseyi oluкumunda kolluk kuvvetlerinin iklevini görecek bir unsur bulunmamaktadē.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YEREL DEMOKRASİ UYGULAMASI OLARAK BURSA KENT KONSEYİ

3.1. Bursa İline Ait Kısa Bilgiler

3.1.1. Bursa'nın Coğrafi Konumu, Doğal Yapısı ve Önemi

Bursa, Marmara Bölgesi'nin Güney Marmara bölümünde 40 derece doğu meridyeni ve 28-30 derece kuzey paralel daireleri arasında yer almaktadır. Türkiye'nin 4. büyük kentidir. Bursa ili kuzeyinde Marmara Denizi ve Yalova, kuzeydoğuda Kocaeli ve Sakarya, doğuda Bilecik, güneyde Kütahya ve Balıkesir illeri ile çevrilidir. İlk şehir Uludağ'ın yamaçları boyunca kurulmuş ve gelişmiştir. Çok eski yıllardan bu yana büyük kültürlerin beşiği olmuştur. Hitit, Lidya, Frigya, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı kültürleri Bursa'da izlerini bırakmıştır. Kent, Bizanslılar'dan alındıktan sonra özellikle Osmanlı Başkenti olarak büyük bayındırlık çalışmalarına sahne olmuştur. Bursa, özellikle 1940'lardan sonra ovaya doğru genişlemiştir. Birinci derece deprem kuşağı üzerinde bulunan şehir, 1855 ve 1905 depremlerinden büyük zarar görmüştür. Bursa, Osmanlı başkenti olduktan sonra hızla gelişmiş ve Ortadoğu ülkelerinden Anadolu'yu aşarak gelen yollar, bu merkeze doğru yönelmiştir. Bunun sonucunda kent 15.yy'da dünyanın başlıca ticaret, sanayi ve kültür şehirlerinden biri haline gelmiştir. Bazı kaynaklara göre nüfusun o dönemde 100.000'i geçtiği belirtilmektedir. Bursa'nın rakımı 155 m, yüzölçümü 10.819 km2 dir[147].

3.1.2. Ulaşım

Bursa'ya karayolu ile ulaşım Ankara, İstanbul ve İzmir karayollarıyla sağlanmaktadır. Denizyolu ile ulaşımda İstanbul üzerinden Mudanya

[147] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=104, (15.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

bulunmaktadır. Bursaya havayolu ile ulaşımda ise Yenişehir havaalanı kullanılmaktadır. Bursada demiryolu hattı bulunmadığından demiryolu ile ulaşım imkanıbulunmamaktadır.

3.1.3. Bursa'nın Tarihi

Bursa ve çevresi, çok eski yıllardan bu yana büyük kültürlerin beşiği olmuştur. Bulunduğu alan ve Asya ile Avrupa arasındaki bir bölgede olmasının nedeniyle hem Asya, hem de Avrupa kültüründen etkilenen Bursa'da Hitit, Lidya, Frigya, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı kültürleri izler bırakmıştır.Tarih içinde, Bithynia ve Mysia bölgeleri içinde kalan kentin çevresinde Nikaia / Nicea (İznik), Cius / Kius (Gemlik), Apameia (Mudanya), Apollonia (Gölyazı), Miletapolis (Mustafakemalpaşa), Kalchedon (Kadıköy), Nicomedia (İzmit), Antiocheia (Yalova) şehirleri yer almaktaydı Antik yazar Strabon; Bithynia sınırlarının doğuda Sangarios (Sakarya) nehri boyunca, kuzeyde Byzantion (İstanbul) ve Kalchedon (Kadıköy), batıda Parapontis (Marmara denizi), güneyde Mysia ve Hellepontus Phrygiri'asıle sınırlandığını belirtmektedir. Bursa'nın tarihi geçmişi Neolitik (M.Ö. 8000-5000-Cilalı Taş Devri), Kalkolitik (M.Ö. 5500-3000-Bakır-Taş Devri) dönemlere kadar inmektedir. İznik gölü çevresinde Tepecik, Söğüt ve Mekece yörelerinde Neolitik, Sölöz'de Kalkolitik Çağa, Orhangazi, İlıpınar'da Neolitik ve Kalkolitik Çağlara, İznegöl şehir merkezinde "İznegöl Höyüğünde" Troia I-Tunç Çağı (M.Ö. 3000-2500) ile Çağdaş yerleşimlere rastlanılmıştır. İznik, İznegöl ve Yenişehir ovalarında yapılan yüzey araştırmalarında ise tarihinin Eski Tunç çağına kadar indiği tespit edilmiştir.M.Ö. 1700-1200 tarihleri arasında Anadolu'da Hitit hakimiyeti görülür. M.Ö.1200'lerde Trakya üzerinden Anadolu'ya gelen göçler neticesinde yıkılan Hitit imparatorluğu M.Ö. 9-6. yüzyıllarıarasında Anadolu'nun güney ve güneydoğu bölgelerinde çeşitli Geç Hitit Beylikleri adı altında yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Hitit'lerin Bithynia ve Mysia bölgelerine kadar yayıldıklarıdüşünülmektedir[148].

[148] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=104, (15.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ile Batı Anadolu'da Frig (M.Ö. 750-546/300) hakimiyeti görülür. Ayrıtarihlerde Doğu Anadolu bölgesinde maden ticaretini elinde tutan Urartu'lar yakamaktaydı. Trakya üzerinden Anadolu'ya giren Frigler önce Marmara denizinin güney ve güney doğusunda yerleşmişlerdir. Bursa ve çevresinin de Frigler tarafından iskan edildiği sanılmaktadır. Frigler, Trakya üzerinden gelen yoğun göç dalgalarısonucu Orta Anadolu'ya kayarak Gordion'u başkent yaparlar. Batı Anadolu'da ise Lidya (M.Ö. 700-300) uygarlığı varlığını sürdürmekteydi. Lidya krallığını yıkan Persler (M.Ö. 545-333), bütün Anadolu'ya yayılarak Bursa ve çevresine de hakim olurlar. Bu dönemde Daskyleion (Bandırma-Ergili)'da Pers Satraplığı bulunmaktaydı. Persler'in Anadolu'daki ikiyüzyıllık hakimiyeti Büyük İskender'in M.Ö. 333'de Pers kralı Darius'u yenmesine kadar devam etmiştir. Persler'in başarısı Batı Anadolu şehirlerinin ayaklanmasına neden olmuştur. Bu ayaklanma içinde Bithynia bölgesi şehirleri de yer almaktaydı. Bithynia bölgesi halkı M.Ö. VII yüzyılda Trakya'dan göç eden Bityn ve Tyni kavimlerinin bu bölgeye yerleşmesi ile meydana gelmiştir. Bithynia bölgesi kral I. Nikomedes (M.Ö. 279-250) zamanında en saygın krallık haline gelmiştir. Krallık IV. Nikomedes döneminde M.Ö. 74 tarihinde Roma imparatorluğuna bağlanmıştır.Bursa ve civarıönceleri Bithynia olarak anılmaktaydı. Bithynia'nın en eski halkı Bebryk, Migdones ve Mariandini'lerdi. Avrupa'dan gelen Bithyn'ler adlarını tarihten sildikleri Bebryk'lerin yerine yerleşmişlerdir. Bugün Anadolu' nun en eski halkının M.Ö. VII yüzyılda göç eden Bithynia'lılar olduğu kabul görmüştür. Sonra da Mysia'lılar gelmiştir. Adını Bithynia kralı 1. Prusias'dan alan Bursa ve çevresi çok eski çağlardan beri yerleşimlere sahne olmuştur. 1942 yılında Alman Arkeologlarca İznegöl höyüğünde gerçekleştirilen kazılarda höyüğün; en alt tabakalarındaki buluntuların Troya I, daha üst tabakalarındaki buluntuların ise Bozüyük ve Demircihöyük ile çağdaş olabileceği ortaya çıkmıştır. 1948'de İznik gölünün kuzeyinde yapılan yüzey araştırmalarında tak devirlerinde kurulduğu anlaşılan bazı höyükler saptanmıştır. 1955'de yapılan bir başka araştırmada pretohistorik (yazılı tarih öncesine geçiş dönemi) kalkolitik (bakır-taş çağı) buluntularına rastlanmıştır. Aynı yörede

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ınç Çaî ēnēn preklasik Lydia çanak çömlekleri elde edilmiktir[149].

Orhangazi ilçesi yakēnlarēndaki Ilıpēnar höyüî ünde 1986 yıēndan bu yana yapılan kazē çalıkmalarında üst üste altēyedi yerlekim alanē saptanmıken, bu höyüî ün yakēnlarēndaki Hacıartepe höyüî ünün tak devrinden kalma bir yerlekim alanē olduî u belirlenmiktir. M.Ö. V. Yüzyılda yazılan Herodot tarihinde Kius/Gemlik, Bursa ve çevresinde var olan ve Argonotlarēn kolonisi olan tek kenttir. Kius/Gemlik'in kuruluku M.Ö. XII yüzyıla kadar çıkar. Apemea/Mudanya kentinin ise M.Ö. X. yüzyılda kurulduî u sanılmaktadır. Uluabat gölü üzerindeki Apollonia/Gölyazēyerlekiminin de M.Ö. VI. yüzyıldan önce kurulduî u sanılmaktadır.Krezus/Kroisos (M.Ö. 561-546) tarafēndan Lidyalılarēn egemenliî ine sokulan Bursa bölgesi daha sonra bir süre Pers/Kıan egemenliî ine girmik ve bu savaklar sırasında tahrip olmuktur. Kadıköy'de kurulan Chalchedon Cumhuriyeti, Bursa ve civarēnē saldırılarla tahrip etmiktir. Dedaldes, Kıanlılara karkı savakarak bir bakēma baî ēmsız bir Bithynia Devleti kurmuktur. Dedaldes'in oî lu Boritas ve onun oî lu Bas/Byas (M.Ö. 378-328) Bithynia krallıēnēn ilk kralı sayılmaktadır. M.Ö. III. Yüzyılda Mudanya'da Myrleia/Apameia kenti, M.Ö. II. Yüzyılda Mustafakemalpaka yakēnlarēndaki Melde tepesinde antik Miletopolis kenti, 356 yılında Orhangazi'de Basilinopolis kenti kurulmuktur. Tüm bu antik kentlerin dıkında, Kıznik gölünün güneyinde bugünkü Sölöz köyünde Pythopolis, Yenikehir'de Otroia, Orhaneli'de Adriani, Karacabey'de Kremastis, Ekkel'de Dasklium, Çekirge' de Plai, Kurkunlu'da Brillos gibi ikinci derece önemde olan yerlekimler de vardır. Bölgenin bir diî er önemli kenti de Nicea/Kıznik' tir. M.Ö. V. Yüzyıldan önce kurulan ve Helikore adınētakıyan Kıznik, M.Ö. 316 yılın da ikgal edilip Yunan kolonisi olmuktur.M.Ö. I. yüzyılda yakayan Strabon'un ünlü coî rafyasında Bursa kenti ile ilgili en eski bilgi ku kekilde yer alır; "Prusa, 'Mysia Olympos'u eteklerinde kurulmuk ve iyi yönetilen bir kenttir. Frigyalılar ve Mysialılar ile sınır komkusu olan bu kent, Kroisos'a karkı savakan Prusias tarafēndan kurulmuktur"[150].

[149] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=104, (15.10.2008)
[150] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=104, (15.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

n coğrafyacısı Bizantion'lu Etien'e göre de Bursa; Cyrus ile çağdaş olan Kral Prusias döneminde kurulmuştur. Bursa, Bithynia kralı I. Prusias (M.Ö. 232-192) döneminde kent statüsüne yükseltilip çevresi surlarla çevrilmiştir. Roma ile yaptığı savaşı kaybeden Kartaca Kralı Hannibal, askerleriyle birlikte sığındığı I. Prusias tarafından büyük itibar görmüş ve krala minnettarlığının belirtisi olarak M.Ö. 185' de Bursa kentini kurmuş, bu nedenle de kente Prusa adı verilmiştir[151].

Bursa'nın kuruluşuyla ilgili bu en eski bilgi M.Ö. II.-III. yüzyılda yaşamış Plinius'a aittir. Ancak, yöreye ait kesin bilgiler M.Ö. 700'lere dayanmaktadır. Homeros bölgeden Mysia olarak söz etmektedir. Günümüzde ise Bursa yöresinde Mysia yerleşmelerini anımsatan iki yerleşim bulunmaktadır: Misi (Gümüştepe) ve Misebolu (Aydınpınar).Prusia adı zamanla Prusa, sonra da Bursa'ya dönüşmüştür. Bithynia Krallığı ile Bergama Krallığı arasındaki savaşlar neticesinde zayıflayan Krallık, M.Ö. 74'te Roma İmparatorluğu tarafından gönderilen Proconsul'lerce (Eyalet Valisi) yönetilen bir Asya Eyaleti haline gelmiştir. Bursa M.S. 395'ten 1326 yılları arasında ise Bizans dönemini yaşamıştır. M.S. 555'lerde bölgede ipek üretimine başlanmış ve doğal sıcak sularından dolayı küçük bir kaplıca kenti kurulmuştur[152].

3.1.4. Osmanlı Dönemi ve İlkler İçin Bursa

Osmanlılar Bursa'yı aldıklarında kent sadece hisar içinden ibarettir. Fetih sırasında uzun süren kuşatmalar esnasında Bursa çevresinde mahalleler kurulmuş, Orhan Gazi, adına bir külliye yaptırmıştır. Surlar dışında mevcut yerleşmeye yakın, hâkim noktalarda cami, hamam, imarethane, darüşşifa, medrese gibi kamu yapıları inşa edilerek bu külliyelerin çevrelerinde konut alanları yaratılmış ve böylece bir yerleşme geleneği başlamıştır. Bursa'da yapılan anıtlar içinde en büyük payı cami ve mescitler oluşturur.

[151] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=104, (15.10.2008)
[152] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=104, (15.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

üzere ilk Osmanlı Sultanlarının eserlerinin büyük çoğunluğu Bursa'da yapılmıştır. Bu nedenle Osmanlıların ilk devirlerine özgü mescit ve cami yapımı Bursa'da gelişmiştir. Kanatlı veya "Ters T" planlı camiler olarak adlandırılan bu yapılar, adeta Bursa ile özdeşleşmiştir.Orhan Gazi'nin şehrin doğusuna yaptırdığı külliyeye karşın Sultan I. Murat, Çekirge'de yaptırdığı külliye ile şehrin batıya gelişimini hedeflemiştir. Kentin ana merkezini Ulucami ve Kapalıçarşı belirler. Bu bölgenin özelliği günümüze kadar değişmeden gelmiştir. Bursa'daki mescit ve camiler, sadece ibadet için değil, mahallenin birer meclis binası olarak da kullanılmıştır. Yeşil caminin XIV. yüzyılda hükümet binası olarak kullanıldığı bilinmektedir.Osmanlı İmparatorluğunun ilk 200 yıllık döneminde dış yerlere göre Bursa, büyük gelişmeler göstermiş, bir çok mimari yapı ile süslenmiş, devrinin tanınmış medreseleri ile bilim aleminin merkezi olmuş, canlı bir ticaret şehridir. Osman Gazi zamanında 11, Orhan Gazi zamanında 130, I. Murad döneminde 66 ve Yıldırım Bayezid döneminde 111 anıt yapı yapılmıştır[153].

Yapılan bu anıtların da 140'ı cami veya mescit, 30'u medrese, 7'si okul, 5'i han, 2' si kervansaray, 45'i hamam, 27' si türbe, 3'ü köprü, 5'i kale, 17'si imaret, 6'sı saray, 24'ü zaviyedir. Bu dönemdeki anıtların çok büyük bölümü de Bursa ve ilçelerinde yapılmıştır ve büyük çoğunluğu dinsel yapılardır.1390 yılında Yıldırım Bayezid tarafından yaptırılan ve Osmanlı Devletinin ilk hastanesi olarak kabul edilen Yıldırım Darüşşifası, 1399 yılında Yıldırım Bayezid tarafından yaptırılan, Evliya Çelebi'ye göre Bursa'nın Ayasofya'sı olan 20 kubbeli Ulucami, 1421 yılında Çelebi Sultan Mehmet tarafından yaptırılan ve Bursa'nın en değerli anıtsal yapısı olan Yeşil Türbe, 1425 yılında Sultan II. Murat tarafından yaptırılan "Bursa kemerli" ve "Ters T" planlı Muradiye Camii, XV. yüzyılın başında Yıldırım Bayezid'in kızı ve Emirsultan'ın eşi Hundi Fatma Hatun tarafından yaptırılan, Bursa camileri içerisinde en geniş ve en güzel avlusu olan Emirsultan Camii, Bursa'nın mekânsal gelişimini etkileyen ve geçmişi günümüze taşıyan sanat eserleridir. 1900'lü yıllarda Bursa'da 253 türbe belirlenirken; bugün 45'i türbe, 19'u

[153] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=110, (15.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

türbe ayakta kalabilmiktir. Bursa tarih boyunca önemli bir ticaret kenti idi[154].

Han ve bedestenler birer ticaret merkezi görevi üstlenirlerdi. Çin'in, Orta Asya' nın ve Kıtan'ın ham ipeği ini, baharatını, cam ve porselenlerini, sanatını batıya takıyan kervanlar, hanlar bölgesinde konaklayıp, mal bırakır ve Bursa ipeklisini yükleyerek dönerlerdi. Floransa, Venedik ve Lofça ile birlikte dünyadaki 4 çarkı köprüden biri olan ve üzerinde 30 dükkânın bulunduğu Irgandıköprüsü, 1442 yılında yapılmıştır. Bursa' da yapılan 25 kadar handan bugün 13 tanesi ayakta kalabilmiktir. Bursa, 1453'te İstanbul'un fethine değin Osmanlının kuruluk dönemindeki bakkent konumunu korumuk ve sürekli gelikmiktir. Ancak Edirne'nin Murat Hüdavendigar zamanında bakkent olmasın ve Osmanlı Ordusu'nun Rumeli'ye geçerek tutunmasından sonra; Bursa ümeranın ve Türkmen akıncılarının gaza üssü olmaktan uzaklakmak, giderek önemini yitirmeye bakılamıştır. Bununla beraber, gerek ekonomik gelikmesi, gerekse Anadolu seferleri için zorunlu bir merkez üs niteliği ini korumasın açısından geleneksel bakkent sayılma konumunu sürdürmüktür. İstanbul'un fethi ile Bursa Marmara Bölgesi'nde çarkı, pazar ve hanları ile önemli bir ticaret merkezi; medreseleri ile kültür kehri olarak önemini devam ettirmiktir[155].

Osmanlı Dönemi Bursası sıcak kaplıcalar açısından da zengin bir kenttir. Kaplıcalarla ilgili en erken bilgi M.S. 82 yılına kadar iner. Bursa hamamlarının Türklerden önce Romalılarca yapıldığı yazılı belgelerde yer almaktadır. 1927 yılında Bursa'da 50 hamam varken, günümüzde ancak 37 tarihi hamam ayakta kalabilmiktir. 1839'da Bursa, Hüdavendigar Vilayeti'nin merkezi olurken Bilecik, Kütahya, Karesi (Balıkesir), Karahisar (Afyon) ise bağlı sancaklardır[156].

[154] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=110, (15.10.2008)
[155] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=110, (15.10.2008)
[156] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=110, (15.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

8 Temmuz 1920'de Bursa'nın Yunanlılar tarafından işgalinden sonra, 11 Eylül 1922'de yeniden Türk egemenliğine geçmiştir. 29 Ekim 1923'te ilan edilen Cumhuriyet ile birlikte Bursa şehri kültür, sanayi ve ticaret merkezi olarak gelişmesini sürdürmüştür.

Cumhuriyet dönemiyle birlikte planlama çalışmalarına başlanan şehirde, 1960'lı yıllardan itibaren sanayinin önemi artmış, kentin nüfus ve kentsel gelişimi hızlı bir değişime uğramıştır. Coğrafi konumu, tarımsal, ticari ve sanayi potansiyelinin yüksek oluşu kentin çekiciliğini her dönem korumasını sağlamaktadır. Hızlı sanayileşme, göç ve nüfus artışı beraberinde çevre kirliliği, kaçak yapılaşma, işsizlik, suç oranının artması gibi dünyanın büyük metropollerine özgü birçok kentsel sorunu da doğurmuştur. Bu sorunlarla mücadele etmek için 1990'larda başlayan bir hareketle yerel, ulusal ve uluslararası kaynaklardan yararlanarak içme suyu, kanalizasyon, ulaşım, eğitim, çevre kirliliği, güvenlik, sağlık ve istihdam gibi konularda önemli adımlar atılmaya başlanmıştır. Sivil toplum örgütleri, özel sektör, üniversite ve vatandaşların giderek artan duyarlılığına cevap verebilmek için yeni parklar, binalar, kültür merkezleri, çevresel yatırımlar ve kentsel düzenlemeler yapılmaktadır. 1 Ekim 1925'te temeli atılan Bursa Dokumacılık Fabrikası (Küçük) 1927 yılında hizmete açılmıştır. Küçük, Kültürpark'ın bitişiğinde 32 dönüm arazi içinde, tarihi binalarıyla müze gibi bir kuruluştur. Bursa yöresinde koza üretiminin ve ipekböcekçiliğinin teşviki amacıyla Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla İş Bankası tarafından yaptırılmıştır. 1940'larda Yün-iş ile birleşen Küçük, 1991'de özelleştirilmiştir. Tarman Grup adlı özel sermaye grubu tarafından işletilmektedir[157].

1933 ü 1937 yılları arasında uygulanan 1. Beş Yıllık Sanayi Planında tekstil, kendir-kesen, demir-çelik, porselen-çini, klor, suni ipek, selüloz ve kağıt tesisleri, şeker, süngercilik ve gül sanayileri gibi alanlar yer almıştır. Bu kapsamda, 1938 yılında Bursa Merinos Fabrikası ve Gemlik Suniipek

[157] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=110, (15.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

merbank Merinos Yünlü Sanayi Dokuma Fabrikasę, Türk ekonomi tarihinin simgelerinden birisi haline gelmiş tekstil fabrikasıdır. İşmet İnönü tarafından 28 Kasım 1935'te temeli atılan fabrika 2 Şubat 1938 günü Atatürk tarafından işletmeye açılmış ve Türk sanayisinin en büyük fabrikalarından birisi olmuştur[158].

Ülke tekstilinde Sümerbank iplik üniversitesi olarak tanımlanırken, Merinosta da Yünlü Fakültesi yakıştırmasę yapılmıştır. Kapatılana kadar Türk Silahlı Kuvvetleri için giysi üretimi yapmaya devam eden Merinos, 2004 yılında Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından kapatılmıştır. 2004 yılında fabrikanın arazisi ve üzerindeki gayri menkuller ücretsiz olarak Bursa Büyükşehir Belediyesine tahsis edilmiştir[159].

Günümüzde Merinos Kentsel Dönüşüm Projesi adı verilen bir projeyle Merinos tesislerini yeniden kente kazandırmak için çalışmalar sürmektedir. Proje, açık arazinin Merinos Kültür Parkı adıyla yeşil saha olarak düzenlenmesini; Atatürk Kongre ve Kültür Merkezi adıyla İstanbul Lütfü Kırdar Kongre Sarayından daha büyük bir kongre merkezi inşasını, bölgede Ulusal Tekstil Müzesi, Modern Sanat Müzesi ve Spor Müzesi oluşturulmasını içermektedir. Projeye göre Merinos Tesislerinin müdür evi, iplik işletmesi, tabldot salonu, su kulesi, soğutma kulesi, puantörlük yapıları korunacaktır. 1935 yılında Gemlik'te temeli atılan ve 1938 yılında hizmete açılan Sunî ipek Viskon ve Selefon Fabrikasę, zamanla teknolojinin eskimesi sonucu üretimini durdurmuş, 1997 yılında özelleştirme kapsamında Sümer Holding bünyesinde satışa sunulmuş, 1998'de Tekel'e devredilmiştir. 2002 yılında da, 293 dönümlük araszisi Uludağ Üniversitesine devredilmiştir. 2006 yılında, Asım Kocabıyık Kültür Eğitim Vakfının katkılarıyla Gemlik Asım Kocabıyık Meslek Yüksekokulu olarak faaliyet göstermeye başlamıştır. Cumhuriyet döneminde ulaşım ağı da yaygınlaştırılmış, yabancı şirketlerin yönetiminde bulunan demiryolları devletleştirilmiş ve yeni demiryolları yapılmıştır. Bu

[158] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=110, (15.10.2008)
[159] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=110, (15.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

a Mudanya ï Bursa hattē satēnalma yolu ile devletlektirilmiktir[160].

3.2. Bursa Büyükkehir Belediyesi

3.2.1. Kuruluku

Bursaôda ilk belediye 1867 yēlēnda kuruldu. Bursaômēn Büyükkehir Belediyesi oluku ise 1987 yēlēndadēr. Bu tarihten itibaren Bursa Büyükkehir Belediyesi faaliyetlerine nüfus ölçeî indeki büyümeye paralel olarak hizmet çekitliliî i ve hizmet kalitesindeki iyilekmelerle devam etmektedir.

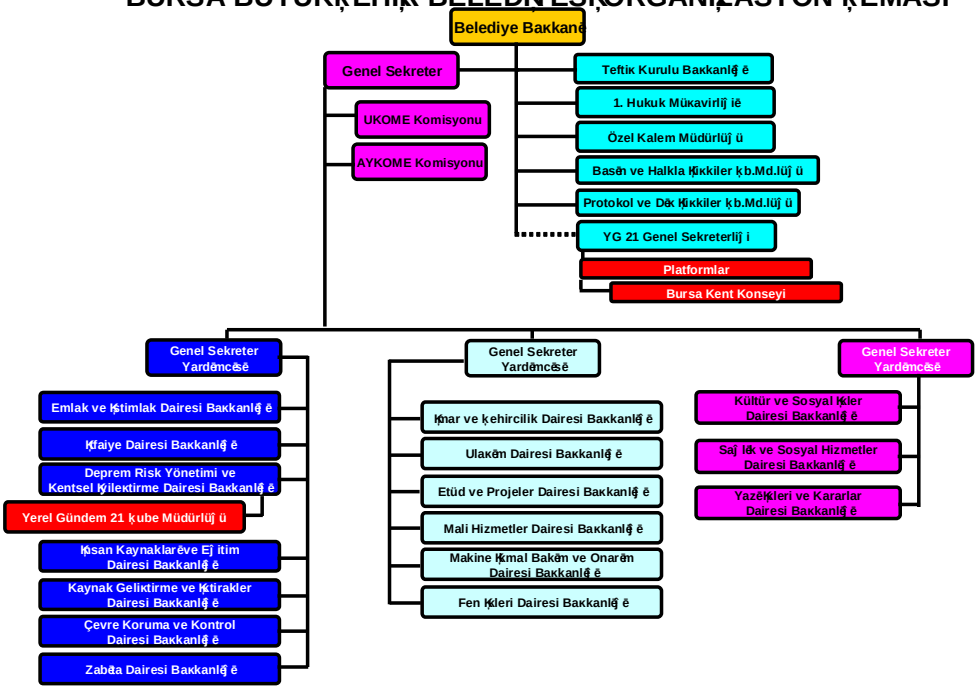
3.2.2. Örgüt Yapēsē

Hikmet ķAHĶN bakkanlēēnda yönetilen Bursa Büyükkehir Belediyesiômin genel karar organēolan Büyükkehir belediye meclisi 77 üyeden olukmaktadēr. Bunlardan 22ôsi baî lē belediye bakkanlarē olup diî er üyelerin 35ôi Adalet ve Kalkēnma Partisi (AKP), 6ôsē Doî ru Yol Partisi (DYP), 4ôü ise Cumhuriyet Halk Partisi (CHP),1ôi Baî ēmsēz Türkiye Partisi (BTP), 5ôi Anavatan Partisi (ANAP), 1ôi Demokratik Sol Parti (DSP), 3ôü de baî ēmsēzlarēn temsilcisi olarak görev yapmaktadēr. Karar ve yürütme organē belediye encümeni; belediye bakkanē ve 5 atanmēk, 5 seçilmik üye olmak üzere toplam 10 üyeden olukmaktadēr. Belediye örgütünde yönetici olarak 1 genel sekreter, 3 genel sekreter yardēmcēsē, 3 müdür, 16 daire bakkanē, 50 kube müdürü görev yapmaktadēr. Belediyenin insan kaynaklarēna bakēlēēnda 2006 yēlē sonu itibariyle Bursa Büyükkehir Belediyesi; 669 memur, 28 sözlekmeli sanatçē, 193 büro elemanē, 1076 geçici ikçi, 120 kadrolu ikçiden olukan 2086 personeli ile hizmet vermektedir.

[160] http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=110, (15.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ORGANİZASYON ŞEMASI



(Kaynak: http://www.bursa-bld.gov.tr/bbb_idari2.asp?sayfa=idari, 30.08.2008)

Bursa Kent Konseyi Bursa Büyükşehir Belediyesinin idari yapılanmasında bulunmamaktadır. Ancak şekil 2.3'de gösterilen Bursa Büyükşehir Belediyesi YG 21 organizasyon şemasi incelendiğinde kent konseyinin doğrudan belediye başkanına bağlı YG 21 genel Sekreterliğinin altında platformlar bölümünde yer aldığı görülmektedir. Halihazır durumda Bursa Kent Konseyinin idari yapılanmada kurmay fonksiyon ifa eden bir oluşum olarak doğrudan belediye başkanına bağlıYG 21 Genel Sekreterliğinin altında ona bağlı platformlar içerisinde konumlandırılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ulamalarē

3.3.1. 5393 Sayīlī Yasa Sonrasē Kent Konseyi ve YG 21 Uygulamalarē

Bursaâda kent konseyi ile Yerel Gündem 21 çalēşmalarē 5393 sayīlı yasa sonrasēnda herhangi bir değişikliğe uğramadan devam etmektedir. Sadece Bursa Kent Konseyiânin 27.12.2007 tarih ve 49 sayīlı toplantēsēyla hazērlanan yeni kent konseyi çalēşma yönergesi kabul edilerek yürürlüğe sokulmuştur.

3.3.2. Yerel Gündem 21 Meclis, Konsey ve Çalēşma Gruplarē

Bursaâda Yerel Gündem 21 kapsamēnda oluşturulan meclis, konsey ve çalēşma gruplarē şunlardēr:

Meclisler:

- Çocuk Meclisi,
- Kadēn Meclisi,
- Engelliler Meclisi.
- Kent Konseyi

Konseyler:

- Gençlik Konseyi.

Çalēşma Gruplarē

- Arazi Kullanēmē ve Su kaynaklarē Çalēşma Grubu.
- Arkeoloji Çalēşma Grubu.
- Bursa'da Kestane Üretiminin Geliştirilmesi Çalēşma Grubu.
- Çevre Çalēşma Grubu.
- Doğa Aktiviteleri Çalēşma Grubu.
- Erguvan Çalēşma Grubu.
- Kültür, Sanat ve Eğitim Çalēşma Grubu.
- Tiyatro Çalēşma Grubu.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

- ēkma Grubu.
- Tarihi Kültürel Miras Çalēkma Grubu.
- Sosyal Dayanēkma Çalēkma Grubu.
- Eğitim Çalēkma Grubu.
- Turizm Çalēkma Grubu.
- Uludağ Çalēkma Grubu.
- Gösteri SanatlarēTopluluğu Çalēkma Grubu.
- Kızcı Liderleri Çalēkma Grubu.
- Sanatçılar Çalēkma Grubu.
- Halk OzanlarēÇalēkma Grubu.
- Müzik Eğitim Çalēkma Grubu.
- Sağlık Çalēkma Grubu.
- Ressamlar Çalēkma Grubu.
- Sokak Hayvanlarēnēn Rehabilitasyonu Çalēkma Grubu.
- Hemkehri Dayanēkma Dernekleri Çalēkma Grubu.
- Motosikletli Çalēkma Grubu.
- Spor Çalēkma Grubu.
- Kaçak Yapēile Mücadele Çalēkma Grubu.
- Emekliler Çalēkma Grubu[161].

Her kentin bulunduğu coğrafi konumu, iklimsel özellikleri, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel durumu ile demografik yapēsēnēn ve önceliklerinin farklēolmasē nedeniyle belediyeler bazēnda YG 21 kapsamēnda kurulan meclis ve çalēkma gruplarē farklēlēk göstermektedir. Bu farklēlığē vurgulamak için Antalya Büyükkehir Belediyesinin oluşturduğu meclis ve çalēkma gruplarē aşağēdaki tabloda gösterilmiştir.

[161] http://bursayg21.org/page.php?ID=278, (15.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

...ehir Belediyesi Meclis ve Çalışma Grupları

S.NO	OLUŞTURULAN MECLİS/ÇALIŞMA GRUBUNUN ADI
1	Kadın Meclisi
2	Emekliler Meclisi
3	Gençlik Meclisi
4	Mahalle Meclisi
5	Afet-Kriz Çalışma Grubu
6	AltyapıÇalışma Grubu
7	Çevre Çalışma Grubu
8	Eğitim Çalışma Grubu
9	Ekonomi Çalışma Grubu
10	Gençlik ve Spor Çalışma Grubu
11	Kıyı ve Planlama Çalışma Grubu
12	Kültür-Sanat Çalışma Grubu
13	Sağlık Çalışma Grubu
14	Sürdürülebilir Tüketim ve Tüketici HaklarıÇalışma Grubu
15	Tarım Topraklarının Kullanımıve KorunmasıÇalışma Grubu
16	Toplum Çalışma Grubu
17	Turizm Çalışma Grubu

(Kaynak: http://www.antalyakentkonseyi.org.tr/, 30.12.2008)

3.4. Bursa Kent Konseyi

Yapıları ve çalışma yöntemleri bir kentten diğerine farklılık gösteren kent konseylerinin genel ıklevi, kentteki tüm paydaşları bir araya getirerek, tüm kenti kucaklayan bir ortak akıl oluşturulmasını sağlamaktır. Yerel Gündem 21 süreci başlamında, kent konseyleri **"kentine sahip çıkmayı"**, **"aktif katılımı"** ve **"çözümde ortaklığı"** ilkelerinin bütünlüğünde, kentleri sürdürülebilir geleceğe taşıyan bir **"ortaklık modeli"** olarak tanımlanır. Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşehrilik bilincinin geliştirilmesini, çok aktörlü ve çok ortaklı yönetim tarzının belirlenmesini

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

liye kanununun 76. maddesinde de Kent konseyi
köyle tanımlanır.

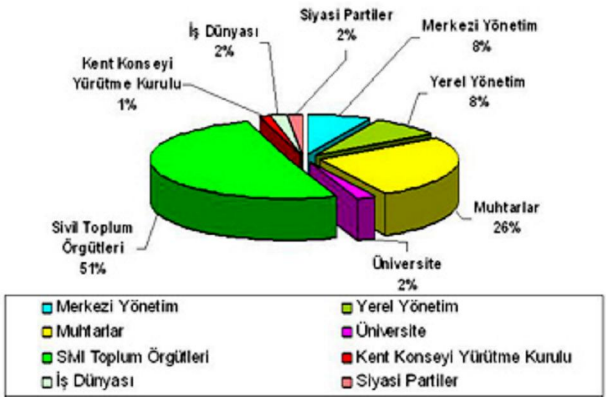
"Kent Konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

Belediyeler kamu kurumu niteliği indeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar. Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir."

1994 yılı sonlarında, yerel düzeyde çoğulcu ve katılımcı demokrasi ilkelerinin hayata geçirilmesi ve kent sorunlarının demokratik bir platformda tartışılması amacıyla Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin girişimiyle ***"Şehir Danışma ve Dayanışma Konseyi"*** oluşturulma çalışmalarına başlatılmış ve Ocak 1995'te kuruluşu gerçekleştirilmiştir. Konsey, 1998 yılı Şubat ayında yeniden yapılanarak "***Bursa Kent Konseyi***" platformuna dönüşmüştür.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

seyi Üye Profili



Bursa Kent Konseyi, asil üyeler ve üye olmayan katılımcılardan oluşmaktadır. 1.000'in üzerinde üyesi bulunan Kent Konseyi toplantılarına herkesin katılımına açıktır. Bursa Kent Konseyi asil üyeleri aşağıda belirtilmiştir:

1. Merkezi ve Yerel Yönetimin Temsilcileri.

2. Üniversite.

3. Siyasi Partiler.

4. Sendikalar.

5. Yerel Gündem 21 Çalışma Grupları

6. İş Dünyası

7. Sivil Toplum Örgütleri[162].

[162] http://bursayg21.org/page.php?ID=283, (23.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ÖNETİMİN TEMSİLCİLERİ	
□Vali □Milletvekilleri □Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı □Merkez İlçe Kaymakamları □Merkez İlçe Belediye Başkanları □Geçmiş Dönem Valiler, Milletvekilleri, Belediye Başkanları □Muhtarlar □Meclis Üyeleri	□Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bölge ve İl Müdürleri, □Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter ve Yardımcıları, □Bursa Büyükşehir Belediyesine Bağlı Kuruluşların Genel Müdürleri (BUSKİ, BURULAŞ, BURFAŞ, BESAŞ) □Merkez İlçe Belediyelerinin Başkan Yardımcıları
ÜNİVERSİTE	
□Rektör □Dekanlar □Enstitü ve Merkez Müdürleri	
SİYASİ PARTİLER	
□Tüm Siyasi Partilerin İl Başkanları □TBMM'de Grubu Bulunan Siyasi Partilerin İlçe Başkanları	
SENDİKALAR	
□Memur, işçi ve işveren sendikaları	
YEREL GÜNDEM 21 ÇALIŞMA GRUPLARI	
□Çalışma gruplarından birer temsilci	
İŞ DÜNYASI	
□BUSİAD, □GESİAD, □MUSİAD,	□TÜGİAD, □BOSYÖD, □BUGİAD,
□DEMİAD, □Sanayi bölgeleri dernekleri □Sanayi siteleri	
SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ	

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

□Ticaret borsaşē, □Ticaret ve sanayi odasē, □Esnaf birlikleri, □Ziraat odalarē, □Dernek / Vakē / Kooperatifler, TMMOB İĶ Koordinasyon Kurulu ve TMMOBōne Baş lēOdalar,	□Saş lık meslek odalarē, □Mali Mükavir ve Muhasebeciler Odasē, □Gazeteciler Cemiyeti, Çaş dak Gazeteciler Derneş i Güney Marmara ş ubesi, □ASGD

Bursa Kent Konseyi, 5393 sayē Belediye Kanunuōnun 76. maddesinde belirtilen hedefler doş rultusunda; Avrupa Kentsel ş artē, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik ş artē, Gündem 21 ve Habitat Iōnin sürdürülebilirlik, yakanē abilirlik ve yapabilir kē ma ilkelerinin ē kş ēnda, hokgörü, saygē ve anlayē k çerçevesinde, halkē n yönetime katē mē nē ve denetimini saş layacak mekanizmalarē gelikтirmeyi ve kendi sorunlarē na sahip çē kmayē özendirmeyi, yönetikim eksenli katē mcē demokrasiyi esas alan ve sivil toplumu önceleyen bir oluкumdur. Bursa Kent Konseyiōnin 27.12.2007 tarih ve 49 sayē toplantē sē ile hazē rlanan yeni kent konseyi çalē kma yönergesi yürürlüş e sokulmuктur.

3.4.1. Kent Konseyi Çalē kma Yönergesi

Bursa kent konseyi çalē kma yönergesi EK-2ōdedir.

3.4.2. Organlarē

3.4.2.1. Kent Konseyi Genel Kurulu

Bursa Kent Konseyi Çalē kma Yönergesinin 8. maddesi ñAò fē krasē ile genel kurulun çalē kma ve oluкumu düzenlenmiктir. Buna göre Genel Kurul:

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

nseyün en yetkili organıdır. Görevi; Konsey Yürütme Kurulu tarafından hazırlanan gündemi görüşmek, değerlendirmek, tüzük değişikliği yapabilmek ve gerekli kararları almaktır.

Bursa Kent Konseyi Genel Kurulu; Başkan, Başkan Yardımcıları ve Genel Sekreter tarafından yönetilir. Genel Kurul, ilki Ocak ayında olmak üzere iki ayda bir olağan olarak toplanır. Gerektiğinde olağanüstü toplantı için Konsey Yürütme Kurulunun çağrısıyle de toplanır. Genel Kurul, kararlarını toplantıya katılanların oy çokluğu ile alır.

Kent Konseyi Genel Kurulunu oluşturan temsilcilerin seçiminin nasıl olacağı konusunda kent konseyi yönetmeliğinde ve kent konseyi çalışma yönergelerinde ayrıntılı bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durum bir çok kent konseyinde genel kurulu oluşturacak temsilcilerin seçiminde sorunlara yol açmaktadır. Örneğin; kent konseylerinin oluşumunu düzenleyen ilgili yönetmeliğin 8 nci maddesi "ö" fıkrasında belirtilen "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar, noterler, baro, kooperatifler, birlikler, konuyla ilgili dernek ve vakıf temsilcileri"nin seçimi sorun yaşanan alanlardan birisidir.

Uygulamada kentte bulunan tüm ilgili yapıların temsilcilerinin kent konseyine temsilci olarak alınmadığı, seçilen temsilcilerin bir çoğunun belediyenin iyi ilişkiler içerisinde olduğu yapıların temsilcileri olduğu, bu tarz uygulamaların kent konseylerini belediyenin faaliyetlerini meşrulaştırmak için bir ön onay meclisi haline getirebileceği, kent için arzulanan kent konseyi kuruluş amaçlarının kenti oluşturan tüm paydaşların temsilci olamaması ve bu konseyde hedeflenen müzakere zemininin oluşmaması nedeniyle gerçek anlamda danışma işlevini yerine getiremeyeceği değerlendirilmektedir.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ürütme Kurulu

Bursa Kent Konseyi Çalışma Yönergesinin 8. maddesi "B" fıkrasıyle yürütme kurulun çalışma sistematiği ve oluşumu düzenlenmiştir. Konsey Yürütme Kurulu:Konsey Yürütme Kurulu 11 üyeden oluşur. Büyükşehir Belediye Başkanı, Yerel Gündem 21 Genel Sekreteri kurulun doğal üyesidirler. Büyükşehir Belediye Başkanı Kurulun Başkanı, Yerel Gündem 21 Genel Sekreteri de Kurulun Genel Sekreteridir. Kalan 9 üye Genel Kurul tarafından seçilir.

En fazla oyu alan 2 aday, konsey Başkan Yardımcılığı görevini üstlenir. Seçim, katılanların çoğunluğuyla yapılır. Oylamada en fazla oyu alan adaylar seçilir. Yürütme Kurulu ayda en az bir kez toplanır ve toplantılarını Yerel Gündem 21 Evi'nde gerçekleştirir.

Konsey Yürütme Kurulu'na seçilenlerden kurum temsilciliği görevi sona erenler doğal üye olarak yeni seçime kadar Konsey Yürütme Kurulu üyeliğine devam ederler.

Yerel seçimlerin yenilenmesi ile Kent Konseyi, Büyükşehir Belediye Başkanı'nın daveti ile en geç iki ay içinde toplanır ve Konsey Yürütme Kurulu, Genel Kurul tarafından yeniden seçilir. Konsey Yürütme Kurulu'dan ölüm, istifa ve benzeri sebeplerle ayrılan Konsey Yürütme Kurulu üyesinin yerine yenisi ilk Genel Kurul'da seçilir. Yürütme Kurulu üyesi görev süresi içinde temsilci sıfatını kaybetse bile dönem sonuna kadar görevini sürdürür.

Konsey Yürütme Kurulu'nun görevleri şunlardır:

- Genel Kurul'da yapılan öneriler doğrultusunda gündemi belirlemek,
- Gündem ile ilgili bildiri sunacak kuruluşları belirlemek.
- Her yıl Ocak ayı başında Genel Kurulu oluşturan üyeleri ismen belirleyerek güncelleştirmek.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

...el Kurulca tartışılmak üzere Konsey adına çalışmalara başlatmak.

- Kent Konseyine yeni üye katılımlarının Genel Kurulun bilgisine sunmak.

3.5. Bursa Kent Konseyinin Çalışmaları

3.5.1. Bugüne Kadar Gerçekleştirilen Kent Konseyi Toplantıları ve Gündem Maddeleri[163]

S.NO	TARİH	GÜNDEM
1	7 Ocak 1995	Konsey Taslak Yönetmeliği Toplantısı
2	21 Ocak 1995	Çarpık Kentleşme, Kaçak Yapılaşma, Hisseli Parsel, Doğal Sit Alanlarının Korunması, Hazine Arazilerinin Satılması, İşmar Affı, Yapı Denetimi, Bursa'nın Yeşillendirilmesi, Yeni Spor Alanlarının Tesis Edilmesi
3	8 Nisan 1995	Nazım Plan ve Bursa Büyükşehir Belediyesi Sınırları, Bursa'daki Hazine Arazilerinin Değerlendirilmesi, Paşa Çiftliği ve Doğal Sit Alanlarının Korunması, Bursa'nın Tekrar Yeşillendirilmesi, Kentsel Sit Alanlarının Yeniden Değerlendirilmesi ve Kent İçinde Spor Alanları ve Koşu Pistlerinin Tesis Edilmesi
4	24 Haziran 1995	Bursa Uluslararası Fuar Alanı Kazandırılması, Bursa'nın Sanayi Karakterinin Değiştirilmesi, Teknopark Yapımı, Bursa'da Endüstriyel Politika ve Gümrük Birliği'nin Bursa'ya Etkileri
5	23 Eylül 1995	Çevrenin Genel Sorunları, Katı Atık Yönetimi, Kent Temizliği, Değerlendirilebilir Atıkların Ayrıştırılarak Toplanması ve Hava Kirliliği ile Mücadele
6	4 Kasım 1995	Çevrenin Genel Sorunları
7	6 Nisan 1996	Büyükşehir Belediyesi Sınırlarının Genişletilmesi ve 1/100.000 ölçekli Bursa Metropolitan Bölgesi Çevre

[163] http://bursayg21.org/page.php?ID=283, (23.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

		NDEM
		Düzeni Planē
8	26 Ekim 1996	Bursa YG21 Çalēkmalarē Hakkēnda Bilgilendirme, Büyükkehir Belediyesi Sēnērlarē Içinde Kēmara Açēlan ve Açēlacak olan Konut Alanlarē, Yerel Yönetim-Odalar-Baro ve Emlakçēlar Birliği ile Hisseli Parsel Satēklarēnēn Önlenmesi
9	7 Aralēk 1996	Hava Kirliliğinin Önlenmesi, Ovaakça Doğalgaz Çevrim Santralinin Bursağya Etkileri
10	27 Haziran 1997	Santral Garaj Kentsel Tasarēm Projesi
11	14 Kasēm 1997	Ova Koruma Protokolünün Tartēşēlmasē, Büyükkehir Bütçesi ile Ilgili Bilgilendirme, YG21 Yerel Demokrasinin Güçlendirilmesi ve Kurumsallakma
12	28 Şubat 1998	Şehir Danēşma Dayanēşma Konseyiğnin Yeniden Yapēlandērmasē
13	27 Nisan 1998	Bakkanlēk DivanēSeçimleri
14	06 Haziran 1998	Mavi Nilüfer Eylem Planē
15	3 Aralēk 1998	Yeraltē Sēcak Su Kaynaklarē, Uygulanamayan Yargē Kararlarē
16	17 Haziran 1999	Bursa Ray Brifingi
17	25 Haziran 1999	Kentsel Planlama Brifingi
18	12 Temmuz 1999	Bursa Kent Konseyi Genel Sekreteriğnin Değişikmi Hakkēnda Bilgi Verilmesi, Bursa Kent Konseyi Bakkan Yardēmcēsē ve Bursa Milletvekili Sayēn Ali ARABACIğnēn yerine Bakkanlēk Divanēğna Seçim Yapēlmasē, Kentsel Planlama Hakkēnda Sivil Toplum Kuruluklarēnēn Değerlendirmeleri ve Çözüm Önerileri

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

		NDEM
19	16 Aralık 1999	Bursa Ray Brifingi, II. Aşama B Planı
20	18 Şubat 2000	Kent Konseyi Tüzük Taslağının Genel Kurulda Görüşülmesi ve Oya Sunulması, Yeni Konsey Tüzüğüne Göre Konsey Yürütme Kurulu Üyelerinin Seçimi, Bursa Büyükşehir Belediyesi Tarafından Yapımı Planlanan Acemler Köprülü Kavşağının Alternatif Tiplerinin Tanıtımı ve Görüşünün Alınması
21	14 Nisan 2000	Üyelik Başvurularının Belirlenmesi, Kent Değerlerine Yeni Işıklar Kazandırılması, Ölçeğinde Santral Garaj ve Kültürpark
22	7 Haziran 2000	Üyelik Başvurularının Görüşülmesi, Santral Garaj Alanının Işıklandırılması
23	24 Ekim 2000	Çevre Yolu ve Bursa'ya Etkileri
24	31 Ekim 2000	Bursa'da SSK Sorunları ve Çözüm Önerileri
25	5 Ocak 2001	Merinos
26	15 Ocak 2001	Doğalgaz ve Bursa
27	4 Mayıs 2001	Bursa Kent Konseyi Tüzüğünün Görüşülmesi, Bursa Su Kaynakları ile İlgili Yakın Gelecekte Karşılaşılacak Sorunlar ve Çözüm Önerileri
28	28 Eylül 2001	Baz İstasyonları
29	2 Kasım 2001	Kültürpark Projesi
30	18 Mart 2002	Çevre Yolu ve Bursa'ya Etkileri ï 2
31	5 Nisan 2002	Engellilerin Karşılaştığı Ulaşım ve Mimari Sorunlar
32	29 Nisan 2002	Bursa Ray ve Toplu Taşıma Entegrasyonu
33	31 Mayıs 2002	Kapalı Çarşı ve Hanlar Bölgesinde Yangın Riski
34	10 Haziran 2002	Karayolları 14. Bölge Müdürlüğünün Kapatılması ve Bursa'ya Etkileri

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

		NDEM
35	20 Aralık 2002	Doğalgaz ve Bursa'ya 2
36	14 Mart 2003	Bursa'nın Milli Parkı ULUDAĞ
37	28 Mart 2003	Bursa'nın Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi
38	3 Temmuz 2003	Uludağ'daki Kaçak Yapılaşma Baskısı Sonucu Değişiken Mücavir Alanlar
39	29 Aralık 2003	Büyükşehir Belediye Sınırlarının Yönetsel ve Siyasal Etkileri
40	14 Temmuz 2004	Yeni Dönem Yürütme Kurulu Seçimi
41	18 Kasım 2004	Kent Ulaşım Stratejisinin Tartışılması
42	16 Mart 2005	Kaçak Yapı ve Kente Karışık Konulan Suçlar
43	25 Haziran 2005	Sağlıklı Şehir Olma Yolunda Bursa
44	25 Kasım 2005	Kent Kültürü ve Kentlilik Bilincinin Geliştirilmesi
45	4 Mayıs 2006	Bursa'nın Geleceğinde Tarihi Kültürel Mirasın Önemi
46	17 Ekim 2006	Bursa'da Yoksullukla Mücadele
47	26 Aralık 2006	Engelli Sorunlarına Engelli Gözüyle Çözümler
48	20 Mart 2007	Toplumsal Yapılamda Kadının Yeri
49	27 Aralık 2007	Yeni Dönem Yürütme Kurulu Seçimi

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Gerçekleştirilen Kent Konseyi Toplantılarında Tartışılarak Hayata Geçirilen Uygulamalardan ve Büyükşehir Belediye Meclisine Sunulan Kararlardan Bazı Örnekler

- Ovaakça Doğal algaz Çevrim Santralinin karşılaşılması eylemi gerçekleştirildi.

- Balat Ormanı ve Paşa Çiftliği için yeşil alan olarak kullanılması sağlandı

- şehir içindeki havaalanının büyütülerek uluslararası havaalanına dönüştürülmesi engellendi.

- Hava kirliliği ile mücadele acil öneriler paketi hazırlandı ve İç Mahalli Çevre Kurulu kararlarında dikkate alındı

- Nilüfer Çayı Eylem Planı onaylandı ve Nilüfer Çayının rehabilitasyonu çalışmaları başlatıldı

- Tarihi Kapalı Çarşı ve Hanlar Bölgesindeki yangın riskine karşı elektrik sisteminin yenilenmesi kararı alındı ve ihale yapılarak sistemler yenilendi.

- Engellilerin kent içindeki mimari sorunlarına ilişkin ilgili Belediye Birimlerinin katılımı ile bir Koordinasyon Kurulu oluşturulması ve planlanan düzenlemelerin gerçekleştirilmesi sağlandı

- Kaçak Yapıle Mücadele Çalışma Grubu oluşturuldu.

- Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda herkese kaliteli bir yaşam sağlamak ve yaşanabilir, sağlıklı kentler oluşturmak amacıyla, pek çok dünya kentini bir araya getirerek Sağlıklı şehirler Hareketini başlatan Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı şehirler Projesi, kentimiz için güzel bir örnek olmuştur. Bu kapsamda, projenin 2005 yılı 4. Dönem Uluslararası Toplantısı Bursa'da gerçekleştirildi, Kent Konseyi tarafından da bu toplantıya hazırlıklar değerlendirildi[164].

- Kent Kültürü ve Kentlilik Bilincinin Geliştirilmesi kapsamında aşağıda Büyükşehir Belediye Meclisine sunulan faaliyetler belirtilmiştir:

  - Bursa Valiliğinin, Uludağ Üniversitesinin, Büyükşehir Belediye sınırları içindeki kaymakamlıkların, tüm ilçe ve belde belediyelerinin ve ilgili

[164] http://bursayg21.org/page.php?ID=283, (23.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

projeyi destekleyerek ve projenin uygulama aşamalarında sorumluluk üstlenerek, gerekli katkıyı koymaları sağlanmalıdır.

- Projenin geçici bir aktivite boyutunda kalmayacağı ve olumlu sonuçlarının ancak zamanla alınabileceği göz önüne alındığında, uzun erimli eylemlerin ve bu eylemleri sürdürecek yapıların oluşturulmasında, sivil toplum kuruluşları ve gönüllü organizasyonlardan yeterince istifade edilmeli ve halkın projeye katılımı etkin bir biçimde sağlanmalıdır.
- Proje bir yanıyla da yaşam kalitesini geliştirmeye dönük bir sosyal dönüşüm projesidir. Bu vesile ile kent merkezinin tümünde gürültü kirliliği, görüntü kirliliği ve seyyar satıcılarla mücadele konularında ilçe belediyeleri ile işbirliği geliştirilmeli ve bu konularda Büyükşehir Belediye Meclisince çeşitli yaptırımlar uygulamaya konulmalıdır.
- Sokağa çöp atılması, yerlere tükürülmesi, hepimizin vergileri ile yapılan yatırımların tahrip edilmesi, kent mobilyalarına zarar verilmesi, çöplerin toplanmasını geciktirecek biçimde sokağa bırakılması gibi çevre konularında da, Belediye Meclisince çeşitli yaptırımlar uygulamaya konulmalıdır[165].

- Bursa'nın Geleceğinde Tarihi Kültürel Mirasın Önemi konusunda Büyükşehir Belediye Meclisine sunulan öneriler şu şekildedir:

- Dünyada yüksek turizm potansiyeline sahip tarihi kentlerde, müzelerin çok önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu tespitten hareketle, Bursa'nın da kendi tarihi ve kültürel mirasını daha çok tanıtmaya katkı verecek bir müzeler şehrine dönüştürülmesi başlamında aşağıdaki müze türlerinin oluşturulması önerilmektedir[166];

  (1) İpekçilik Müzesi,

  (2) Hamam Müzesi,

  (3) Kahve Müzesi,

[165] http://bursayg21.org/page.php?ID=283, (23.10.2008)
[166] http://bursayg21.org/page.php?ID=283, (23.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ızesi,

(5) Tekstil Müzesi,

(6) Vakıflar Müzesi,

(7) Mezar Taşları Müzesi,

(8) Tasavvuf (Dergah) Müzesi,

(9) Fotoğrafçılık Müzesi,

(10) Saat ve Saatçilik Müzesi,

(11) Modern Sanatlar Müzesi,

(12) Festival Müzesi,

(13) Mutfak Müzesi.

Bahse konu müzelerin, ilgili özel kuruluşlarca kurulması önerilmekte olup, belediyeden mekan ve personel konusunda öncülük etmesi beklenmektedir.

- Mevcut ve yapılması önerilen müzelerle ilgili alanlarda belirtilen yaygın tanıtım enstrümanlarının büyükşehir belediyesi tarafından hayata geçirilmesi uygun görülmektedir:

(1) Her bir müze için ayrı bir broşür,

(2) Tüm müzeler için tanıtım kataloğu,

(3) Tüm müzeler için bir Web sayfası hazırlanmalı (gerekirse uluslararası bir tanıtım şirketi ile anlaşılmalı),

(4) Çok az sayıda kalmış olan sivil mimari örneklerinin süratle restore edilmesinin sağlanması, Yıldırım ve Nilüfer Belediyesinin de çalışmalara katılması

- Temeli yoksullukla mücadele olan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından da desteklenen Birleşmiş Milletler Binyıl Kalkınma Hedefleri doğrultusunda "Kentimiz Binyıl Kalkınma Hedeflerini Destekliyor" sloganıyla

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Büyükkehir Belediye Meclisi'nde görüşülmesi sağlandı.

- "Engelli Sorunlarına Engelli Gözüyle Çözümler" konulu Kent Konseyi toplantısında; 01.07.2006 tarihinde yürürlüğe giren Özürlüler Yasasının Özürlülüğün önlenmesi ve özürlülerin sorunlarının çözmeye yönelik düzenlemeler getirdiği bir kez daha vurgulandı. Bu kapsamda, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının üzerlerine düşen görevleri yasanın öngördüğü şekilde eksiksiz yerine getirmeleri, özürlü vatandaşlarının ve ailelerinin yaşam kalitesinin arttırılması açısından önem arz ettiği konusunda alınan karar, Büyükkehir Belediye Meclisi'ne sunuldu.

- Dünya kadınlar günü sebebiyle mart ayıçerisinde yapılan 48. Kent Konseyi toplantısı "Toplumsal Yaşamda Kadının Yeri" gündemi ile gerçekleşti. Toplantıda kadınların sorunlarına çözüm aramaya başlamalarının 1800'lü yıllara varan bir tarihçesinin olduğu, BM tarafından 8 Mart Dünya Kadınlar günü'nün ilan edilme gerekçesi anlatıldı ve bundan sonra başlayan, kadın haklarıı savunuculuğunun önemine değinildi. Ülkemizde 1923'te yasal anlamda kadının statüsünün önemli ölçüde güvence altına alındığı ancak toplumsal dönüşüm anlamında zihniyet devrimi anlamında henüz eksiklerimizin olduğundan, bu eksiklerin de bu toplantılarla giderilmesine yönelik çalışmaların yapılabileceğinden söz edildi[167].

[167] http://bursayg21.org/page.php?ID=283, (23.10.2008)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Günümüzde kent yönetimine kentte yaşayanların katılımı hem demokrasi dükünçesi, hem de yönetim faaliyetleri sonucunda üretilen kamu hizmetlerinin beklentileri karşılaması açısından önemsenmektedir. Ayrıca belediyelerin almış oldukları kararlar, kent sakinlerinin hak ve menfaatlerini etkileyebilmektedir. Bu nedenle kent sakinlerinin kent yönetimine katılımına yönelik düzenlemeler içeren "Avrupa Kentsel Şartı" gibi uluslararası metinler de ortaya çıkmış durumdadır. Ayrıca Birleşmiş Milletler'in desteklediği ve ulusal düzeyde yürütülen YG 21 çalışmalarında, kent yönetimine katılım için aktif bazı araçlar içeren bir nitelik e sahiptir.

Yukarıda ifade edilen faktörlerin bazılarının etkisiyle, 1580 sayılı Belediye Kanunu döneminde bazı belediyelerin öncülüğünde gönüllü olarak oluşturulan kent konseyi vb. yapılar, 5393 sayılı Belediye Kanunu ile belediye yapılarının var olduğu yerleşim yerleri için, kent/belde yönetimine katılımın bir aracı olarak oluşturulmuştur. Kent konseyi özünde yerel halkın yönetime katılmasına imkan veren bir yerel demokrasi uygulamasıdır. Ancak oluşturulan bu yapının yerel seviyede demokrasi kültürüne olumlu katkı sağlayabilmesinde kent konseyinin yapı ve işleyişine ilişkin bazı önemli gördüğümüz konuların dikkate alınması gerekir.

Kent konseylerinin etkin işleyebilmesi için hemşehrilerde katılım arzusunun yaygınlaşması gerekmektedir. Ülkemizde yerel düzeyde böyle bir arzunun belirgin olduğunu ifade etmek zordur. 1995 yılından 2007 yılına kadar Bursa Kent Meclisi olarak ve devamında Bursa Kent Konseyi adı altında faaliyette olan yapının deneyiminden hareketle, kentlinin veya kentte yaşayanların kent yönetimine katılma istek ve güdüsünde bir eksiklikten bahsedilebilir. Bunun niçin böyle olduğu irdelendiğinde, temelde sorunun kültürel olduğu, Türk toplumunda demokrasinin özümsenmemesi nedeniyle demokrasi kültürünün istenen şekilde gelişmediği, tarihsel olarak demokrasi ile geç tanışmış olan demokrasi kültüründe öngörülen gelişmeyi göstermediği söylenebilir. Yerel demokrasinin şimdiye kadar Türkiye'de çok dar bir boyutta (sadece

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

emesinin, vatandaklarda yönetime katılım pratiği inin gelikmesini engelleyici olarak değerlendirilmektedir.

Ayrıca yönetimin paylaşılmasında ve vatandaklar tarafından denetimi, hesap sorma, tartışma kültürü yaratma, kente sahip çıkma bilinci gibi olgular ülkemiz için oldukça yenidir. Bu olguların demokrasi ve kent kültürü içerisinde arzulanan seviyede benimsenerek hayata geçirilebilmesi için zamana ihtiyaç olduğu, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel gelikmiklik in artmasıile paralel kekilde demokrasi, kent ve kentlilik kültürünün de gelikebileceği değerlendirilmektedir. Bunun yanında, yurttakların yasal engeller, güvensizlik, eğitimsizlik, kültürel farklılıklar ve en önemlisi de temel ihtiyaçlarını karşılayamayan sorunlar nedeniyle katılımcı değerleri geri plana atabildiği değerlendirilmektedir.

Katılımı olumsuz etkileyen diğer bir faktör de, yereldeki sivil toplum örgütlerinin ve meslek kuruluklarının bu çalışmalara gerekli önemi vermemeleridir. Özellikle meslek kuruluklarısöylemsel olarak demokratik değerleri ve katılımı çok önemsiyor görünmekle beraber, bu konudaki pratik çalışmalara ilgisiz kalmalarıveya gereken düzeyde ilgi göstermemeleri kayda değer bir olgudur. Diğer bir taraftan yerel basının da farklı nedenlerden dolayı, kent konseyi çalışmalarına gerekli önemi vermemesi ve kent konseyi aktivitelerini yeterince duyurmamasıda, konu açısından olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Özellikle yerel basın bakta olmak üzere kent konseyi çalışmalarının farklı iletikim kanallarıkullanılarak kamu oyuna duyurulmasının kent konseylerinin etkinliği ni arttıracağı değerlendirilmektedir.

Kent konseyinin olukumu il belediyeleri ile, orta ölçekli bir nüfusa sahip ve takra tekkilatı güçlü ilçe belediyeleri için uygun olmakla birlikte, belde belediyeleri açısından uygulamada bazısorunların ortaya çıkmasıkaçınılmaz gibi görünmektedir. Örneğin kaymakamlar kent konseyi faaliyetlerine gerekli katkıyı yapabilecek kamu görevlilerini, belde kent konseyi için görevlendirmede zorlanabilirler. Bunun yanında belde düzeyinde kadın meclisi, gençlik meclisi gibi yapıların kent konseyi içinde veya YG 21 yapısı

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

esinin ve çalışabilirliğinin sağlanmasında oldukça zor olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla kent konseylerinin oluşturulmasında küçük belediyelerin fazla göz önünde tutulmadığı görülmektedir. Halbuki Türkiye'deki belediyelerin yaklaşık %80'inin nüfusu 10.000'in altındadır. Bu nedenle kent konseyi yönetmeliğinde katılımcılar/üyeler açısından nüfus ölçeği gözetilerek farklılığa izin veren bir değişikliğe gidilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Kent konseylerinin amaçlanan hedefleri sağlayabilmesi için, başta belediyeler olmak üzere, valilik, il özel idaresi ve diğer kamu kurumlarının yöneticilerinin yönetime katılım düşüncesini samimi olarak benimsemesi ve özendirici tedbirleri almaları gerekmektedir. Eğer kentte yaşayanlar kent yöneticilerinin gerçekten katılımı istediği konusunda tam olarak ikna olmazlarsa, beklenen katkıyı yapmak yönünde gerekli çaba içerisinde olmayacaklardır. Bunun yanında, kent konseyinde alınan kararlar ve oluşturulan görüşlerin değerlendirilmesinde belediye yönetimi ve diğer kamu otoriteleri arzulanan çabuklukta davranmazsa, bu olgu uzun vadede, kimi kişi ve kesimlerde bu tür platformlardan pek sonuç çıkmadığı kanaatini oluşturacak, dolayısıyla kent konseyinin işlevsizleşmesi sonucunu doğuracaktır.

Belediye Kanunu'nun 76. maddesine yer alan "kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir" biçimindeki düzenleme kısmi etkinliği sağlayacağı için eksiktir. Çünkü kent düzeyinde üretilen bütün kamu hizmetleri belediyeler tarafından sunulmamaktadır. Bu nedenle belediyelerin görev alanına girmeyen bir konu için geliştirilen önerinin belediye meclisince dikkate alınması anlamsız ve zaman kaybına yol açan bir davranış olacaktır. Kentteki tüm taraflar kent konseyinde yer aldığına göre doğru olanı konunun, "kent konseyinde oluşturulan görüşlerin kendileriyle ilgili olanları belediye yönetimi, diğer konular kapsama alanı gözetilerek il özel idaresi ve diğer kamu kurumlarının yönetim organlarınca gündeme alınır ve değerlendirilir" şeklinde düzenlenmesidir. Bunun yanında madde bu haliyle bireysel katılım yolunu oldukça sınırlandırmış bulunmaktadır. Herhangi bir kurum, kuruluş veya

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

...iler, kent konseyi üyesi olamazlar, ancak meclisler ve çalışma gruplarında görev almak suretiyle kent konseyi çalışmalarına katkıda bulunabilirler. Vatandaşların dinleyici olarak kent konseyi toplantılarına katılmaları mümkündür. Ancak bu toplantılarda herhangi bir görüş beyan etmeleri mümkün değildir. Yukarıda bahsedilen mahsurlar nedeniyle halihazırdaki kent konseyi oluşumunun arzulanan demokrasi kültürüne ulaşmada yetersiz kalacağı ve katılımı sınırlandıracağı düşünülmektedir.

Kent konseyinin etkin ve arzulanan seviyede işlevsel olabilmesi için başta belediyeler olmak üzere kentte kamu hizmeti sunan bütün kamu kuruluşlarının yönetimde şeffaflık politikası izlemeleri gerekmektedir. Çünkü kentte yapılan faaliyetler hakkında, hemşehrilerin yeterli bilgisi yoksa, hedeflenen seviyede bir katılım da gerçekleştiremezler. Aynı zamanda eksik veya yanlış bilgiye dayalı olarak geliştirilen görüşlerin isabetli ve yerinde olmasının olası değil azalır.

Kent konseyleri, belediye yönetimlerince belediye meclisleri vasıtasıyla alınacaklarına kararların öncelikle görüşüldüğü ve ön onayın verildiği platformlara dönüştürülebilir. Ayrıca kent konseyleri bu yapılarıyla kamuoyuna karşı vitrin oluşturan platformlar olarak da kullanılabilirler.

Kent konseylerinin sekreterya hizmetleri için yönetmeliğin 15. maddesinde "Kent konseyinin sekreterya hizmetleri, ilgili belediye tarafından önerilecek ve yürütme kurulu tarafından kabul edilecek görevliler tarafından yerine getirilir." hükmü bulunmaktadır. Ayrıca kent konseyinin faaliyet giderleri için ilgili yönetmelikte herhangi bir mali kaynak gösterilmemiştir. Bu durumda yeterli mali ve personel kaynağı olmayan veya yeterli mali ve personel desteğinin verilmediği kent konseyleri faaliyetlerini arzulanan seviyede yürütmede yetersiz kalacaktır. Bu nedenle kent konseylerinin belediyenin kurumsal yapısında bulunmasına şeklinde yapılacak yasal bir düzenlemenin personel ve mali kaynak sıkıntısının ortadan kaldırabileceği değerlendirilmektedir.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

...suslar yanında, yönetişim temelinde katılımcı bir anlayışın yerelde yerleşebilmesi için hem yerel yöneticilerin, hem de yerelde faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerinin, hem yerel basın ve yerel halkın bir zihniyet değişikimi yaşamasının bir gereklilik olduğu değerlendirilmektedir. Bu zihniyet değişikimi, müşterek faydanın korunması, geliştirilmesi ve bunun için gerektiğinde gönüllü fedakarlıklarda bulunulmasıyönünde olmalıdır. Böylece kent konseyi gibi platformlar herkesin kurumsal, örgütsel ve kişisel taleplerden arındığı ve kent için ortak iyinin arandığı bir müzakere ve tavsiye zemini olmalıdır. Bütün bunların yanında, yöredeki kent konseyi çalışmalarına üniversitenin ve üniversite öğretim elemanlarının kent konseyi yönetmeliğinde kendileri için belirtilen kontenjan sınırlamasının üzerinde bir katılımla destek vermesinin, çalışmaları daha sistematik, bilimsel yaklaşım temelli ve üretken hale getireceği, kent konseyinin iş yapma potansiyelini ve yeteneğini arttıracağı beklenmektedir.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

EK-1 : Kent Konseyi Yönetmeliği

Resmi Gazete Tarihi: 08.10.2006 Resmi Gazete Sayısı: 26313

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetişim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan kent konseylerinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; kent konseylerinin oluşumunu, yönetim ilkelerini, organlarını, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 76 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Belediye: Kent konseyi oluşumuna yardım ve destek sağlayan belediyeyi,

b) Kent konseyi: Merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliği indeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşehrilik hukuku çerçevesinde buluştuğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak akıl ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetişim mekanizmalarını,

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

c) Meclisleri ve çalışma gruplarını Kadın ve gençlik meclisleri bakta olmak üzere kent konseyinin görev alanlarında, yönetişim anlayışına dayalı ve sürdürülebilir kalkınma içinde çeşitli toplum kesimlerinin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, kaliteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını hedefleyen ve gönüllülük esasında oluşmuş ortak yapıları,

ç) Yerel gündem 21 programı Birleşmiş Milletler Rio Yeryüzü Zirvesinde 1992 yılında kabul edilen ve 21 inci yüzyıl için gündemini belirleyen Gündem 21 başlıklı Eylem Planının 28 inci bölümü uyarınca, yerel yönetimlerin öncülüğünde, sivil toplumun ve diğer ortakların, birlikte kendi sorunlarını ve önceliklerini belirleyerek, kentleri için Yerel Gündem 21 olarak adlandırılan 1997 yılından itibaren uygulanan Türkiye Yerel Gündem 21 Programını,

d) Yönetişim: Saydamlık, hesap verebilirlilik, katılım, çalışma uyumu, yerindenlik ve etkinlik gibi kriterlere dayanan, çok aktörlü ve toplumsal ortaklıklara dayalı yönetim anlayışını,

e) YG21: Yerel Gündem 21'i, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kent Konseyinin Kuruluşu, Görevleri ve Çalışma İlkeleri

Kent konseyinin kuruluşu

MADDE 5 – (1) Kent konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler seçimlerinin sonuçlarının ilanını takip eden üçüncü ayın ilk haftasının ilk mesai günü, 8 inci maddede belirtilen kişi ve kuruluş temsilcilerinin katılımıyle kurulur.

(2) Kent konseyi genel kurulu ilk toplantısını, belediye başkanının çağrısı üzerine belediye başkanının başkanlığında yapar ve bu toplantıda, genel kurul dışındaki organların seçimi yapılır.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Kent konseyinin görevleri

MADDE 6 ï (1) Kent konseyinin görevleri;

a) Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasına, hemşehrilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetişim anlayışının benimsenmesini sağlamak,

b) Sürdürülebilir gelişme sorunlarının çözümüne yönelik uzun dönemli bir planın hazırlanmasına ve uygulanmasına esas olmak,

c) Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturulmasına katkıda bulunmak,

ç) Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek,

d) Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek,

e) Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak,

f) Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programlara destek olmak,

g) Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak,

ğ) Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarına esas olmak,

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak,

ğ) Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır.

Çalışma ilkeleri

MADDE 7 – (1) Kent konseyi, aşağıdaki ilkeler temelinde çalışmalarını sürdürür.

a) YG21 süreci kapsamında, kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık ilkelerinin bütünlüğünde, kentlerin yaşanabilir bir geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak,

b) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzaladığı ve onayladığı Birleşmiş Milletler Zirveleri ile diğer uluslar arası sözleşmelerde kent ve kent yaşamına yönelik temel ilkeleri hayata geçirmek,

c) Kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön planda tutmak,

ç) Kent konseyi, uluslararası ilişkileri ve ülke koşullarını gözeterek, tarafsız bir yaklaşımla görüş ve önerilerini oluşturmak,

d) Katılımcılığı ve ortak akla dayanan uzlaşmayı esas almak,

e) Değişimi ve yenilikleri önceden fark ederek sonuç odaklı çalışma kültürünü benimsemektir.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Kent Konseyinin Oluкumu ve Organlarē
Kent konseyinin oluкumu

MADDE 8 ï (1) Kent konseyi, aкaî ēda belirtilen kiкi, kurum ve kuruluк temsilcilerinden oluкur.

a) Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,

b) Belediyenin içinde bulunduî u seçim bölgesi veya bölgelerinin milletvekilleri,

c) Belediye baкkanēveya temsilcisi,

ç) Sayēsē onu geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafēndan belirlenecek kamu kurum ve kuruluklarēnēn temsilcileri,

d) Meclis üye tam sayēsēnēn yüzde 30ûunu geçmemek üzere, belediye meclisinin kendi üyeleri arasēndan seçeceî i temsilcileri,

e) Meclis üye tam sayēsēnēn yüzde 30ûunu geçmemek üzere, il genel meclisinin kendi üyeleri arasēndan seçeceî i temsilcileri,

f) Belediye baкkanēnēn çaî rēsē üzerine toplanan muhtarlarēn, kendi aralarēndan seçecekleri en fazla 10 temsilci,

g) Beldede teкkilatēnēkurmuк olan siyasi partilerin temsilcileri,

î) Varsa üniversiteden bir temsilci, birden fazla olmasēdurumda her birine temsilen bir üye,

h) Kamu kurumu nitelîi indeki meslek kuruluklarē, sendikalar, noterler, baro, kooperatifler, birlikler, konuyla ilgili dernek ve vakēf temsilcileri,

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

an meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi katılır.

(2) Büyükşehir kent konseyine (g) bendinde belirtilen siyasi partilerden TBMM de üyesi bulunanların ve (h) bendinde belirtilenlerin varsa en üst kuruluşlarının birer temsilcisi katılır.

Organları

MADDE 9 – (1) Kent konseyi aşağıdaki organlardan oluşur:

a) Genel Kurul.

b) Yürütme Kurulu.

c) Meclisler ve çalışma grupları

Genel kurul

MADDE 10 – (1) Genel kurul, kent konseyinin en yetkili organıdır ve yılda iki kez toplanır. Genel kurul belediye meclisi birinci başkan vekilinin, bulunmaması halinde ikinci başkan vekilinin başkanlığında 8 inci maddede belirtilen kent konseyi üyelerinin katılımıyla toplanır.

(2) Genel kurul; genel kurulun, yürütme kurulunun, meclislerin ve çalışma gruplarının seçim ve çalışma esaslarını, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla, çalışma yönergesi ile belirler.

Yürütme kurulu

MADDE 11 – (1) Yürütme kurulu, genel kurul tarafından iki yıllık süre için seçilen, en az beş kişiden oluşur. Yürütme kuruluna belediye meclisi birinci başkan vekili, bulunmaması halinde ikinci başkan vekili başkanlık eder.

(2) Yürütme kurulu, genel kurulun gündemini tespit eder ve genel kurul tarafından oluşturulan görüşleri ilgili belediyeye sunar ve uygulamayı izler.

Meclisler ve çalışma grupları

MADDE 12 – (1) Kent konseyleri, görev alanına giren konularda meclis ve çalışma grupları oluşturabilir.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

(2) Meclislerin ve çalışma gruplarının çalışma usul ve esasları genel kurulca belirlenir.

(3) Meclislerde ve çalışma gruplarında oluşturulan görüşler, kent konseyi genel kurulunda görüşülerek kabul edildikten sonra değerlendirilmek üzere ilgili belediye meclisine sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Toplantı ve görüşme usulü

MADDE 13 – (1) Kent konseyi organları, çalışma yönergelerinde belirlenen yer ve zamanlarda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile olağan olarak toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oylamada eşitlik çıkması halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

(2) Genel kurul, yürütme kurulu başkanı tarafından doğrudan veya 8 inci maddede öngörülen katılımcı sayısının üçte birinin teklifi üzerine olağan üstü toplantıya çağrılabilir.

Görüşlerin ilanı

MADDE 14 – (1) Kent konseyi genel kurulunca oluşturulan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirildikten sonra belediye tarafından kent konseyine bildirilir ve uygun araçlarla kamuoyuna duyurulur.

Sekreterya hizmetleri

MADDE 15 – (1) Kent konseyinin sekreterya hizmetleri, ilgili belediye tarafından önerilecek ve yürütme kurulu tarafından kabul edilecek görevliler tarafından yerine getirilir.

(2) Sekreterya hizmetlerini yürüten personel, bu çalışmalarında yürütme kurulu başkanına karşı sorumludur.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Yönerge çıkarma

MADDE 16 – (1) Kent konseyi genel kurulu bu Yönetmeliğe aykırı olmamak kaydıyla uygulama yönergeleri çıkarabilir.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) YG21 Programının uygulandığı yerlerde, kent konseyi veya benzeri adlarla oluşturulmuş yapılanmalar bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir. Kent konseyi bulunmayan belediyelerde ilk toplantı, belediye başkanının çağrısıyla yapılır.

(2) Kent konseyi ve benzeri adlarla oluşturulmuş mevcut yapılanmalara ve ilk toplantıya ilişkin işlemler bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içerisinde tamamlanır.

(3) Kent konseyi ilk toplantısını, belediye başkanının çağrı yazısında bildirilen gündemle, ilan edilen yer ve tarihte yapar. Bu toplantıda yürütme kurulu oluşturulur.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür[168].

[168] http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/27177.html, (20.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

I. BÖLÜM
AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK

AMAÇ

Madde 1: Bu yönergenin amacı, Bursa Kent Konseyinin çalıkma usul ve esaslarını belirlemektir.

KAPSAM

Madde 2: Bu yönerge, Bursa Kent Konseyi kurulukunun, amaçlarını, olukumunu, organlarını ve çalıkma ilkelerini kapsar.

DAYANAK

Madde 3: Bu yönerge, 5393 sayılı Belediye Kanununun 76. Maddesi gereğiince, 8 Ekim 2006 tarih ve 26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliği ine dayanılarak hazırlanmıktır.

II. BÖLÜM
BURSA KENT KONSEYİ
TANIMI, AMACI, OLUŞUMU VE ORGANLARI

TANIMI

Madde 4: Bursa Kent Konseyi, 5393 sayılı Belediye Kanununun 76. maddesinde belirtilen hedefler doğ rultusunda; Avrupa Kentsel şartı, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik şartı, Gündem 21 ve Habitat IInin sürdürülebilirlik, yakınlabilirlik ve yapabilir kılma ilkelerinin ışığında, hokgörü, saygı ve anlayık çerçevesinde, halkın yönetime katılımını ve denetimini sağ layacak mekanizmaları geliktirmeyi ve kendi sorunlarına sahip çıkmayı özendirmeyi, yönetikim eksenli katılımcı demokrasiyi esas alan ve sivil toplumu önceleyen bir olukumdur.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Madde 5:

a. Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasına, hemşehrilik bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetişim anlayışının benimsenmesini sağlamak.

b. Bursa'nın doğasına, tarihi, kültürel mirasına, turizm değerleri ve sosyo-ekonomik yapısına ile bütünleşecek nitelikteki stratejilerin belirlenmesi ve tanıtılması

c. Kentimizin sürdürülebilir gelişmesinin temelini oluşturacak politikalar arasında önceliklerin belirlenmesi ve çözüm önerileri üretilmesine imkan tanıyacak bir uzlaşma ortamı oluşturmak.

ç. Katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirerek sivil toplumun kurumsallaşmasına katkı sağlamak.

d. Kent halkıyla birlikte eylem planları hazırlamak, uygulamak ve geliştirmek.

e. Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmaya ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamaya yönelik çalışmaları desteklemek.

f. Konseyce alınan kararların Büyükşehir Belediyesi Meclis gündemine alınmasını sağlamak.

g. Kent hayatını ilgilendiren her konuda çalışmalar yapmak.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Madde 6: Kent konseyi, aşağıdaki ilkeler temelinde çalışmalarını sürdürür:

a. Bursa Yerel Gündem 21 süreci kapsamında, kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık ilkelerinin bütünlüğünde, kentimizin yaşanabilir bir geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak.

b. Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzaladığı ve onayladığı Birleşmiş Milletler Zirveleri ile diğer uluslararası sözleşmelerde kent ve kent yaşamına yönelik temel ilkeleri hayata geçirmek.

c. Kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön planda tutmak.

ç. Bursa Kent konseyi, uluslararası ilişkileri ve ülke koşullarını gözeterek, tarafsız bir yaklaşımla görüş ve önerilerini oluşturmak.

d. Katılımcılığı ve ortak akla dayanan uzlaşmayı esas almak.

e. Bursa'da kentle ilgili araştırma, çalışma ve yatırım yapan resmi, özel ve sivil toplum çalışmalarının Bursa perspektifinden yaklaşmalarına katkı sağlamak.

f. Değişimi ve yenilikleri önceden fark ederek sonuç odaklı çalışma kültürünü benimsemektir.

OLUŞUMU

Madde 7: Bursa Kent Konseyi aşağıda belirtilen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

lcisi.

b. Bursa Milletvekilleri.

c. Bursa Belediye Baкkanēveya temsilcisi.

ç. Bursa Valisi tarafēndan belirlenmiк 10 adet kamu kurum ve kuruluкlarēnēn temsilcileri.

d. Bursa Büyükkehir Belediye Meclis üye sayēsēnēn % 30ûuna tekabül eden Belediye Meclisi temsilcileri.

e. Bursa Iķ Genel Meclisi üye sayēsēnēn % 30ûna tekabül eden Iķ Genel Meclisi temsilcileri.

f. Bursa mahalle ve köy muhtarlarērasēndan seçilen 10 temsilci.

g. Parlamentoda sandalyesi bulunan siyasi partilerden 1ûer temsilci.

ĵ . Üniversiteden bir temsilci.

h. Kamu kurumu nitelīĵ indeki meslek kuruluкlarē, sendikalar, noterler, baro, kooperatifler, birlikler, konuyla ilgili dernek ve vakēflardan 1ûer temsilci.

ē Bursa Yerel Gündem 21 Genel Sekreteri; Kadēn, Gençlik, Çocuk ve Engelliler Meclisi ile gönüllü çalēкma guruplarēndan 1ûer temsilci.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Madde 8: Bursa Kent Konseyiõnin organlarēkunlardēr:

a. Genel Kurul.

b. Yürütme Kurulu.

c. Genel Sekreter.

GENEL KURUL

Madde 9:

a. Bursa Kent Konseyinin en yetkili organēdēr. Genel Kurul, Konsey Yürütme Kurulu tarafēndan hazērlanan gündemi görükmek, deĵ erlendirmek, yönerge deĵ ikiklîĵ i yapabilmek, görev alanlarēna giren konularda Meclis ve çalēkma gruplarēoluķturmak ve gerekli kararlarēalmak amacēyla toplanēr.

b. Kent Konseyi Genel Kurulu; Bursa Yerel Gündem 21 Kadēn, Çocuk, Gençlik ve Engelli Meclisleri ile gönüllü çalēkma gruplarēnēn çalēkma usul ve esaslarēnēonaylar. Bu Meclis ve gruplarēn Kent Konseyi Yürütme Kurulunca, Kent Konseyi Genel Kurulunun gündemine alēnan kararlarēnēgörükür. Kabul edilen kararlarēnēilgili Belediye Meclisine sunar.

c. Bursa Kent Konseyi Genel Kurulu; Büyükkehir Belediye Meclisi birinci Bakkan Vekili, bulunmamasē durumunda ise 2. Bakkan Vekilinin bakkanlĵ ēnda ve madde 7õde belirtilen üyelerin katēlēmē ile toplanēr. Genel Kurul, yēlda 2 kez toplanēr.

YÜRÜTME KURULU

Madde 10:

a. Konsey Yürütme Kurulu 11 üyeden oluķur. Bursa Büyükkehir Belediye Meclisi 1. Bakkan Vekili, Yürütme Kurulu Bakkanēdēr. 1. Bakkan Vekilinin bulunmamasēhalinde, Meclis 2. Bakkan Vekili, Yürütme Kuruluna bakkanlēķ eder.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

tarafından, yazılı mazereti olmaksızın üst üste 3 defa katılmayan Yürütme Kurulu üyesinin üyeliği düşer. Üyeliği düşen Yürütme Kurulu üyesi yerine, yedek üye sıralamasına göre seçilmiş olan ilk yedek üye, yürütme kurulu üyesi olarak çağrılır.

c. Bursa Kent Konseyi Yürütme Kurulunun görev süresi 2 yıldır.

ç. Yürütme kurulu, Genel Kurulun gündemini tespit eder. Gündemle ilgili Genel Kurulda söz almak isteyen ve önceden yazılı müracaatta bulunan üyelerin müracaatlarını değerlendirir ve Genel Kurul toplantısında, bu üyelere öncelikle söz verir.

d. Yürütme Kurulu, Genel Kurul tarafından oluşturulan görüşleri Büyükşehir Belediye Meclisine sunar ve uygulamayı izler.

GENEL SEKRETER

Madde 11:

a. Kent Konseyi Genel Sekreteri, Kent Konseyi Yürütme Kurulunun doğal üyesi olup, Büyükşehir Belediye Başkanının önerisi ve Yürütme Kurulunun onayıyla belirlenir.

b. Kent Konseyince alınan kararların, kamuya mal edilmesini, yetkili organlara ulaştırılmasını ve uygulamaya konulmasını takip eder ve Yürütme Kurulunu bilgilendirir.

c. Büyükşehir Belediye Başkanının önerisi ve Kent Konseyi Yürütme Kurulunun onayı ile belirlenecek olan sekreterya tarafından yazılı hale getirilen toplantı tutanaklarını arşivler.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

lan olukturulan toplantıgündemini, 10 gün önceden Konsey üyelerine uygun araçlarla bildirir.

III. BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

YÜRÜTME KURULU SEÇİMİ

Madde 12:

a. Bursa Kent Konseyi Yürütme Kurulunun 9 asil ve 9 yedek üyesi, Genel Kurul üyelerinin salt çoğunluğunun katılımıyla ve gizli oy sistemi ile seçilir.

b. Kent Konseyi üyesi olan herkes, Yürütme Kurulu üyeliğine aday olabilir.

c. Seçim sonucunda en fazla oyu olan 9 kişi Yürütme Kurulu üyeliğine, 9 kişi de yedek üyeliğe seçilir.

ç. Yürütme Kurulu asil ve yedek üyelerin oy sıralamasını yaparken, Madde 7'de (a) bendinden, (k) bendine kadar olan tüm gruplardan en fazla ikişer kişi, (j) bendinden en fazla 5 kişi Yürütme Kurulu üyeliğine seçilebilir.

d. Yürütme Kurulu seçimi sırasında üyeler, oy pusulasına en fazla 9 aday ismi yazabilirler. 9 adaydan fazla ismin yazıldığı oy pusulası iptal edilir.

e. Yürütme Kurulu, kendi içinden 2 Başkan Yardımcısını seçer. Kent Konseyi Genel Kurul ve Yürütme Kurulu toplantılarında 1. ve 2. Başkan Vekilinin bulunmadığı hallerde, Kent Konseyi Başkan Yardımcılarından birisi, toplantıya başkanlık eder.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

E USULÜ

Madde 13:

a. Kent Konseyi Genel Kurulu, Yürütme Kurulu tarafından belirlenen yer ve zamanlarda, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile olağan olarak toplanır. Katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oylamada eşitlik çıkması halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

b. Salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde, 30 gün içinde gerçekleştirilmek üzere toplantı ertelenir. Bu toplantıda salt çoğunluk aranmaz ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alınır.

c. Yürütme Kurulu seçimi dışındaki Kent Konseyi kararları işkari oy sistemi ile alınır.

ç. Genel Kurul, Yürütme Kurulu Başkanı tarafından doğrudan veya Madde 7'de öngörülen katılımcı sayısının üçte birinin teklifi üzerine olağan üstü toplantıya çağrılabilir.

GÖRÜŞLERİN İLANI

Madde 14: Kent Konseyi Genel Kurulunca oluşturulan görüşler, Bursa Büyükşehir Belediye Meclisi'nin ilk toplantısında değerlendirildikten sonra Belediye tarafından Kent Konseyi Yürütme Kuruluna bildirilir ve uygun araçlarla kamuoyuna duyurulur.

SEKRETERYA HİZMETLERİ

Madde 15:

a. Kent Konseyinin sekreterya hizmetlerini, Kent Konseyi Genel Sekreterliği yürütür.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

yürüten personel, Kent Konseyi Genel Sekreterine karşı, Kent Konseyi Genel Sekreteri de Yürütme Kuruluna karşı sorumludur.

YÜRÜRLÜK

Madde 16: Bu yönerge hükümleri, Bursa Kent Konseyinin 27.12.2007 tarih ve 49 sayılı toplantısıyle yürürlüğe konmuştur.

YÜRÜTME

Madde 17: Bu yönergenin hükümlerini, Konsey Yürütme Kurulu uygular[169].

[169] http://www.bursayg21.org/Img/Uploads/kentkonseyi_yonerge_27[1].12.2007.doc, (22.10.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

KAYNAKLAR

Adagüzel, Kenol "Yerel Düzeyde Yönetime Katılım ve Yerel Yönetim Sürecindeki Kılavuzları Açısından Yerel Gündem 21: Malatya Belediyesi Yerel Gündem 21 Örneği", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, C.12, S.1, Ankara, 2003.

Aksoy, Asu, "İnternet ve Demokrasi", **Diyalog Dergisi**, Ankara, 1996.

Alman Cumhurbaşkanı Roman Herzog ve ABD Başkanı Bill Clinton'un konuya özel bir önem verdikleri, çeşitli yayın organlarında yer almıştır: "**Herzog fordert klaren Einsatz für Rechtsstaat**", Kölner Rundschau, am 20 Oktober 1997.

Arap, İbrahim "Yerel Yönetimlerde Demokratikleşme ve Temsil", **Yerel Yönetimler Kongresi**, **Dünden Bugüne Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma Bildiriler Kitabı**, Çanakkale, 2004.

Arblaster, Anthony, **Demokrasi**, Doruk Yayımcılık, İstanbul, 1999.

Ayman-Güler, Birgül, "1998 Reform Tasarısı Üzerine İnceleme", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, C.7, S.4, Ankara, 1998.

Bozkurt, Ömer ve Turgay Ergun, **Kamu Yönetimi Sözlüğü**, Ankara, 1998.

Böhm, Helga und Vera Hertevich, "**Internet und Demokratie**", in: http://www.alf.zfn.uni-bremen.de/~hboehm (30.03.2008)

Bu konuda birçok internet sitesi hazırlanmıştır. Bunlardan bazılarıkunlardır: Aktivitaeten in der Stadt; Nachhaltigkeit geht alle an; Kurzfassung Nachahaltiges Heidelberg; Der Stadtentwicklungsplan- Ziele und Leitlinien für eine Heidelberger Agenda 21 in: http://www.heidelberg.de

Budaes, Dietrich und Gernod Grüning, **Kommunitarismus- eine Reformperspektive?** 1997.

Çukurçayır, M.Akif, **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi**, Yargı Yayınevi, Ankara, 2000.

"Daha Fazla Demokrasi Girişimi" bu konuda önemli çalışmalar yürütmektedir. girişim, Bayern dışında diğer Alman eyaletlerinde de etkinliğini artırmakta, Almanya'nın bütününde yerel ve genel düzeyde doğrudan demokrasinin uygulanmasına çalışmaktadır. Bkz. ZFDD, "**Unser Weg zum bundesweiten Volksentscheid**", in: ZFDD, Nr. 37, 4/1997, s.14 ve 58.

Diamond,Larry Jay., "Rethinking Civil Society, Toward Democratic Consolidation", **Journal of Democracy**, The Johns Hopkins Univercity Press, Baltimore, 1994.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ngszelle, Eine Alternative zur Establischment-tduetscher Verlag, Opladen, 1997.

Emrealp, Sadun Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaktırıcı Bilgiler El Kitabı, Yerel Gündem 21 Programı, **IULA-EMME Yayını**, İstanbul, 2005.

Erdoğan-Tosun, Gülgün, "Çağdaş Toplumda Demokrasi, Katılım ve Yurttaklık", **İzmir Yerel Gündem 21 Dergisi**, İzmir, 1996.

Erten, Metin, **Karşıyaka Kent Meclisi**, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 2004.

Ertürk, Selahattin, **Diktacı Tutum ve Demokrasi**, Yelkentepe Yayınları, Ankara, 1981.

Geray, Cevat, "Yerel Demokrasi, Özerklik ve Halk Katılımı", **YTD**, S.4, Ankara, 1995.

Giddens, Anthony, **Sosyoloji**, Ayraç Yayınları, Ankara, 2000.

Göktürk, Atilla ve Sultan Kavili, "Bilgi Çağı ve Kamu Yönetimi İçin Önerilen Bir Model (Gündem 21)", **I. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi Bildiriler Kitabı**, Kocaeli, 2002.

Göktürk, Atilla "Avrupa Kentsel İşkartı ve Türkiye'den Bir Örnek: Ankara", **Mülkiyeliler Birliği Dergisi**, Cilt.XXI, S.200, Ankara, 1997.

Haktankaymaz, M.İşker "Türk Kamu Yönetiminde Yönetişimin Uygulanabilirliği", **Amme İdaresi Dergisi**, C.37, S.1, Ankara, 2004.

Heywood, Andrew, **Siyaset**, Liberte Yayınları, Ankara, 2006.

Hill, Hermannn "**Mediation im Kontext neuerer Entwicklungen von Recht und Staat**", in: Umweltmediation in Deutschland, bei der Umweltkongress Düsseldorfdokumentation, Arbetisgemeinschaft für Umweltfragen e.V., 1995.

Hill, Herman, "**Verwaltung im Umbruch**", Speyerer Arbeitshefte 109, Hochschule Für Verwaltungswissenschaften Speyer, 1997.

Hollihn, Frank, **Partizipation und Demokratie**, Bürgerbeteiligung am kommunalen Prozess, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden, 1978.

Kampwirth, Ralph, "**Deutliches gehört's nimmer: Rote Karte für Senat**", in: ZFDD, No: 38, 1/1998.

Kapani, Münci, **Politika Bilimine Giriş**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1992.

Karaca, Ayça, "Kent- Kentleşme ve Siyasal Yapı", Türkiye'de Kentleşme ve Siyasal Yapı, **TDV**, Ankara, 1995.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

...dem 21, Belediyelerin Personel Sorunlarıve Yerel ...e Saî layacaî ıBazıKatkılar ï lıı, **Yerel Yönetim ve Denetim**, C.10, S.12, Ankara, 2005.

Kelek, Ruken, "Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar (1975-1992)", **IULA-EMME Yayını**, İstanbul, 1993.

KGSt, **Kunden Befragung..**, s. 29-30.

KGSt, **Kunden Befragungen**, Ein Leitfaden, KGSt, Köln, Bericht Nr. 13/1997.

KGSt, **Orgnizationsmanagement**, Köln, 1999.

Knemeyer, Franz Ludwig, **Bürgerbeteiligung und Kommunalpolitik**, Landesberg am Lech, München, 1995.

Kohlhammer, Verlag W., **Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend, Selbsthilfe und Selbsthife Unterstützung in der Bundes Republik Deutschland**, Stutgart, 1997.

Lijphart, Arend, **Demokrasi Motifleri,** Salyangoz Yayınları, İstanbul, 2008.

Mehlich, Harald, "**Politische Sistem und Partizipation im Wandel geselschaftlicher Rahmenbedingungen**", Bürgerbeteligung, Von der Theorie zur Handlungsorientierung, Detlef Garbe (Hrsg.), Vrlag Peter Lang, Frankfurt am Main, 1982.

Ministerium für Umwelt, Raumordnung und Landwirtschaft des Landes Nordrhein Westfalen, Lokalen Agenda 21, **Frauen gestalten Umwelt und Zukunft**, Düsseldorf, 1997.

Mutlu, Ahmet "Yerel Yönetimler ve Sivil Toplum Örgütleri Etkileşimi Bakımından Yeni Belediye Yasasının Değerlendirilmesi", **Yerel Yönetim ve Denetim**, C.11, S.2, Ankara, 2006.

Nevins, Allen, ve Henry Steele Commager, **ABD Tarihi**, Doğuş Yayınları, Ankara, 2005.

Neymans, Harald, "**Internet: Chancen und Möglichkeiten demokratischer Nutzung**",in: http//www.uni-greifswald.de/~politik/neymanns/welcome.html

Ortaylı, İlber, **Tanzimattan Sonra Mahalli İdareler (1840-1878)**, TODAİE Yayını, Ankara, 1978.

Öner, Şerif "Sivil Toplum Kuruluşlarının Yerel Demokrasi ve Katılım Algılamaları", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, C.10, S.2, Ankara, 2001.

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ntlerde Katılım ve Sivil Organizasyonlar,ö **Planlama** Planlama Mimar ve Mühendisler Odası Yayını, Ankara, 1989.

Palabıyık, Hamit ve Mustafa Görün, ñBelediye Meclislerinde Temsil ve Katılım: Çanakkale Belediye Meclisi Örneği ò, **Yerel Yönetimler Kongresi, Dünden Bugüne Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma Bildiriler Kitabı**, Çanakkale, 2004.

Sağır, Meral ñKüreselleşme Süreci ve Siyasal Katılımda Yeni Arayışlar: Yerel Gündem 21 Antalya Kent Konseyi Kadın Meclisiò, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, C.12, S.4, Ankara, 2003.

Sander, Oral, **Siyasi Tarih**, İnkılap Kitabevi, Ankara, 2007.

Schaefer, Peter, ñ**Bürgerbefragung in Philipsburg 1980, Ein Beitrag zur kommunalen Befargungsforschung**ò, Speyerer Arbetishefte, Nr. 39, Hochschule Für Verwaltungswissenschaft, Speyer 1982.

Schaefer, Roland, ñ**Rathaus-Online, Verbesserung von Bürgernaehe und Verwaltungseffizienz durch einsatz moderner Telekommunikationsmedien**ò, in: Stadt und Gemeinde, 7/1997.

Schmidt, Manfred G., **Demokrasi Kuramlarına Giriş**, Vadi Yayınları, Ankara, 2001.

İşengül, Mihriban ñÇevre Yönetimine Halk Katılımıò, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, C.11, S.2, Ankara, 2002.

Stadt Heidelberg, **Empfehlungen des Verkehrsforums zum Verkehrsentwicklungsplan Heidelberg**, Dokumentation der Arbeitsergebnisse Maerz 1991- Juni 1993, Heidelberg.

Stadt Heidelberg, Zukunftswerkstaetten-Heidelbergerinnen mischen sich ein in die Stadtteilgestaltung: ñ**Wenn nicht wir, wer dann?**ò, Stadt Heidelberg, 1996.

Stiftung, Bertelsmann (Hrsg.), **Demokratie und Effizienz in der Kommunalverwaltung**, 4. Auflage 1996, Band 1, Verlag Bertelsmann Stiftung, Gütersloh, s.136.

Thaysen, Uwe, ñ**Runde Tische- Kriseninstrument zur Herstellung demokratischer Legitimitaet**ò, in: Der Runde Tisch- ein neues Demokratiemodell? Stiftung Mitarbeit (Hrsg.), Bonn, 1992.

Türkiye Ulusal Rapor ve Eylem Planı, **Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri KonferansıHabitat II**, İstanbul, 1996.

PDF Complete
Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

metlere Gönüllü Katılım", **Amme İdaresi Dergisi**,

Türk Belediyecilik Derneği ve Konrad Adenauer Vakfı Yayını, **Yerel Özerklik, Demokrasi ve Halkın Katılımı**, Ankara, 1995.

Türköne, Mümtazer, **Siyaset**, Lotus Yayınevi, Ankara, 2005.

Vogel, Hans Josef, "**Kundenorientierung und Bürgeraktivierung, Der Bürger als Prosument**", Gunter Dehr/Thomas Bierman (Hrsg.), Kurswecksel-Richtung Kunde, Frankfurt am Main, Blickbuch Wirtschaft, 1996.

Yalçındağ, Selçuk, **Belediyelerimiz ve Halkla İlişkileri**, TODAİE, Ankara, 1996.

Yıldız, Ayşe, "Temsili Demokrasiden Doğrudan (Ortaklık) Demokrasiye Geçiş Sürecinde; Kamu Yönetiminde Açıklık ve Katılım Boyutuyla Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü", **YGD**, S.6, Ankara, 1999.

ZFDD, "**So soll der Volksentscheid funktionieren**", in: ZFDD, Nr. 37, 4/1997.

http://www.adiyamanhaber.com/b/modules.php (31.12.2008)

http://www.antalyakentkonseyi.org.tr/ (30.12.2008)

http://www.bizimsilivri.com/haberdetay.asp?ID=224 (31.12.2008)

http://www.buene.org./steps.html (30.09.2008)

http://www.bursayg21.org/Img/Uploads/kentkonseyi_yonerge_27[1].12.2007.doc (22.10.2008)

http://bursayg21.org/page.php?ID=276 (20.10.2008)

http://bursayg21.org/page.php?ID=277 (20.10.2008)

http://bursayg21.org/page.php?ID=278 (15.10.2008)

http://bursayg21.org/page.php?ID=283 (23.10.2008)

http://www.bursa-bld.gov.tr/bbb_idari2.asp?sayfa=idari (30.08.2008)

http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=104 (15.10.2008)

http://www.bursa-bld.gov.tr/hizmet.asp?kat=103&id=110 (15.10.2008)

http://www.dikiligercekhaber.net/haber_detay.asp (31.12.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

alsall/ancient/polybius6.html (30.08.2008)

http://www.imo.org.tr/Yayēnlar/tg/tg 145/agoksoy.html (20.09.2008)

http://www.jura.uni-sb.de/turkish/Guelsoy1.html (15.09.2008)

http://www.kasaum.ankara.edu.tr/gorsel/dosya/1095678989Kadinlar_icin_Siyaset (15.09.2008)

http://www.kenthaber.com/Arsiv/Haberler/, (31.12.2008)

http://www.liberal-dt.org.tr/modules/printer.php?art=201 (20.09.2008)

http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/27177.html (20.10.2008)

http://www.mehr-demokratie.de (20.09.2008)

http://www.milliyet.com.tr/Ege/HaberDetay.aspx (31.12.2008)

http://www.mudanyarehber.net/index.php (31.12.2008)

http://www.mustafatasar.gen.tr/Avrupa-Birligi/insanhak-demokratiklesme.html (10.03.2008)
http://www.nipissingu.ca/department/history/MUHLBERGER/HISTDEM/INDIADEM.HTML (30.08.2008)

http://www.nzcatholig.org.nz (15.08.2008)

http://iibf.ogu.edu.tr/kongre/bildiriler/06-04.pdf (15.10.2008)

http://www.oxonianreview.org/issues/2-2/2-2-6.html (15.08.2008)

http://www.politics.ankara.edu.tr/dergi-makale.php? (16.09.2008)

http://www.snl.depaul.edu/contents/current/syllabi/HC-314.doc (15.08.2008)

http://www.tmobb.org.tr (30.08.2008)

http://www.wilsonalmanac.com/womens-electoral-chronology.html (15.08.2008)

http://www.yerelnet.org.tr/secimler (25.10.2008)

http://www.zmog.org/Turkey/amg.html (15.09.2008)

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

1972 Bursa/Karacabey doğumlu olan Hakım KARABULUT, ilk ve orta öğrenimini Bursa/Karacabey'de tamamladıktan sonra, lise eğitimini İstanbul/Beylerbeyi'nde tamamladı. 2000 yılında yüksek öğrenimine başladı. 2004 yılında Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümünden mezun oldu.

2006 yılında Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yönetim Bilimleri yüksek lisans programında öğrenim hayatına devam etti.

Halen Mühimmat Depo ve Bakım Komutanlığında görev yapmaktadır.